

MART 1996, SAYI 58

50.000 TL. (KDV dahil)

KERVAN

DÜNDEN GÜNE

GÜNDEN YARINA

SIVAS'TAN ELİNİZİ
ÇEKİN

ÇEÇEN HAREKETİNİN GERÇEKLERİ
FRANSA GREVLERİNİN GÖSTERDİKLERİ
ALEVİLİK VE MATERYALİZM • ZÜLKÜF KILIÇ İLE SÖYLEŞİ

İŞÇİ MUHABİRLER YAZIYOR

BARBAROS ALİ
EVRENSEL
ONURUM

Umut düşünce ve sen, canım
Bir kerecik bile aklımdan
çıkarmadım
İnanç, bilimle bayrak oldun
yüreğimde
Sosyalizm umudum, toplumsal
onurum benim

Bir bayrak oldun gönüllerde
Sinsi düşman işkencelerde ve
ölümde
Aşğılık pazarlıklarda ve
kayıplarda
Sosyalizm tek yumruk,
toplumsal onurum benim

Sosyalizm onurlu insanların
yoludur
Çıkarıcı ve sömürsüz bir dünya
için
Belki yarın, yarından da yakın
Bir başkaldırı, bir uyanıştır
sınırsız dünya için

Emekçi halkım ve tüm dünya
işçileri
İşte senin laik ve hakettiğin tek
yer
Sosyalizmdir bunu bil ve
mücadeleni
Bilimle ve bilinçle sürdür
Benim evrensel onurum

Ozan KIZILGÜL
MEDET ERENLER

Bir aşka düştüm
Bendiimden taştım
Kaynadım coştım
Medet erenler

Cananım canım
Yâr çağlar kanım
Dinmez hicranım
Medet erenler

Candan bağlandım
Yandım dağlandım
Gamla tığlandım
Medet erenler

Piştim kavruldum
Küle çevrildim
Göğe savruldum
Medet erenler

Pare pareyim
Cümle yareyim
Zarden zareyim
Medet erenler

Biçare kaldım
Sarardım soldum
Sizlere geldim
Medet erenler

Ozan KIZILGÜL
Şeyda-yı bülbül
Derdi ölümcül
Medet erenler

NESİMİ KEÇELİOĞLU
GEREĞİ NE Kİ

Caddeler sokaklar ölüm
kusuyor,
İnsanı vurmanın gereği ne ki?
Hayret buna koca devlet
susuyor,

Kaygısız durmanın gereği ne ki?

Daha dün uluyan kurtlar bey
olmuş,
Ara yere itler çakallar dolmuş,
Acep bir sorsanız bu halka
n'olmuş?
İnsanı kırmanın gereği ne ki?

Sayırsız değil ki kayıplar belli;
Sahipsiz değil ki ayıplar belli;
Dilbazlar susuyor ahrızlar dilli,
Menzile varmanın gereği ne ki?

Meclisin, mebusun elinde maşa.
O yüce alanda ar namus şaşa,
Şerefsiz diyorum diyor ki haşa,
Piçi mert görmenin gereği ne ki?

Essahça konuşsun varsa sözleri,
Yazık şu halkıma kör mü
gözleri?
Nesim'im hem gece, hem
gündüzleri,
Bir ipe sarmanın gereği ne ki?

TÜRKAN KOÇYİĞİT
BİRŞEYLER
OLUYOR

Birşeylerde birşeyler oluyor
gülüm
Duy bunları hisset.
Onlar var ya vicdan terazisini iyi
kuranlar
Onlar gibi ol, yırt karanlıkları
Kabul etme maskesi güzel,
kalles olanı
Sevme sever gibi yapıp, arkadan
vuranı
Bil ki kaybedecek şeyim yok
kendinden ileri
Bir yerlerde birşeyler oluyor
gülüm

Duy bunları hisset
Kaldır yanında ezik duranı
Onlar gibi ol yırt karanlıkları

FİKRET İNANÇ
DALGALANIYOR
KARA BULUTLAR

Yine dalgalanıyor kara bulutlar
Bir türlü başında gitmiyor Sivas
Alına yazılan kara yazılar
Bir türlü solup silinmiyor Sivas

Yine başladılar köy boşaltmaya
Alevi Sünniyi düşman etmeye
Türlü hilelerle oyun kurmaya
Bir türlü oyunlar tutmuyor Sivas

Sivas'sın sen benim yurdumsun
Pir Sultan'la Veysel'le
gururumsun
Gültekin'im Muhlis
Akarsu'yumsun
Bir türlü suyun durulmuyor
Sivas

Fikreti'yem derim huzur
bozmaya
Topla tüfekte üstüne gelmeye
Sivas adını tarihten silmeye
Bir türlü güçleri yetmiyor Sivas

68'li öğrenci ruhu canlandı

Yıl: 12 Haziran 1968 İstanbul
Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde işgal.
Deniz Gezmiş, Enver Nalbant, Bozkurt
Nuhoğlu ve arkadaşları üniversitede eylemi
başlattılar. Amaç, üniversitedeki kötü şartların
iyileştirilmesi, harçların katlanarak artışına
hayır demek ve üniversitede reform istemi.

Yıl: 29 Şubat 1996 İstanbul
Üniversitesi'nde Hukuk Fakültesi. Yine işgal,
değişen bir şey yok. Öğrenciler karşılarında
yine muhattap bulamıyorlar. Rektör Bülent
Berkarda ile görüşmek eğitim haklarının
satılmasına dur demek ve emekçi çocuklarına
üniversite kapılarının kapanması mücadelesi.

Saat 13 sıralarında üniversite önünde
toplanan yaklaşık 500 öğrenci ile kapıdaki
zinciri kırarak içeriden çıkan öğrenciler
birleştiler. Sayıları yaklaşık 4000 bine ulaşan
öğrenciler devrim şehitleri için bir dakikalık
saygı duruşunda bulundular. Üniversite
önünde toplanan öğrenciler daha sonra ÜÖP
(Üniversiteli Öğrenciler Platformu) adına bir
konuşma yaptılar: "Eğitimi hakkımızı ve
geleceğimizi gaspeden paralı eğitime karşı
hak alma mücadelemiz sürüyor, gençlik
gelecektir diyen herkese geleceği savunarak
yanıt veriyoruz, bekleyin yeni bir 68 geliyor,
müşteri değil öğrenciyiz" denildi.
Öğrencilerin haklı mücadelesinde Disk,
Nakliyat-İş, Eğitim-Sen, İşsizlik ve Pahalılık
Savaş Derneği ve türkülerıyla Grup Yorum
destek oldular. Yaklaşık 500 öğrenci
sloganlarla okulu işgal ettiler, harçlarını
yatıramadığı için okuldan atılan 16 Hukuk
öğrencisinin kayıtlarının yenilenmesi

talebinde bulunan öğrenciler öğrenci işlerini
kapalı buldular. Rektörün tavrı, "isimlerinizi
yazdırarak okuldan ayrılın" oldu. Öğrenciler
Rektör Taşanlar sloganları atarak barikat
kurdular. Polis ön kapıyı tuttu, öğrenciler
dağılmayacaklarını ifade ettiler. Ancak arka
kapıdan çıkışlar oldu. Polis 47 kişiyi gözaltına
aldı. 16'sı serbest bırakılan 47 kişiden 31
öğrenci tutuklu yargılanmak üzere cezaevine
gönderildi. Öğrenciler alınan arkadaşlarının
bırakılması için Beyazıt Meydanı'ndan
Sultanahmet'e kadar polis barikatını aşarak
yürüdüler. Burada yaklaşık ikibin kişi
"Arkadaşlarımızı almadan ayrılmayacağız.
Eller aya biz yaya, Rektör uzaya, Yök'ten
adam çıksa dünya ayağa kalkar, susma
sustukça sıra sana gelecek, çocuğun okula
gidemeyecek, katil polis okuldan defol,
Rektör istifa sloganları atıldı. Arkadaşlarınız
serbest bırakıldı sözleri üzerine akşam saat 18
sıralarında sessizce dağıldı. Öğrenciler haklı
talepleri karşısında karşılarında polisten başka
kimseyi bulamamaları bardağı taşıran son
damla oldu. TBMM'de pankar açarak
seslerini duyurmaya çalıştılar. Yine
karşılarında polisi buldular. Kafalarını meclis
çatısına gömen milletvekilleri gözlerinin
önüne kadar gelen halkın sorunlarına karşı
duyarsız kalmaya devam ediyorlar. Bu sorun
öğrencileri terörist göstermeye çalışarak
çözülemez. Halkla beraber haklı
mücadelelerinde öğrenciler bu soyguna dur
diyor ve sorun çözülene kadar da hergün bir
üniversitede proteste ederek dur diyecek!

Sultan Uçar

Gazi katliamı-direnisinde yitirdiğimiz şehitleri,
ölümlerinin birinci yılında saygıyla anıyoruz

KANLI 95 SENİN DE HESABIN SORULACAK

Bizler öyle bir yürek sevgisi ile yaşıyoruz ki
Nasıl anlatsam bilmiyorum
Bu nasıl bir sevgidir anlayamazsınız
Ana baba sevgisi değil
Abi kardeş sevgisi hiç değil
Bu sevgi acılara başkaldıran yürek sevgisi
Bu sevgi varışlardan kopan anaları yasa boğan
Yiğitleri devrim sevdasıyla işkencelere
başkaldıran
Çarmık çarmık gerdiren can pazarında can
veren
Yiğit komünistlerin sevdasıdır.

Evet bir yılı daha geride bıraktık.
Katliamlar, işkenceler, zulümler,
infazlar, köy boşaltmalar altında
geçti bu yıl. Ülkede tüm bunlar olup
biterken, T.C. karşımıza geçip hiçbirşey
olmamış gibi davranıyordu.

Fakat T.C. gerçek yüzünü tekrar
gösterdi. Tarih 13 Mart bu seferki yer ne
Dersim, ne Maraş ne Çorum, ne de
Sivas'tı. Bu seferki Gazi Ümraniye,
Nurtepe, Küçük Armutlu. Değişmeyen
birtek şey vardı: Bu katliamlar ilerici
demokrat ve devrimcilerin olduğu Alevi
ve Kürt halkına yönelikti.

13 Mart Pazar. Hava kararmıştı. Puslu
havayı seven ağzı salyalı köpekler Alevi
ve Kürt halkının yoğun olduğu
kahvehaneleri tarıyordu ve Halil Dede
oracıkta kahpe kurşunlarla can veriyordu.

Ve Halil Dede'nin öldüğünü duyan
halk öfkesini kusmak için sokaklara
döküldü. karakola yürüdü, kızgındı,
öfkeliydi. Hesap sormak istiyordu. Çünkü
katiller karakolun önünden ellerini
kollarını sallaya sallaya gitmişti. Tabii
polis otosunun koruması altında.

Halk öfkesini taşlarla, sopalarla,
sloganlarla kusuyordu. Karşıda T.C. de
kurşunlarıyla ölüm kusuyordu. Evet,
kahpe kurşunların getirdiği ölüm.

Ağır kayıplar veren, halk geri çekilip
barikatları kurdu ve amansız bir mücadele
başlamıştı. Barikatlar, 10 binlere
ulaştıkça T.C.'nin korkusu artıyordu.

T.C. köpekleri ise dostumuzmuş gibi
yanımıza gelip barikatları kaldırmamızı
istiyordu. Oysa bizim isteklerimiz vardı.

Polisin Gazi'den çıkmasını, katillerin
bulunmasını, cenazelerimizi ve
gözetimindeki Gazi halkının serbest
bırakılmasını istiyorduk. Ve isteklerimizi
bildirdik. Cenazeler gelecek, Gazi halkı
serbest bırakılacaktı.

Ve üçüncü gün cenazeler geldi
sloganlarla ağıtlarla mezarlığa girdik,
"devrim şehitleri ölümsüzdür"
sloganlarıyla onları yüreğimize gömdük.
Sadece yüreğimize gömdük onları.
kavgamızda ve mücadelemizde
yaşayacaklar.

Tabii saldırılar burada da bitmedi,
yargısız infazlar devam etti. Hasan Ocak,
Rıdvan Karakoç, Sibel Yalçın gibi canlar,
eli kanlı köpeklerin işkencehanelerinde
öldürülüp, kimsesizler mezarlığına
atıldılar.

Sırada ise Ümraniye, Nurtepe, Küçük
Armutlu vardı. Tabii bu da yetmiyordu
cezaevlerinde dört duvar arasındaki
yiğitlerimizin varlığı bile onları
korkutuyordu. Onlar için çözüm
katletmekti!

Bu arada Kürdistan'da köy yakmalar
ve boşaltmalar devam ediyordu. Ülke
çapında devrimci düşünceye sahip
insanlar D.G.M.lerde yargılanıyordu.
Sosyalist dergi ve gazeteler kapatılıyor,
çalışanları ya yargısız infazlara alınıyor,
ya da bir dizi işkencelerden geçirilip
cezaevlerine gönderiliyordu.

1996'ya da aynı hızla girildi.
Cezaevlerindeki isyan ateşi tüm
Türkiye'ye yayıldı. Burjuvazi yeni
katliamlara girişti. T.C. hükümetinin yeni
katliamlar peşinde olduğunu hissediyoruz.

Evet gelin bakalım, sizi kefenimiz
üzerimizde bekliyoruz. Bizler yaşamak
için tek yol seçtik: Ya devrim ya ölüm.
Ey yüzü maskeli kara köpekler, sizde
bu yürek bu sevgi var mı? Siz de bile bile
kefenle dolaşabiliyor musunuz?

Dolaşamazsınız. Neden mi? Sizde
olmayan, sevgi bizde var. Komünizm
sevgisi.

Yaşasın komünizm!
Bütün katliamların hesabı sorulacak!

Fırat Baran

KERVAN

■ Aylık dergi. ■ Sahibi: Genel Ajans Ltd. Şti. adına İsmail Yıldırım ■ Sorumlu yazı
işleri müdürü: Cemal Küçükşahin ■ Merkez yönetim bürosu: Piyerloti Cad. No:17/4,
Çemberlitaş, İstanbul. Tel:0212-516 84 64 ■ Temsilcilikler: ■ Gaziosmanpaşa: Ayhan
Yöle, Zübeyde Hanım Mah. Sultan İşhanı, No:4/2, Dörtöyol Tel:0212-536 96
01 ■ Halkalı: Eyüp Barışık, Kuruçeşme Cad. Çiçek Sok. No:19/A Hasanoğlunderesi-
Altınşehir ■ Kartal: Niyazi Şahin, Hamam Sok. İdeal İşmerkezi, No:4/4 Tel:0216-353
57 25 ■ Okmeydanı: Neşe Çolakoğlu, Piyalepaşa Mah. Piyalepaşa Cad. No:148 Kat:2
Tel:0212-250 9338 ■ Tuzla: Ahmet Karataş, Yayla Mah. Hatboyu Cad. Yıldız Sok.
No:6 ■ Adana: Ali Güneşer, PTT Evleri, 1233/6 Sok. No:26, Yüreğir Tel:0322-329 61
02 ■ Bursa: Ender Can Genç, Çakır Hamam Temiz Cad. Sütmen İşhanı, No:39/3 Tel:0224-
223 76 56 ■ İzmir: Emin İra, 440. Sok. No:7/5 Konak ■ İzmit: Muradiye Yılmaz,
Fethiye Cad. Salim Efendi Sok. Alemdar İş Merkezi No:4 Tel:0262-324 03 74
■ Manisa: Rıza Hoşgökşen, Akgedik Köyü Tel:0236-246 92 43 ■ Salihli: Tacettin
Demir, Seyrantepe Mah. İnönü Cad. No:93 ■ Turgutlu: Akın Karayigit, Altay Mah.
Akgün Sok. No:6 ■ Zile: Sadık Çıkrıkçıoğlu, Uzun Çarşı, Galeri Sok. No:6 Tel:0356-
327 34 71 ■ Zonguldak: Ali An, Nizam Cad. Tahir Karaoğlu Sok., No:16 Kat:3,
Tel:0372-253 69 04 ■ Avrupa Genel Temsilciligi: Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822,
Londra N1, İngiltere. ■ Diğer yurtdışı temsilcilikleri: ■ Fransa: Şanver Şen, c/o 37 Rue
d'Hauteville Paris 75010. ■ Almanya-Frankfurt: Şirin Günel, Berliner Str. 5, 6236
Escham ■ Almanya-Münih: Hikmet Yalçın, Lessing Str. 41, 85757 Karlsfeld. ■ İsviçre:
Ahmet Kisa, 7 Rue de Lancy, 1227 Carouge, Cenevre. ■ Avustralya: Eyüp Aydoğmuş,
P.O.Box 5072, University of Canberra ■ Hollanda: Hüseyin Keleş, Bart Venhallenplein
72, 3122 TD Schiedam ■ Rusya: Yevgeni Paşintsev, 29-2-215 General Belov St.
Moscow 115563 ■ Basım öncesi hazırlık: Genel Ajans. ■ Baskı: İlcak ■ Gönderilen
yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme/kısaltma
hakkı dergimize aittir. Hiçbir yazı geri verilmez.
■ Yıllık abone bedelleri: Yurtiçi: 300 000TL, İngiltere: 17 Sterlin, Almanya: 120 DM,
Fransa: 300 FF, Hollanda: 90 HFL, İsviçre 100 SFr, Amerika 80 \$, Avustralya: 80 S.
■ Havaletler: Fikriye Kaya, Posta Çeki Hesap No:650143

KERVAN'IN İÇİNDEN

4 YAŞASIN DEVRİMCİ DAYANIŞMA
Gazi'deki açlık grevimiz,
kararlılığımızla, korku saldı.

**7 FRANSA GREVLERİNİN
GÖSTERDİKLERİ**
Gerçekten yaşayanlar mücadele
edenlerdir. *Mustafa Kızıltepe*

12 ÇECENLER
Halkların mücadelesi yenilemez.
Cihan Mustafaoğlu

14 ALEVİLİK VE MATERYALİZM
Makam-ı Naz'da tanrıyı sorgulama,
eleştiri ve yoksama. *İsmail Kaygusuz*

16 HOŞGÖRÜ YILI 1995
Hoşgörü Yılı ve emperyalizm.
Sabri Yücel

17 KERVAN SÖYLEŞİSİ
Hamburg Anadolu Alevileri Kültür
Birliği Başkanı Zülküf Kılıç'la söyleşi.

21 8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ
Yaşamı güzelleştirmek ellerimizdedir.
Sevgi Eryaman

Devrimci dayanışmamız dolu dizgin ilerliyor

Karşılıklı görüşmeler neticesinde tüm platform sözcüleri, yerel platformların mutlaka birleşerek, merkezi bir platform oluşturulmasının acilliği ve gerekliliğinde anlaşmıştı.

Sivas'ta devlet güvenlik güçlerinin köy boşaltma ve yöre halkını sindirme politikalarına karşı, devrimci-demokrat kamuoyu tarafından yoğun tepkiler gösterildi.

Demokratik kitle örgütlerinde süresiz açlık grevleri başlatıldı. Açlık grevleri vb. eylemleri örgütleyecek yerel platformlar oluşturuldu.

Gazi Mahallesi'nde de sessiz kalınmaması, tepkilerin bir odakta toplanıp eylemliliklere kanallanması, mahalle halkının soruna duyarlı kılınması bilinciyle *Kervan*, *Atılım*, *Kurtuluş*, *Partizanın Sesi*, *Alınları* okurları bir araya gelerek "Gazi Halk Platformu"nu kurdular.

17.02.1996 tarihinde Gazi Cemevi yöneticileri Sivas'ta yaşananlara ilişkin bir basın açıklaması yaptı. 400-500 kişilik kitlenin katıldığı bu basın açıklamasının sonunda "Gazi Halk Platformu", cemevinde süresiz açlık grevinin başlatıldığını, halkımızın duyarlı olmasını ve eyleme destek vermesi gerektiğini açıkladıktan sonra, cemevinde kendimize bir odayı düzenleyip yer edindik.

Aleviliğin biçimsel yönleriyle ilgilenen, kendilerini geri bir bilinçle donatmış cemevi yönetimiyle, platform temsilcileri arasında sürekli ve hararetli polemikler başladı.

Eylemin haklı ve meşru olduğu, seçilen mekanın ve zamanın yanlış olduğundan dem vuran bu yöneticiler, "size düğün salonu kiralayalım, açlık grevinize orada devam edin, burası ibadet yeridir, burada böyle şeyler yanlış olur" pazarlığından da hiç vazgeçemediler.

Üyelerinin uyacağı kaide ve kuralları belirleyecek günlük bir plan oluşturuldu. Bu günlük plana uyulmasının, kendi iç disiplinimizi sağlama ve korumada önemli bir unsur olduğu

herkese kavratıldı.

Sabah yedide kalkışla başlayan programın akşam saatlerine teorik-politik tartışma da konmuştu. Hemen hemen her akşam yapılan bu tartışmalardan büyük verim alındığı kanısındayım.

İkinci gün toplanan platform temsilcileri basına ve kamuoyuna yönelik bir bildirinin hemen kaleme alınması ve fakslanması, halkı cemevinin önüne toplayıp, eyleme ilişkin bilgilendirilme yapılmasını karar altına aldı.

Oluşturulan propaganda ve ajitasyon gurupları hemen çalışmalarına başladı. Bunun sonucunda *Gurup Munzur* davet edildi, dinletiyeye 400-500 kişi katıldı. Dinleti sonrası kitleye eylemin amaçlarını içeren bir bildiri okundu.

Açlık grevinin giderek kitleselleşmesi ve mahalle halkının dikkatlerini çekmesi, polisi tedirgin etmiş olacak ki, birkaç akşam sonra Gazi Mahallesi Karakolu amiri akşam 12.30 sularında cemevine geldi ve platform temsilcileriyle konuşma talebinde bulundu.

Karakol amiriyle yapılan görüşmede amir, "Eyleminizi burada noktalamamızı istiyorum. Bu yaptığınız demekler kanununa aykırıdır" gibi görüşleri dile getirdi. Platform temsilcileri eylemlerinin haklı ve meşru olduğunu, eylemlerinde kararlı ve ısrarlı olduklarını açıkladıktan sonra görüşmeyi terk ettiler.

Eylemin başarılı bir düzeyde geçmesinin önemli koşullarından birisinin, halkın eylemi desteklemesi olduğunu bilen platform, yığın çalışmasına yoğunlaştı. Propaganda ve ajitasyon gurupları, günde iki kez örgütleniyorlardı. Yığınlar içinde çalışan bu birlikler, platformun ekonomik giderlerini de yığınlardan temin ediyorlardı.

Açlık grevini, ziyaretleriyle yalnız bırakmayan canlar, ellerinde mutlaka

çay şeker ya da sigaralarıyla geliyorlardı.

Olayların boyutlanması ve platformun kararlılığından endişeli olan polis, eylemin başından beri Gazi'deki önlemlerini ve polis sayısını artırarak, yer yer uzlaşma yolunu deniyordu.

Bu sefer ki uzlaşma girişimi İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Kemal Bayrak tarafından yapılıyordu.

Kemal Bayrak kısa ve net "eylem bitmediği taktirde demeyiniz kapatılacaktır" tehditinde bulundu.

Bu tehdite karşı platform sözcüleri, Kemal Bayrak'a taleplerini yazılı olarak ve cemevine yığılmış kitle ile birlikte verdi. Talepler şunlardan ibaretti:

1- Devlet Sivas'taki operasyonlarını durdursun. Halktan özür dilesin.

2- "Gazi provokatörleri" diye içeri attığı insanlarımız derhal serbest bırakılsın.

3- Gazi Mahallesi'ndeki polisin baskısı ve ablukası derhal kaldırılsın.

Kemal Bayrak'ın, "bu tepkilerin meclise verilmesi gerektiğini, bu talepleri kendisinin çözemeyeceğini" söylemesi üzerine platform sözcüleri odayı terk ettiler.

Bu arada Okmeydanı'nda da, Ali-beyköy'de de oluşturulmuş olan yerel platformların başlattığı açlık grevleri vardı. Karşılıklı görüşmeler neticesinde tüm platform sözcüleri, yerel platformların mutlaka birleşerek, merkezi bir platform oluşturulmasının acilliği ve gerekliliğinde anlaşmıştı.

Gazi Halk Platformu, açlık grevini Gazi Mahallesi'nde noktlayıp, Okmeydanı Pir Sultan Canlar Derneği'ne taşımayı, oluşturulacak olan merkezi birlikteliğin, Okmeydanı'nda olmasını karar altına aldı.

Eylemin sekizinci gününde cemevi yönetimiyle yapılan görüşmede plat-

form, yönetime "eylemimizi noktalayacağız ama sizden, tüm halkı cemevinin önüne çağırmanızı istiyoruz. Bu kararı bir basın açıklamasıyla halkımıza açıklamayı ve ondan sonra da halkla birlikte mezarlığa, şehitlerimizi ziyaret etmeye gitmek istiyoruz" dedi.

Yönetim, "bunu yapamayız, zaman dar. Ama biz tüm yönetim olarak geliriz" dedi. Platform, yönetimin önerisini kabul etti. Basın açıklaması için kitleyi kendimiz topladık. Toplanan kitleye, gelişmeleri içeren bir bildiri okundu. Basın açıklamasının mezarlıkta yapılacağı söylendikten sonra, düzenli beşerli kortej halinde (cemevi yöneticileri de kortejin en ön sırasında yer aldı) mezarlığa yüründü.

Gazi'deki en ufak bir kıpırdamadan korkan polis, cadde boyunca önlemler almıştı.

Platform görevlileri, kitleye ortak ve güncel sloganlar atıyorlardı: "Yaşasın Devrimci Dayanışmamız". Bu slogan büyük bir özlemin sonucu olarak büyük bir coşkuyla atılıyordu. "Sivas'ta Devlet Terörüne Son", "Gazi Faşizme Mezar Olacak" vb. sloganlarıyla mezarlığa vardık. Mezarlıkta bir yoldaş basın açıklamasını okudu. Eylemin Gazi'de noktalanacağını, Okmeydanı'na taşınacağını, orada sürdürüleceğini söyledi. Tekrar düzenli kortejler halinde cemevine döndük. Kiraladığımız otobüsümüzün gelmesiyle Okmeydanı'na hareket ettik.

Bu eylemden çıkarılması gereken dersler ayrı bir yazı konusu. Ayrı ele alınmasının daha yararlı olacağına inanıyorum. Dolu dizgin geçen sekiz gün. Bu yaşanan sekiz günde çıkarılacak yüzlerce ders var.

Bayrağımızı, kaldığımız yerden Okmeydanı'ndaki yoldaşlara teslim ettik.

Yaşasın Devrimci Dayanışmamız!
Gazi Mahallesi, Kervan Temsilciliği

Sivas'taki baskıları kınıyoruz

Sivas ilimizde şimdi, insanlar köylerinde sökülüp atılıyor.

Divriği, Zara, İmranlı, Kangal, Hafik, Ulaş ilçelerine bağlı köylerde sürdürülen operasyonlarla, özel baskı yöntemleriyle bölgeyi insansızlaştırmaya çalışıldığı, tüm kamuoyunun gözleri önünde sürüyor.

Operasyonun resmi ağzılarından söylenen gerekçesi, "PKK ile mücadele". Sadece Alevilerin olduğu köylere gelen özel timler türlü iğrenç yöntemler uygulamaktadırlar. Basına yansıyan bilgiler ve canlı tanıkların ifadelerine ve bölgeye giden parlamenterlerin raporlarında da belirttikleri gibi, geceleri Alevi köylerine giden sivil kıyafetli ve silahlı kişiler yiyecek istemekte, bir gün sonra gündüz aynı köye gelen resmi kıyafetli kişiler, "PKK'ya destek veriyorsunuz" diyerek köylüleri yüzlerce km. uzağa gözleri bağlı sorgulamaya götürmekte ve baskı uygulamaktadırlar. Yine Alevi köylerine gelen güvenlik kuvvetleri cem olup olmadığını sormakta, "siz müslüman değil misiniz? Köyünüz kara listeye alındı, haritadan sileceğiz" gibi taciz ve tehditlerde bulundukları yine köylüler tarafından ifade edilmektedir.

Bütün bunlara rağmen Sivas Valisi "Sağır Sultan" rolünü oynamaya devam etmektedir. Vali bizzat 1995 yılı "Asayiş ve Güvenlik Değerlendirme Toplantısı"nda, 63 köyün boşaltıldığını, Divriği'nde 111 köyün, Zara'da 63 köy okulunun kapalı olduğu resmen

açıklanmasına rağmen, iki gün önce bir TV kanalında sadece 1 köyün boşaltıldığını bunun da PKK baskısı sonucu olduğunu söyleyebilmektedirler. Şu ana kadar 75 köy muhtarı 50 köylü gözaltına alınıp sorgulanmıştır. 300 köy abluka ve taciz altındadır.

Gelişmeler şunu gösteriyor, dün Güneydoğu ve Tunceli'den başlayan köy boşaltma, orman yakma operasyonları Sivas'la sınırlı kalmayıp kısa bir süre sonra Malatya, Tokat illerini de kapsayacaktır. Nitekim Şarkışla'nın köylerinde dahi, güvenlik güçleri resim çekerek, evlerdeki erzakları sayarak taciz ve baskısını başlatmış durumdadır.

Bizler barıştan, demokrasiden, kardeşlikten ve bağımsızlıktan yana olan kurum ve kuruluşlar olarak yetkilileri uyarıyor, demokratik hukuk devletinin kurumlarının işletilmesini, insan haklarına saygı gösterilmesini, baskıların bir an önce durdurulmasını talep ediyoruz.

Kardeşliğin birliğin yolu buradan geçmektedir. Mezhep ve milliyet kavgasını körüklemekle, vatandaşlara çifte standart uygulamakla ülkemizin menfaatleri savunulamaz. Kamuoyu Alevi-siyle, Sünnisiyle buna fırsat vermeyecektir. Baskıları kınıyoruz.

*Pir Sultan Kültür Der. Adana Şubesi
Hacı Bektaş-ı Veli Kültür Derneği
Adana Merkez Şubesi
Akdeniz Kültür ve Sosyal Yard. Der.
Hacı Bektaş-ı Veli K. D. Yüreğir Şubesi
Ortabucak Kültür ve Dayanışma Der.
OVA Kültür Derneği*

Sivas'ta asker kışlaya halk evine dönsün

Ekonomik ve siyasal bunalım içerisinde olan egemen sınıfın yönetememe krizi gittikçe derinleşmektedir. Gittikçe derinleşen bu krizden kırıarak, zor ve tahakküm altında tutarak çıkmaya çalışıyor. Egemen sınıf, Kürdistan'daki kirli savaşıyla, sokak infazlarıyla ve gözaltında kayıplarıyla, Gazi Mahallesi'ne yönelik sindirme politikasıyla, emekçi halkımıza baskılarıyla, cezaevi katliamlarıyla ve en son Sivas'taki emekçi halkımıza yönelik köy boşaltma, sürgün, gözaltı, işkence ve sindirme politikalarıyla gerçek yüzünü bir kez daha göstermiştir.

Biz Gazi Halk Platformu, ülkemizin gerçekleri karşısında susmayacağımız, sessiz ve tepkisiz kalmayacağımız

noktasında, ülke genelinde yapılan bir takım eylemler zincirinin bir halkası olmamız gerektiği sorumluluğu ile bir dizi eylemler sürecini bölgemizde başlattık.

Açlık greviyle başlayan bu eylemimize, devrimci, demokrat, yurtsever ve duyarlı dostlarımızdan gerekli duyarlılığı ve desteklerini bekliyoruz.

* Sivas'ta köy boşaltmalara son.

* Sivas'ta asker kışlaya köylü evine dönsün.

* Gazi'deki polis ablukası kaldırıl-sın.

* Yaşasın Devrimci Dayanışmamız.
GAZİ HALK PLATFORMU
(Kervan, Kurtuluş, Atılım,
Partizanın Sesi)

Biz haklıyız

Bedel ödeyen devrimci gençle-rimizin yiğit ana ve babaları bugün eylemimizin yedinci günü. Bu haklı ve meşru davamıza devlet güçleri tarafından son verilmesi istenmektedir.

Devlet şunları görmemezlikten geliyor:

Dün Maraş'ta, Çorum'da, Botan'da, Serhat'ta bugün Dersim, Gazi ve Sivas'ta olmak üzere devlet, terörünü sürdürmektedir. Buna karşı ses çıkaranlar da (bunlar halkın öncüleridir) gözaltına alınıyor, sokak infazlarına maruz kalıyorlar.

Niye? Çünkü öncülerimizi halktan kopararak, bizi daha rahat sömürmek için ya da bizi sömürürken çatlak seslerin çıkmasını istemiyorlar. O zaman halkın çıkarı için cezaevlerine

tıkılan çocuklarımızın özgürlüğünü istemeliyiz. Tutsaklara özgürlük tale-bimizi daha gür dile getirmeli ve bunun için mücadele etmeliyiz.

Devlet, bütün bunların kaynağını nasıl sağlıyor? Devlet yaptığı yeni zamlarla halkı sömürüp elde ettiği milyonlarca doları halka kurşun, jop olarak geri veriyor.

Peki biz ne yapmalıyız? Bu kirli savaşa dur diyebilmek için haklı taleplerimizi kitlesel bir biçimde alan-lara taşıyalım.

- Sivas'ta devlet terörüne son.
- Gazi'de polis baskısına son.
- Zindanlar yıkılsın, tutsaklara öz-gürlük.
- Yaşasın Devrimci Dayanışmamız.

GAZİ HALK PLATFORMU

Sivas'ta devlet terörü var

Uzun zamandan beri siyaseti-darların, Kürt halkının üzerin-deki şiddet ve asimilasyon politikası, güneydoğuda binlerce kö-yün boşaltılmasına sebep olmuştur. Şimdi ise yüz yıllardır aynı mantıkla Alevi vatandaşlarımızın, üzerinde baskı ve kısımlarını sürdürüyor. Aleviler tarihlerden beri katlediliyor.

Yakın zamanda herkesin hafızasında silinmeyen Maraş, Çorum, Sivas'ta olduğu gibi Alevi vatandaşlarımızın üzerinde büyük oyunlar oynanıyor. PKK, operasyonu gerçekçe gösterilerek, Sivas'ta bir Alevi Sünni çatışması yaratılmaya çalışılıyor.

Yüzlerce insan tutuklanıp işkence ediliyor, ve çok sayıda köyler boşaltılıyor. Divriği ve çevre köylerine gönderilen ÖZEL TİM askeri araçların üzerinde BOZKURT işaretleri yapıyor-lar. Sivas'ta olup bitenler faşist hareke-tin ve gerici yobaz unsurların provakasyonudur. Demokrat yurtsever insanları yerinden, yurdundan göç

ettirmek, sindirmek ve asimile etmek provasıdır.

Devlet ise, "terörist avlıyorum" mantığı ile halkın üzerinde devlet terörü estiriyor ve büyük baskılar yapıyor. Bu baskılar sürdükçe demok-ratik kitle örgütleri duyarsız kalmaya-caklardır. Sivas halkı üzerindeki faşist baskıların sona ermesini, Sivas valisi ve taraflı davranan bürokratların derhal görevden alınmasını istiyoruz. Susma sustukça sıra sana gelecek. Kocaeli'deki demokratik kitle örgütlerini, demok-rat, devrimci ve yurtseverleri, "kirli savaşa karşıyım" diyen, tüm barış severlerin sesini yükseltmeye çağırıyor-lar.

*Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı
Tunceliler Derneği
Arık Köyü Derneği
Kapıkaya Köyü Derneği
Demirtaş Köyü Derneği
Kozyatağı Köyü Derneği
Kılıç Köyü Derneği
Eğitim-Sen Körfez Temsilciliği*

Sivas ilçe ve köylerindeki Operasyon durdurulsun

Sivas'ın emekçi halkı, geçmişten bu-güne taşıdığı, zulme karşı durma geleneği ile devletin hedeflerinden biri olmuştur. Egemen sınıflar bir taraftan halkımızı baskı ile susturmaya çalışırken, bir taraftan da Alevi-Sünni, Kürt-Türk ayrımı yaratıp halkları karşı karşıya getirme politikalarından medet ummuştur.

Son aylarda ise özellikle kırsal alanda yaşayan emekçi halkımız yo-ğun baskıların hedefi olmuş, toprakla-rından koparılıp, büyük kent gecekondularına savrulup atılmak istenmiştir.

Bu amaçla başlattığımız açlık dire-nişlerimizin taleplerini bir kez daha yineliyoruz.

- Sivas ilçe ve köylerindeki operas-

yonlar durdurulsun.

- Özel tim geri çekilsin, askeri yığınak sona erdirilsin.
- Gözaltına alınanlar serbest bırakıl-sın, işkenceciler yargılsın.
- Köyünü terk etmeye zorlananların geri dönmeleri için maddi imkan sunulsun. Tazminat ödensin.
- Gazi Mahallesi'ndeki keyfi ev baskınları, gözaltı ve işkence uygula-malarına son verilsin.
- Gazi davasına son verilsin. Gazi'deki polis ablukası kaldırılsın.

**SİVAS YÖRE HALKIYLA
DAYANIŞMA PLATFORMU,
GAZİ HALK PLATFORMU,
ALİBEYKÖY HALK PLATFORMU,
BASKI VE KATLIAMLARA KARŞI
DİRENİŞ PLATFORMU.**

Bu zulüm sizi yakacak

Bizler, Sivas Yöre Halkıyla Dayanışma Platformu olarak, Divriği Kültür Derneği'nde başlatıp Pir Sultan Abdal Canlar Derneği Okmeydanı Şubesi'nde sürdürdüğümüz açlık grevinin 15.gününe diyoruz ki:

Zulüm Sivas'ta, zulüm Gazi Mahallesi'nde, zulüm Manisa'da kendi mezarını kazıyor.

Dün Sivas'ta köylere operasyonlar düzenleyip, 65 yaşındaki yaşlılara işkence yapacak kadar insanlıktan çıkmış olanlar, bugün de Manisa'da bir şehidimizin, Turan Kılıç'ın kızkardeşine Yeliz Kılıç'a tecavüz ettiler.

Dün Sivas'ta emekçi halkımızın köylerini boşaltmaya çalışanlar, bugün Kınık'ın Alevi köylerine, yine potansiyel suçlu muamelesi yaparak operasyonlar düzenlediler.

Zulüm bekçileri her yerde kendi aşağılık yüzleriyle, namussuzlukları ve şerefsizlikleriyle karşımıza çıkmaktadır.

Dünya tarihi tanıklıktır ki, hiçbir zulüm düzeni uzun süreli olmamıştır.

Anadolu binlerce yıldır sömürü ve baskı politikalarını tanır. Anadolu top-

rağı aynı zamanda direniş ve isyan tarihidir. Bu topraklarda Demirci Kawa'lar, Şeyh Bedreddin'ler, Pir Sultan'lar egemen sınıfların zulmüne karşı insanca yaşamak için direnmenin ve boyun eğmemenin unutulmaz örneklerini yaratmışlardır.

Zulme karşı boyun eğmeme tarihi bizim tarihimizdir. Haksızlığa, adaletsizliğe, sömürüye, zulme karşı yine ayakta, yine mücadele içindeyiz. Gücümüzü halkımızın desteğinden ve haklılığından alıyoruz.

Pir Sultan'lardan öğrenerek geliyoruz.

Boyun eğmeyeceğiz. Zulmü bu topraklardan süpürüp atmaya yaşama nedenimiz yapacağız.

Manisa'da liseli öğrencilere yapılan işkenceleri ve sevgili Yeliz Kılıç'ımıza yapılan aşağılık saldırıyı protesto ediyoruz.

- Sivas'ta, Gazi Mahallesi'nde, Manisa'da devlet terörüne son.

- Kayıplar bulunsun, işkenceciler hesap versin.

SİVAS YÖRE HALKIYLA DAYANIŞMA PLATFORMU

Sivas'tan el çekilsin

Türkiye'deki güncel olaylar, her gün daha "sıcaklaşmaktadır." En son örneği, Sivas'ta "PKK ile mücadele" kisvesi altında yapılan operasyonlardır.

Ancak bölgeden alınan bilgiler, Alevi-Sünni çelişkisini yaratmakta olduğu yönündedir. Özellikle Sivas iline bağlı Kangal, Divriği, Zara ve İmranlı ilçeleri ve bu ilçelere bağlı nüfusun yüzde yüzünün Alevi olduğu köyler halen asker kuşatması altındadır.

Şu ana kadar 75 köy mutarı ve 500'e yakın köylü gözaltına alınmış ve sorgulanmıştır. Divriği, Kangal, Zara ve İmranlı'da bir çok köy boşaltılmış durumdadır. Bölgede bulunan Özel Tim'ler ve hangi makamlara bağlı görev yaptıkları belli olmayan(!) sivil kıyafetli güçler, köy muhtarlarını gözaltına alıyor. Kangal-Kürtçü köyü muhtarı Hüseyin Akkaya, Dağönü köyü muhtarı Mustafa Poyraz'dan ise haber alınmadığı kayıp olduğu bildirilmektedir. Divriği Dikmençayı köyünden M. Ali Doğan, Avşar Güreş ve daha bir dolu insanın gözaltında nerede oldukları ve hangi güvenlik birimince alındığı konularında hiçbir bilgi alınmıyor.

OHAL Yasası'nın tüm kısıtlamaları bölgede uygulanıyor. Gündüz 07.00-

16.00 saatleri dışında dışarıya insanlar bırakılmıyor.

Köylüler kışık odun ve ihtiyaçlarını karşılamak için bile bırakılmıyor. Köylülerin evlerinde subay ve astsubaylar kalıyor.

Alevi köylerinde yaşayanlar dostluk, fedakarlık, paylaşma, dayanışma, insan sevgisi gibi yüce değerleri özümsemiş, bu insani değerleri yitirginde taşıyan bireylerden oluşan bir toplumdur. Alevi köylerinde cami ya da mescit olup olmadığı sorgulanıyor, olmadığı söylendiğinde, "ne demek yok, siz müslüman değil misiniz?" gibi tahrik edici davranışlarda bulunuluyor.

Ülkemizi ve insanlarımızı tehdit eden her çeşit teröre karşı olduğumuzun bilinmesini istiyoruz. Bu nedenle siyasal iktidarın ve bağlı güçlerin demokratik hukuk devleti kuralları çerçevesinde davranması ve bölgedeki sıkıntıların acilen çözülmesi gerektiğini vurguluyoruz.

Bu konuda medya ile demokratik kurumları da duyarlı olmaya davet ediyoruz.

PIR SULTAN ABDAL KÜLTÜR DERNEĞİ BUCA ŞUBESİ YÖNETİM KURULU

Devlet üzerimizden çekilsin

Dişişleri Bakanlığı'nın ve benzeri kurumlarının Tunceli köylerinin yakılışı ile ilgili verdiği açıklamaya birliğimizce cevap verme zorunluluğu hasıl olmuştur. Dışişleri Bakanlığı'nın 12.01.1996 tarihinde saat 16.00 sularında Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu'ndan açıklanan bildirisindeki, "Tunceli'deki köyleri PKK yaktı" şeklinde Türkiye ve dünya kamuoyuna duyurduğu açıklamanın gerçekte ilgisi olmadığını intizaren belirtmek istiyoruz. Dışişleri Bakanlığı'nın "Tunceli'deki köyleri PKK yaktı" açıklaması doğru değildir.

Tunceli'deki köylerin yakılmasında başarı payı devlet güvenlik kuvvetleridir. Uzun süreden başlayarak devlet güvenlik kuvvetleri yakmıştır.

Bu köylerin yıkılmasına, yakılmasına emir veren ve onaylayan Türkiye Cumhuriyeti'nin 50.hükümetidir. Bu konuyu Türkiye ve dünya kamuoyuna açıkladıktan sonra Tunceli'deki köylerin nasıl yakıldığı hakkındaki delil ve emareleri samimi ve mukni olarak hiç abartma yapmadan iftira etmeden, gerçek suçlusunu Türkiye ve dünya kamuoyunun bilgilerine sunuyoruz.

Tunceli'deki köylerin yakılmasına, boşaltılmasına 8 Ağustos 1994 tarihinde başlanmıştır. Belirttiğimiz tarihte Tunceli'de devlet güvenlik güçleri belli çevrelerde Tunceli hudutları dahilindeki köy ve mezraları, ormanları yakmaya başlamıştır. Bütün orman dağ ve taşlar bombalanıyordu. Bu bombalama olayına, başta Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Meclis Başkanlığı,

İçişleri ve Adalet bakanlıklarına, köy tüzel kişilikleri adına köy muhtarlıkları, köy dernekleri şikayet ve müracaata bulunmuşlardır. Vali Recep Yazıcıoğlu aynen şunları söylemektedir: Tunceli'ye sızmakta bulunan terörist eylemlerin önlenmesi bakımından gereği dikkate alınarak 3. Ordu 8. Kolordu Komutanlıkları ile işbirliği yapılmıştır. Yalnız bu konuda sıkıntı yaratan Asayiş Bölge Komutanlığı'nın görev ve sorumluluk alanının daraltılması talebinde bulunulmuştur. Erzincan Valisi ve belirttiği durumlar taarruzu önlemek için teyakkuz durumunda iken bile Tunceli'de köyler yakılıyor ve boşaltılıyordu. (Cumhuriyet gazetesi)

Peki o zaman Tunceli'ye sızma yaparken bu köyleri kim yakıyordu? Devlet güvenlik güçleri mi, yoksa PKK

mi yakıyordu?

Aynı tarihte Anavatan Partisi genel başkanlığının bir açıklamasında, "Özel Tim ve güvenlik güçleri yetki kanunlarının kendi hükümleri tarafından çıkarıldığı, bu kadar sorumsuzca yetki verilmediğini ve sorumsuzluk örneği şu anda iktidarda bulunan hükümetin başarısızlığı ve basiretsizliğinin sonucudur. Halkın can ve mal güvenliği kanuni teminat altındadır. Aksi halde sorumlu iktidardır" diyordu.

O zaman Murat Karayalçın ve Tansu Çiller'in olduğu hükümet vardı.

Tunceli'de köylerin yakılıp yıkılması ilgili şikayetleri birçok milletvekili tarafından da doğrulandı ve birçok gazetede de bunu konu ediyordu... Buna rağmen Tunceli'de köy yakma yıkma ve boşaltma olayları tüm hızıyla

devam ediyordu. Dönemin rakkanlarına göre 217 köy, 409 mezra tamamen ve kısmen yakılmış ve boşaltılmıştı...

Türkiye ve dünya kamuoyuna duyururuz ki köylerimizin yıkılmasına müsaade veren Türkiye Cumhuriyeti'nin 49. ve 50.hükümetleridir.

Köylerimizin devlet tarafından bombalandığına ilişkin deliller vardır. Atılan bomba parçaları ve diğer benzeri malzemeler toplanmış elimizde mevcuttur. Bu silahlar, yatık mermi ve dik yollu silahlardır. Helikopter ve uçakla atılan bomba parçalarıdır. Bunlar incelendiğinde bu köylerin açıkça devlet tarafından yakıldığına ilişkin tespit ve iddialarımızın doğruluğu kanıtlanmış olacaktır.

Bu bir PKK taraftarlığı değildir, gerçeklerin konuşmasıdır. Bu silah ve bombaları taşıyan helikopterlerin devlete ait olduğu açıktır.

Her ne kadar Başbakan, bu helikopterlerin PKK'ya ait olduğunu söylemişse de hakikatle ilgisi yoktur.

Köylerimizin yakılıp yıkılmasından dolayı devletin özür dilemesini, zarar ve ziyanlarımızın tazmin edilmesini, yakılan ve yıkılan köylerimizin eski haline getirilmesini istiyoruz.

Yeni oluşacak TBMM Başkanlığı'nın bu konuda soruşturma açılmasını arz ve talep ediyoruz.

TUNCELİ İLİ SÜRGÜNDEKİ KÖYLER DERNEKLERİ BİRLİĞİ BASIN VE MÜRACAAT TERTİP KOMİTESİ

"Gerçekten yaşayanlar mücadele edenlerdir"

Fransa grevlerinin gösterdikleri

Mustafa Kızıltepe

A. Grevin görünürdeki nedenleri, olup bitenler

Fransa'da 1995 Kasım ayının son haftasında başlayan ve Aralık 18'inde -şimdilik kaydıyla- as-kiya alınan büyük grev dalgasının yankıları çok güçlü oldu. Gerçekten, 1986 Aralıkındaki altı haftalık tarihsel SNCF (Fransa Devlet Demir Yolları) grevinden bu yana böylesi şiddetli bir grev dalgası hiç yaşanmamıştı.

Türkçe'de güzel bir deyiş vardır: Perşembenin gelişi çarşambadan belli olur. Aynen de öyle oldu. Hükümetin politikasını protesto eden irili ufaklı yürüyüşler ve grevler, üniversite binalarını işgal edip greve başlamalar, 10 ve 25 Ekim tarihlerinde başta SNCF'te çalışanlar olmak üzere kamu sektöründe çalışan emekçilerin örgütledikleri yığınsal uyarı grevleri, perşembenin çok "sıcak" olacağına habercisiydi.

Fransa'da halk, geçtiğimiz Mayıs ayında, tutucu parti RDR'nin lideri Chirac'ı, işsizliği ve yoksulluğu ortadan kaldıracığına, "toplumsal çatlakları" onaracağına garanti veren seçim programına kump, oylarını ona verip, devlet başkanı seçmişlerdi. Böylece, RDR'nin önderliğinde oluşan sağ partiler koalisyonu gerek millet meclisinde, gerekse senatoda ezici çoğunluğu da oluşturduklarından, Jacques Chirac'ın da devlet başkanı seçilmesiyle önleri

tümden açılmıştı. Artık "falanca programı uygulamak istiyoruz ama engel oluyorlar" diye sızlanamazlardı. Hükümet parlamento'daki çoğunluğuna güvenip uyarı grevlerinden gerekli sonuçları çıkarmadı. Bununla kalmayıp, sokağın sesine kulak vermemeye sanki kararlıymış gibi 15 Kasım'da Başbakan Alain Juppe "Reform Programı" adı altında, kamu sektöründe yoğun işten çıkarmaları, devletin bütçe açığını halktan daha fazla vergi almayı öneren bir taslağı millet meclisine sundu.

Söz konusu taslağın belli başlı önerileri şunlardı: 1. Aile başına düşen maaştan kesintiler artıyor: 1 Ocak 1996'dan itibaren, halen %2.4 olan CSG (Genelleştirilmiş Sosyal Katkı) vergisi %0.5 artırılarak tüm maaşlılardan, emeklilerden ve işsizlerin aldığı işsizlik ücretinden kesilecek.

Doğuracağı sonuçlar: Devletin kasa-

sına 25 milyar frank gelir girecek. Ayda 8.800 frank maaş alan bir emekçi ise senede 700 frank kaybedecek.

2. Aile yardımı vergiye tabii tutulacak. 1 Ocak 1997'den itibaren çocuklu ailelere yapılan parasal yardımlar vergiye tabii tutulacak. Ayrıca yapılan yardım miktarları da dondurulacak.

Doğuracağı sonuçlar: 3 milyona yakın ailenin ödediği gelir vergisi artacak. 320.000 ailede vergiye tabii tutulur duruma gelecek. Ayrıca bu ailelerin hepsi oturum vergisinden muaflik haklarını kaybedecekler.

3. Emeklilerin ve işsizlerin sağlık giderlerine yardım azalacak. Vergi ödeyen emeklilerden ve asgari ücretin üzerinde işsizlik ödeneği olan işsizlerden kesilen sağlık giderleri vergisi 1996'da %1.2, 1997'de de %1.2 oranında arttırılacak.

Doğuracağı sonuçlar: Devlet kasası-

na iki yıl sonunda 15 milyar frank girecek. İş arayan ve eline ayda 6000 frank işsizlik ücreti geçen bir emekçi ise yılda 1800 frank daha fazla kesinti ödeyecek. Özel sektörde çalışıp emekliye ayrılmış, eline ayda 5000 frank emekli maaşı geçen bir emekçinin satın alım gücü ise bu kesintiden sonra %5.3 oranında azalacak. Her yıl cebinden 3180 frank daha fazla ödeyecek.

4. Kamu kesiminde çalışanların emeklilik kesintisi ödeme süresi 37,5 yıldan 40 yıla çıkarılacak.

Doğuracağı sonuçlar: Hükümet emeklilik kesintisi süresini özel sektörde olduğu gibi kamu sektöründe de 40 yıla çıkarmakla asil davrandığını söylüyor! Oysa hiç de öyle değil. Çünkü bir kez özel sektördeki maaşların ortalaması kamu sektöründekilerden daha yüksek ve bu bilinen bir gerçek. İkincisi, emeklilik maaşı hesaplanırken kamu

kesiminde çalışanların aldıkları primler hiç hesaba katılmıyor, dolayısıyla emeklilik maaşını aşağıya çekici etkisi oluyor. Nerede kaldı eşitlik?! Doğacak en önlenimli sonuçlardan biri de tabii ki kamu emekçileri 2,5 yıl daha fazla çalışıp, emekliye ayrılınca kadar yerlerine yeni işçi alınamayacak ve dolayısıyla, işsizliğin artmasına neden olacak.

Yukarıda saydıklarım Juppe'nin "Reform Planı"nın toplumdan en şiddetli tepkiyi çeken kesimlerini oluşturuyor. Bunlara sağlık, kamu taşımacılığı ve servis sektöründe planlanan efektif ve bütçe indirimlerini katmadım! Liste daha da uzatılabilir.

Fransa'da işçi sınıfı ve emekçi halkın reform istemi yok mu? Tabii ki var, ama tam ters yönde. Tüm kamu hizmetlerinin daha da geliştirilmesi, en başta insan sağlığının ve eğitiminin bir imtiyaz değil, en doğal hak olduğunun yaşamda somut olarak görülmesi, gençlerin işsizlik sorunuyla hergün boğuşmaktan geleceğe olan güvenlerini yitirmemeleri ve tabii bunca yıl emek verdikten sonra da emeklilikte sefil olmadan, insanca, ömrünün geri kalan yıllarını yaşayabilmek.

Kısacası, en temel insan haklarının bile giderek imtiyaz olmaya başladığı Fransa'da, işçi sınıfı ve emekçilerin en bilinçli kesimi bu gidişe dur demek amacıyla 24 Kasım'da şalterleri indirdi. Hergün daha da yığınsallaşan eylemlerle sokağa döküldü. Bir hafta içinde grev, Fransa'nın dörtbir köşesine yayıldı: SNCF ve RATP(Paris Metro ve Otobüs İşletmeleri)'den sonra EDF-GDF(Fransa Elektrik ve Gaz Kurumu), PTT, France-Telecom, orta ve yüksek eğitim kurumlarında çalışanlar da dört hafta boyunca yığınsal olarak greve katıldılar.

Grev özellikle Paris'te yaşamı felce uğrattı. Ulaşım gerçek bir sorun oldu. Yüzbinlerce insan Paris'te olduğu gibi Marsilya, Toulouse, Bordeaux, Lyon gibi büyük kentlerde saatlerce yürüyerek ya da otostop yaparak işyerlerine gidip gelmek zorunda kaldılar. Burada önemle belirtmek istediğim bir nokta var: Tüm bu zorluklara karşın çalışan halkın ezici çoğunluğu hiç yakınmadı, aksine grevcileri sonuna kadar desteklediğini söyledi. Greve karşı olan birilerini bulup, halkın gözünde grevcilerin kredisini düşürmek için karınları çatlayan medya ekipleri, "bunca çektiğiniz yetmiyormuş gibi neden grevi destekliyorsunuz" diye sorduklarında aldıkları yanıtlar, "çünkü istemleri haklıdır", "çünkü bu grevle bizim ve çocuklarımızın da haklarını savunuyorlar" şeklindeydi. Sorunun basit bir "Juppe Reform Planı"na karşıtlık olmadığı açık seçikti.

Halkın grevcilerle dayanışmasına bir diğer kanıt olarak şunu ekleyebilirim: Grevlerin yayılmasıyla birlikte iktidardaki gerici parti RDR, halkın grevlerden kaynaklanan zorlukların yarattığı hoşnutsuzluğu grevcilere karşı dönüştürmek amacıyla kendi militanları aracılığıyla "anti-grev komiteleri" kurdurdu. Paris'te ve Bordeaux'da (Juppe bu kentin aynı zamanda belediye başkanı) düzenlenen greve karşı yürüyüşlere katılanların sayısı 500-1000'in ötesine geçemedi. Yürüyüşleri

de görseniz, derhal hangi toplumsal kesimden geldiklerini anlarsınız! Bahse girerim ki, çoğu hayatında ne otobüse, ne de metroya binmiştir.

Grevin altı çizilmesi gereken diğer yanlarını şöyle sıralayabiliriz:

* Dört haftalık grev süresince Fransa çapında düzenlenen altı büyük yürüyüşün her biri son derece militan, düzenli ve yığınsal eylemlerdi. Halktan büyük sempati topladı.

* Paris dışındaki kentlerde katılım oranı olağanüstü yüksekti. (Paris'te yaşanan trafik kaosunun kentin büyüklüğü nedeniyle caydırıcı rol oynadığı söylenebilir.) Ömek verirse eylemlerin doruğa ulaştığı gün olarak anılan 12 Aralık'ta Rouen kentinin nüfusunun (390.000) %25'i sokağa dökülmüştü. Kentin tarihinde böylesi yığınsal eylem hiç görülmemiş. Aynı gün diğer bir rekor da Marsilya'da kırıldı. 1 milyon 300 binlik nüfusun %13'ü yürüyüşte yerini aldı.

* Ülkenin önde gelen büyük sendika federasyonlarından CGT, FO ve CFDT ilk kez ortak eylemler düzenlediler. Sendikal birliğin en somut örnekleri tabanda çok daha yoğun olarak yaşandı.

* Öğrenci gençlik hareketiyle, öğretmenlerin sendikal ve demokratik yığın örgütleriyle işçi sınıfının sendikal örgütlerinin yıllardan beri ilk kez omuz omuza eylemlere katılmaları burjuvaziye ve hükümete korkulu gün-

ler yaşattı. "Bir daha Mayıs 68'i mi yaşayacağız?" sorusunu geveleyip durdular.

* Özel sektörde çalışan emekçilerin çok az bir kesiminin greve katılması eylemlerin daha da yığınsal bir havaya bürünmesine engel oldu. (Çok sayıda küçük ya da orta büyüklükteki özel işletmelerde işçilere özel ikramiyeler verildiğini gazetelerden okuduk. İnsanın sorası geliyor: Bayramı değil seyranı değil, patron bizi neden gördü diye!)

Bu kısmı bitirmeden önce, yaşadığım ve belleğimde grevin en somut olarak yerleştiği bir anıyı anlatmadan, duyduğum hazı paylaşmadan edemeyeceğim: Günlerden 17 Aralık Pazar (grevin "şimdilik" kaydıyla durdurulmasına karar verilecek 24 saat sonra. Juppe hükümeti genelde kamu sektöründe çalışanlarla ve özellikle SNCF ile ilgili tutum taslaklarını geri çektiği için demiryolu işçilerinin önemli bir kesimi ise başlamaya hazır.) Yer: Gare du Nord. Paris'in en önemli garlarından biri, ayrıca kentin emekçi halkının yoğun olarak oturduğu mahallerle çevrili. Paris Komünü ve 2.Dünya Savaşı'nda Nazi İşgali sırasında buralarda çok kanlı olmuş çatışmalar. Öğlene doğru garın yanından geçiyordum. Merak ettim, girip bir bakayım dedim. Trenler çalışmaya başladı mı diye. Gar son derece tenhaydı, görünürde çalışan tren de yoktu. Ancak az ilerde peronla-

rın sonunda bulunan depolardan sesler geliyor, insanlar görüyordum. Yaklaştım. Garın deposunda çalışan işçilerde merkez hat değişim bürosunda çalışanlar hep birlikte ailelerini ve tüm çevrede oturanları da davet etmişler, grevi kutluyorlardı. Herkes yiyecek birşeyler getirmiş, tam bir bayram havası yaşıyordu. Halkın grevci işçilere desteği tamdı. Dört hafta boyunca grevcilerle nasıl dayanıştıklarını anlatıyorlar, anılarını tekrarlıyorlardı. Gerekirse yenden şalterleri indireceklerini, patronların sevinli görünmeye çalışmalarına en ufak güven duymadıklarını söylüyorlardı. Az öteki duvarın üstüne dört hafta önce kocaman yazılmış bir yazının olduğu gibi durduğunu gösterirken gözleri ıslı ıslıydı: "Gerçekten yaşayanlar mücadele edenlerdir".

B. Grevin gerçek nedenleri, Fransa'nın içinde bulunduğu kriz

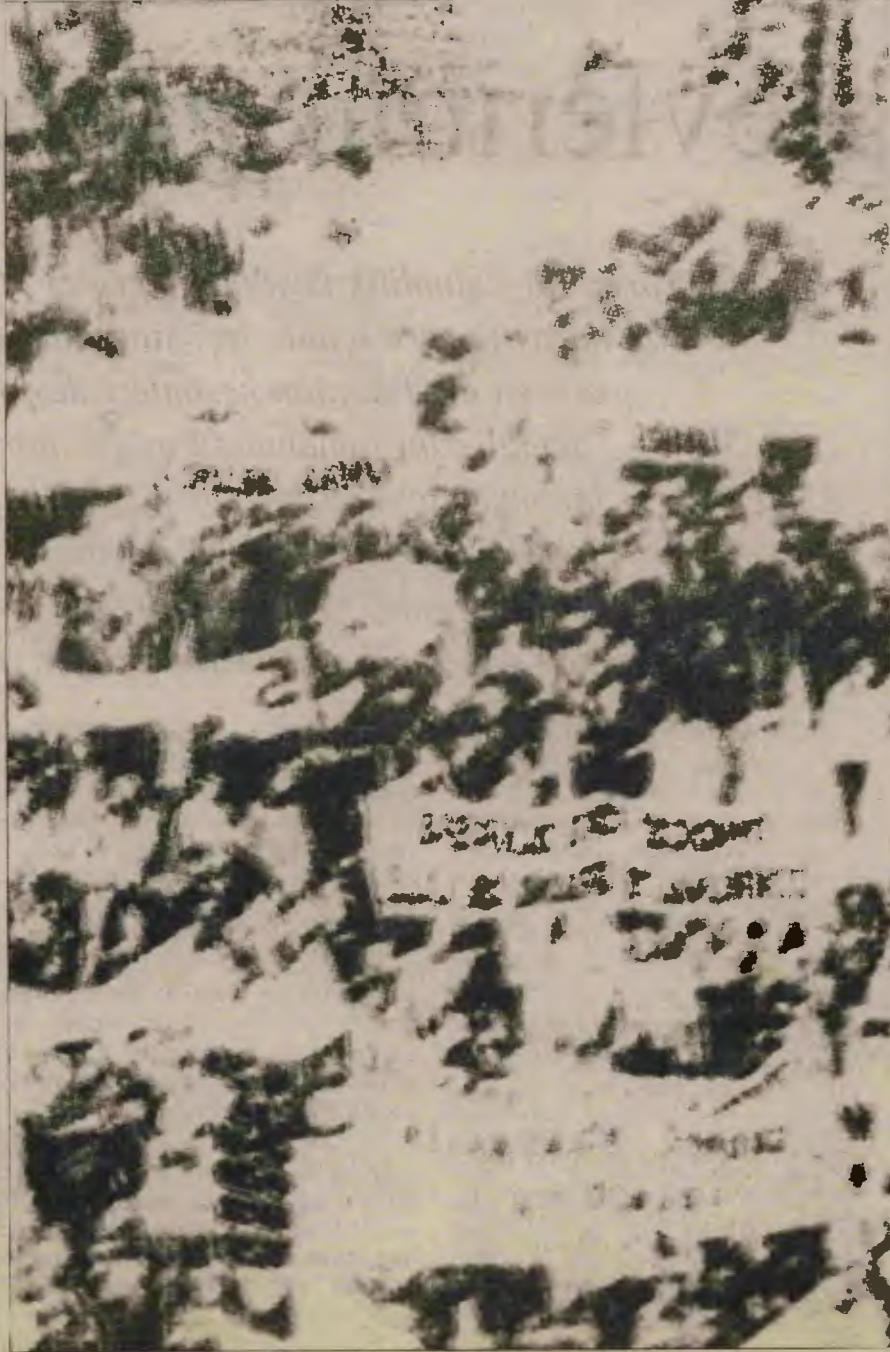
Aradan geçen iki ayın sonunda ortaya çıkan nedir? Grevin sonuçları olduğu kadar nedenlerini de araştırmak gerekiyor. Önümüzde sıcak olacağı benzeyen dönem var. Siyasal ve sendikal savaşımın alacağı biçimlere göre, yığınlara hedefleri açıkça önerebilmek için bu gerekli.

Son iki aylık süre içinde işçi sınıfının ve emekçi halkın greve en aktif katılan kesimleri, deyim yerindeyse, ikmallerini tamamladılar, yaraları sardılar. Böylesi zorlu bir mücadele, dişini tırnağına takarak savaşan emekçi halkı yorgun düşürdü ama yıldırma. Bugün kesinlikle yığınlıktan söz edemeyiz. Şu sıralarda dikkat kesilerek, hükümetin grevleri yatıştırmak için verdiği sözlerle ne kadar sadık kalacağını bekliyorlar.

Önümüzdeki dönemde, Fransa'da siyasal ve toplumsal havanın yeniden ısınacağı, yığın eylemlerinin artacağı açıktır. Hükümet verdiği sözleri tutmuyor. Devlet sosyal harcamalar bütçesiyle ilgili kısıntıları değil durdurmayı, tam tersine giderek artırmayı amaçlıyor. Ömek mi? 19 Şubat günü Millet Meclisi'nde yapılan oylamada, çoğunluğu elinde tutan gerici partiler koalisyonu, hükümetin sosyal yardımlarla ilgili harcamalarının doğrudan Millet Meclisi aracılığıyla kontrol edilmesine ilişkin yasa tasarısını onayladı. Böylece, karar mekanizmasına katılımları onyıllardır süren sendikaların bu hakları bir çırpıda ellerinden alındı!

Öte yandan sosyal sigorta reform projesiyle ilgili görüşmeler sürüyor. Hükümet SSK'nın bütçe açığını halka ödetmek istiyor. Sendikalar ise işverenlerin katkısının artırılmasını istiyorlar. Dolayısıyla SSK Reform Projesi üzerinde giden anlaşmazlık yeniden önemli toplumsal patlamalara yol açabilir, çünkü konu tüm emekçileri ilgilendiriyor ve hükümetin elini ceplerine atmasını isteniyor.

Dünyanın en zengin 7 ülkesinden biri olan Fransa'da toplum nasıl oldu da böyle bir patlamaya noktasına varabildi? Neden devlet sürekli kriz içinde? Hiç kuşkusuz şunu söyleyebiliriz ki, ülkede gelir dağılımındaki eşitsizlik, uygulanan ultra liberal politikalar sonucu görülmemiş biçimde artmaktadır. İşsizler ordusuna katılım her geçen gün artmakta ve buna bugün kadro diyebi-

leceğimiz kesimler de katılmaktadır.

Yelpazenin öteki ucuna bakarsak, tekeller ve çokuluslu şirketler görülmemiş kârlar elde etmektedirler. Örneğin, geçtiğimiz ocak ayında açıklanan resmi verilere göre, Kasım 1995'te Fransa'nın dış ticaret artışı 15 milyar franktı. Böylece, 1995 yılının ilk 11 ayında ülkenin toplam dış ticaret artışı ise 108 milyar franka ulaştığı belirtiliyordu. Görülüyor ki birileri kazanıyor, hem de ne biçim! Ayrıca unutmamalı ki veriler, resmi yani yalnızca bildirilmiş olanlara dayanıyor. Gerçek rakamların ise resmi verilerin çok üstünde olduğu açıktır.

Bugün Fransa ve diğer emperyalist ülkelerin içinde yaşadığı siyasal ve toplumsal krizin nedenlerini daha iyi anlayabilmek için Yürükoğlu yoldaşın 10 Eylül 1982'de, 62. kuruluş yıldönümü toplantısında yaptığı konuşmayı hatırlatmak istiyorum. Geleneksel olduğu üzere, konuşma kitap hâline getirilmiş ve *Durum ve Görevlerimiz 1983* başlığıyla *İşçinin Sesi* Yayınları'nın 29. kitabı olarak çıkmıştı.

Kitabın içeriğini (ki üç temel bölümden oluşuyor: Dünya ve Türkiye, Cephe Sorunu, Parti Yaşamı) bulduğumuz yerde yoldaşlarla özümsemeye çalışırken, doğal olarak en çok üzerinde durduğumuz konu cephe konusuydu. Tam o sıralarda BİRKOM ve FKBDK etkinliklerinin en yoğun olduğu dönemdi. Dışımızdaki tüm siyasi hareketlerle hergün görüşüyor, tartışıyor ve eylemlerde buluşuyorduk. O hayhuyun içinde kitabın ilk bölümünü oluşturan "Dünya ve Türkiye"yi tartışırken, yoldaşların oflayıp, poflamalarını anımsıyorum. Bölümün içeriği günün sıcak eylemlerinin biraz dışında kaldığından yoldaşlar bir an önce bu bölümü bitirip, cephe sorununu tartışmak için sabırsızlanıyorlardı. Oysa Dünya Ve Türkiye bölümünde öne sürülen fikirler tam da bugün ileri kapitalist ülkelerin içinde bulunduğu derin ekonomik ve toplumsal krizin nedenlerini anlayabilmemiz için gerekli olan ipuçlarını vermekteydi.

O kuyucu sıkamak pahasına da olsa kitabın "Dünya ve Türkiye" bölümünden uzunca bir alıntı yapacak ve 14 yıl önce partimin öne sürdüğü görüşleri bugün yaşamın nasıl doğruladığını verilerle kanıtlamaya çalışacağım:

"Emperyalist ülkelerde işsizlik 1960'ların sonundan bu yana, giderek yükselen eğrisiyle yapısal bir özellik kazandı. Azalacağını da kimse beklemiyor. Bugün emperyalist ülkelerde 15 milyon kadar işsiz vardır.

"Emperyalist ülkelerin pek çok dalda üretimi geriliyor. Yani, ürettikleri mal miktarı azalıyor. Pekçok sektörde kapasite fazlası görülüyor. Yine pekçok işkolunda zorunlu kısa çalışma var. Ve yine her tarafta çok yaygın, yığılmalardan çıkarma var. Bunları hepimiz hergün gazetelerden okuyoruz.

"Bu yığılmalardan çıkartmalara özellikle iki gelişme neden olmaktadır:

"Birincisi, otomasyon hızla gelişiyor.

"İkincisi ve tüm emperyalist

ülkelerde gerçekten çok önemli bir ortak özellik olarak *üretim süreçleri rasyonalize ediliyor*.

"Üretim süreçlerinin rasyonalizasyonu son yıllarda büyük önem kazandı. Bunun en önemli nedeni de elektronik mühendisliğinde ortaya çıkan ilerlemeyle elektro-mekanikten elektroniğe geçilmesi ve bunun getirdiği çeşitli olanaklardır.

"Sonra, en önemli emperyalist ülkelerde -ki bunlar ABD, İngiltere, Fransa, Almanya ve Japonya'dır- (bu da çok önemli bir nokta) iç yatırımların 1970'lerden bu yana Gayrisafi Milli Hasıla'ya oranı sabitleşti. Hatta dönem dönem düşmektedir. Bu şu anlama geliyor. En önemli emperyalist ülkelerde emperyalist tekeller, kendi ülkelerine yatırım yapmıyorlar, ya da giderek azalan bir oranda yapıyorlar.

"Buna birşey daha eklemek gerekir. Yaptıkları iç yatırımların giderek artan bölümü rasyonalizasyon için harcanıyor. Demek ki, bir kere yatırımlar duruyor, geriliyor. Yapıldığı kadarının da, artan bir miktarı, varolan işletmeleri rasyonalize etmede kullanılıyor. Bu gelişmelerin hepsi işsizliğe çıkıyor.

"Buna karşılık emperyalist ülkelerin dış yatırımları, düzenli olarak artıyor. Az gelişmiş ülkelere yaptıkları yatırımların tüm dış yatırımlar içindeki payı da artıyor. Bu, *Zayıf Halka*'dan bu yana eklenmesi gereken bir noktadır.

"Yatırımlar konusunda birşey daha söyleyeceğim. Çok önemli bir gelişme. Dış yatırımlar artıyor, dış yatırımlarda az gelişmiş ülkelerin payı artıyor dedim. Bir de dış yatırımlarda *endüstriyel yer değiştirme* amacıyla yapılan yatırımların yeri giderek artıyor. Bu konuya ileride döneceğim.

"İşsizlik, üretim daralması, zorunlu kısa işgünü, yığılmalardan çıkarmalar, ama tüm bunlar emperyalist ülkelerin durumunu anlatıyor, emperyalist *tekellerin* değil! Emperyalist *tekellerin* ise kârları hızla artıyor. Özellikle az gelişmiş ülkelere yaptıkları yatırımlar artıyor. Lenin'in *Emperyalizm* kitabında söyledikleri en çıplak biçimde görülüyor. Sermayenin tek güdüsü vardır: Kâr. Ne 'allahı' ne 'kitabı', ne 'vatani', kâr güdüsünden başka hiçbir şeyi yoktur. Nerede daha kârlı bir olanak varsa ellerini yıka-yıp o yana gidiyor ve rekor kârlar yapıyor.

"Bu gelişmelerin sonucunda şöyle birşey ortaya çıkıyor: Tüm emperyalist ülkelerin *devletleri mali bunalım* geçirmektedir. Bu kafa karıştıran birşey. Bazen yoldaşlara emperyalistlerin bir oyunu gibi geliyor. Gazetede okuyorsun, şu tekel rekor kâr yapmış. Öte yandan işsizlik, gerileme vb. Yerine oturuyor. Ama bunlar gerçekten oluyor. Tekeller kârlı bir dönem yaşıyor, emperyalist ülkelerin devletleri, toplumu bunalım yaşıyor. Bu çok ilginç birşey. Emperyalist ülke devletlerinde ortaya çıkan mali bunalımın sonu ne zaman gelir belli değil. Çünkü bu eğilimler gidici eğilimlere benzemiyor.

"Emperyalist sermaye bu denli kârlı bir dönem yaşarken emperyalist devletlerin içine girdiği mali bunalım nerelerden kaynaklanıyor?

"a. Yüksek işsizlik ve kısa çalışma günü, devletin vergi gelirlerini düşürüyor ve devlet harcamalarını artırıyor.

"b. Yukarıda değindiğim endüstriyel yer değiştirme tehdidi karşısında, şirketler ülkelerden kaçmasın diye yeni vergiler getirilemiyor.

"c. Ülke içinde yatırımlar teşvik etmek, böylece toplumsal patlamaları, bunalımları önlemek için, emperyalist devletler, şirketlere yeni vergiler getirmeme bir yana, her türlü kolaylığı sağlamak için çırpınıyor. Devlet kimindir, zaten biliyoruz da, burada yeni bir durum var. Her yönden, şirketlere yeni olanaklar açıyor. Karşılıksız yardımlar, faizsiz krediler, vergi indirimleri vs. tanıyor. Tüm ülkelerde aynı şekilde gerçek ücretlerin düşmesi için elinden geleni yapıyor.

"Tüm bunlar, damla damla bu devletlerin mali bunalımını artırıyor. Bunun sonucunda da emperyalist ülkelerde toplumsal hizmetler, emeklilik ve sağlık sigortası giderek kesiliyor.

"Devletle sermayeyi çok fazla birbirine karıştırmazsak, o zaman herşey yerine oturuyor.

"Emperyalist ülkelere ilişkin bölümü şöyle bir özetle bitirebiliriz. Emperyalist ülkelerin yaşadıkları ekonomik sorunlar, kendi emperyalist tekellerinin (bilinçli ya da bilinçsiz, orası önemli değil, kâr güdüsü nedeniyle) hareketleri sonucudur." (R.Yürükoğlu, *agy*, s.16-18)

Yürükoğlu yoldaş sanki bugünü anlatıyor! Aynı bölümde orta ve az gelişmiş kapitalist ülkelerin ekonomilerinde 80'li yılların başlarında gözlemlenen yeni eğilimler de inceleniyor. Ancak konumuz Fransa olduğundan daha fazla dağıtmak istemiyorum.

Yukarıda yaptığım uzun alıntıda belirtilen saptamaları yaşamın Fransa'da ne dereceye kadar doğruladığının kanıtını bize en güzel verecek olan istatistiksel verilerdir. İlk vereceğim veriler, 1970-1994 yılları arasında Fransız şirketlerinin yurtdışında faaliyet geçişleriyle ilgili:

Yerleşim bölgesi	1970 öncesi	1970-84
Avrupa Birliği(AB)	22	18
AB dışındaki Avrupa	20	13
Afrika (Kuzey Af.hariç)	45	33
Kuzey Afrika	31	30
Hızlı gelişen Asya ül.	10	32
Güney Amerika	33	33
Doğu Avrupa ül.	-	3
	1985-89	1990-94
	38	22
	22	45
	10	12
	12	7
	32	26
	13	21
	8	89

* Her satır toplamı %100'dür.
Kaynak: DREE
(Direction des Relations Economiques Exterieures)

Yukarıdaki veriler döneme göre Fransız şirketlerinin nasıl dünyaya yayılmış olduklarını gösteriyor. Doğu Avrupa ülkeleri diye andığımız eski sosyalist ülkelerden pazar ve ucuz, kaliteli işgücü kapma amacıyla gelen Fransız şirketlerinin sayısında bir patlama olduğu görülüyor. Bir diğer çarpıcı örnek de 1970-84 yılları arasında, Asya Kaplanları diye adlandırılan Güney Kore, Tayvan, Hong-Kong ve Endonezya gibi ekonomileri hızla gelişen Asya ülkelerine üşüşen Fransız şirketlerinin artış oranıdır.

Aktaracağım ikinci veriler ise yurtdışında faaliyet gösteren Fransız şirketlerinin en çok yatırım yaptığı ve en çok işçi çalıştırdığı ülkelerin ilk 10'uyla ilgili. Hemen belirtiyim ki bu verilerin kaynağında "vergi cenneti" diye adlandırılan ülkelerin hesaba katılmadığı belirtiliyor-oralandaki doğal kaynak yağmasını ve ücretli emek sömürsünü varın siz düşünün!

En çok doğrudan yatırım yapılan ülkeler (1993) (milyon dolar olarak)

1. Çin Halk Cum.	57.2
2. Singapur	50.8
3. Endonezya	44.1
4. Meksika	41.9
5. Brezilya	40.4
6. Malezya	26.9
7. Suudi Arabistan	22.5
8. Arjantin	21.7
9. Hong-Kong	17.7
10. Tayland	13.8

(Toplamın %68'i) Kaynak: IMF ve DREE

Çalıştırılan işçi sayısı (1994) (binle çarpın)

1. Brezilya	119
2. Fas	56
3. Fildişi Sahili	51
4. Arjantin	46
5. Nijerya	38
6. Kamerun	33
7. Macaristan	25
8. Çek Cumhuriyeti	25
9. Malezya	24
10. Meksika	24

(Toplamın %56'sı) Kaynak: IMF ve DREE

Yukarıdaki istatistiklerden de açıkça görüldüğü gibi, Fransız şirketinin üretimi yurtdışına kaydırma ve bunu genel olarak emek gücünün ucuz olduğu ülkelerde gerçekleştirme eğilimi kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde açıktır.

Tekeller Fransa'da fabrikalarını kapattıklarında, işsiz kalan emekçileri varsın devlet düşünsün! Devlet bütçe açığını kapatmak istiyorsa atсын elini işçinin, emekçinin, hatta emekliyle, işsiz de cebine!

Bilimsel-teknolojik devrimin tüm olanaklarından yararlanarak ülkeler üstü örgütlenip dünya çapında üretime geçen tekelleri ise vay tutabilene! Yeni dünya düzeyinin emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfına ve emekçilere vereceği ancak bu kadardır.

Sözümüzü Yürükoğlu yoldaşın yukarıda alıntı yaptığımız kitabından bir paragrafı tekrarlamak pahasına da olsa aktararak bitirelim:

"Sermayenin tek güdüsü vardır: Kâr. Ne 'allahı', ne 'kitabı', ne 'vatani', kâr güdüsünden başka hiçbir şeyi yoktur. Nerede daha kârlı bir olanak varsa ellerini yıka-yıp o yana gidiyor ve rekor kârlar yapıyor." (*agy*, s.18) ●

Karanlık ne kadar koyu olursa olsun en çok korktuğu şey aydınlıktır

Son on yıldan beri yaşanan süreç ve alt-üst oluş (globalleşme, yeni dünya düzeni, Avrupa Birliği, ekonomik kriz, Doğu Bloku'nun yıkılması), dünya çapında milliyetçiliği, ıkcılığı, köktendinciliği, bölgesel savaşları geliştirmiş, evrensel değerlerin önüne geçilmeye çalışılmıştır. Dünyadaki bu gelişmeler, alt-üst oluşlar çok katı ve sancılı bir şekilde ülkemizde de kendisini göstermiş, ezilen, baskı altındaki kesimler daha çok ezilmeye, baskı altına alınmaya, daha katmerlice katliamlara uğramaya başlamışlardır. Kürt ulusal hareketinin başlaması, sınıf mücadelesinin ivme kaybetmesi, ekonomik, sosyal ve siyasal krizin derinleşmesi, kültürel ve kimlik arayışı içerisine giren diğer toplumlar gibi, Alevi toplumunu da bu süreçte denk düşen gelişmelere paralel bir örgütlenme içerisine sokmuştur.

Binlerce yıllık tarihinde ilk defa kitlesel bir örgütlülük içine giren Aleviler, bugün akacağı ana damarın arayışı içerisinde. Sivas katliamı ile hızlanan, kendi örgütlenmeleri içerisinde tartışmaları da hızlanmıştır. Bu örgütlenme birçok eğilimi de içerisinde barındırmaktadır. Bunlar: 1) Dinsel-inançsal temelde bir örgütlülük, 2) Devletçi temelde bir örgütlülük, 3) Toplumsal (emekçi Alevi insanından gelen, özgür teşebbüsüne dayanan) örgütlülüklerdir.

Bugün hemen hemen bütün Alevi örgütlenmeleri, bu üç eğilimi içlerinde barındırmaktadır.

Gerçek bir Alevi örgütlenmesi, yani Alevi toplumunun kimliğine, tarihine, felsefesine, kültürüne denk düşen sağlam bir örgütlenmenin oluşması ancak ve ancak, Alevi kitle hareketinin bir iç hesaplaşmasıyla mümkündür. Alevi toplumunun birliği de bu sürecin yaşanmasına ve kendi içerisinde netleşmesine bağlıdır. Bu süreç bugün başlamıştır.

PAAK-BİR (Paris Anadolu Alevi Kültür Birliği) de böylesi bir süreçte denk düşen bir örgütlenmedir. Bulunduğu yer Paris, konumu itibarıyla Alevi, demokrat insanlarımızı kucaklayan, bir çatı altında toplayan, halkımızın gözü, kulağı, dili, yüreği olup ülkemizdeki gelişmelere duyarlı olan, destek veren, kamuoyuna taşıyarak canlı tutan, kültürümüzü, felsefemizi, inancımızı, en başta kendi toplumumuz olmak üzere, diğer toplumlara tanıtan; diğer toplumların kültür ve felsefelerini de kendi toplumumuza tanıtan, bu anlamda, kendi içinde ve bütün emekçi toplum kesimleriyle dayanışma içerisine giren bir örgütlenme gerçekleştirmesi gerekirken, ne yazık ki bütün gelişmelere (katliamlara dahi!) duyar-sız, sessiz ve tepkisiz kalmıştır. Ne yaşadığımız toplumdaki (Fransa) bir aylık grevler, ne ülkemizdeki ne de dünyadaki diğer gelişmeler PAAK-

BİR'i (derneğe egemen olan anlayış) ilgilendirmemiştir.

Ellerinde yürekleriyle gelen beş yüze yakın üye ile örgütlenmeye başlarken, Gazi katliamını lanetleme yürüyüşünü iki bin civarında üye ve taraftarı ile yaparken, PAAK-BİR, Aleviler derneği, kuruluşundan bir yıl sonra, tüzük "kongresini" yetmiş (70) kişiyle yapmak durumunda kalmıştır. Paris ve civarında, binlerce Alevi, demokratın umudu olması gerekirken, PAAK-BİR, ne yazık ki bir panel ve iki gecenin dışında hiçbir ciddi çalışma yapmamış, gerçekleştirmemiştir. Bu egemen anlayış, Alevi insanına (Alevi gençlerine, dedelerine) yağcı, dalkavuk bir ilişki tutumunu kendilerine prensip edinmiştir. Alevi canların en temel istemleri olan kendi tarihi, kültürü, felsefesi, inancı, ibadetiyle ilgili bir tek bilgilendirme girişiminde bulunmamışlardır. Tartışmalar, seminerler yapılmamıştır. Düşüncelerini açıklayan, tartışmaya çalışan, eleştiren, öneri sunan (ki, yetmiş kişinin imzasıyla sekiz maddelik bir öneriler paketi sunulmuş, buna, "bu bir ayaklanmadır, toplu isyandır" diye tepki göstermişlerdir!

Üyelere karşı düşmanca tavırlar geliştirerek düşmanlığı körüklemişler, özverili, anlayışlı, saygılı, sevgiye dayanan ortamı, demokratik prensipleri, gelenek görenekleri ortadan kaldırmışlar, bu insancıl hasletlerin gelişmelerini, vücut bulmalarını engellemişlerdir.

Üyelerle ortak çalışmayı, tartışmayı, birçok konuda gerekli olan birlikte karar almayı reddederek (ki bugüne kadar bir defa dahi genel üye toplantısı yapıp, bir tek sorun tartışılmamıştır); yönetim organlarını ve derneği tasarruf eden bir kaç kişinin şahsında, her konuda başına buyruk hareket ederek, Alevilerin birliği (derlenmeleri) önünde engel oluşturmuşlardır.

Çok iyi biliniyor ki, bilgi aydınlıktır. Karanlığın, bozuk gidişatın, kendiliğindenliğin panzehridir. Bilgilenen toplumun şüphesi, sorgulayıcı ve eleştirici olacağını, olayların ve sorunların nedenlerini ve niçinlerini araştıracağını, varolan gidişata dur diyeceğini onlar da çok iyi bilmektedirler. Bundan dolayıdır ki bilimi esas alacak, gelişmeleri yakalayacak, dost-düşman ayrımı yapabilecek çağdaş örgütlenmeleri değil, feodal (kadim alışkanlıklara dayalı) örgütlenmeleri esas almaktadırlar.

Bütün bu gelişmelerin ışığında PAAK-BİR'in birbuçuk yıllık gelişme sürecine baktığımızda, çok bozuk bir tablo ile karşı karşıya olduğumuzu görürüz. PAAK-BİR (yönetim) bu zaman içerisinde yaptıklarıyla tamamen yerini net olarak belirlemiştir.

PAAK-BİR bu birbuçuk yıllık süreç içinde toplumsal olaylara tamamen duyarsız ve sessiz kalmıştır. Örneğin 1

Mayıs işçi-emekçi bayramına hiç bir gerekçe göstermeden katılmamıştır. Dersim'de yaşanan vahşete karşı seyirci kalmıştır. Maraş ve 2 Temmuz Sivas katliamlarının yıl dönümünde ne bir tartışma düzenleme, ne de bir bildiri yayınlarak kamuoyunu bilgilendirme girişiminde bile bulunmamıştır.

Alevilik diye bir sorunu olmayan PAAK-BİR "yönetimi", sekiz aydır AABF'ye üyelik gündemde olduğu halde bunu çözmemiştir. AABF'nin düzenlemiş olduğu Sivas Şehitlerini Anma ve 1.Alevi Kültür Festivali'ne (ki bu festivalin yapılacağı iki ay önceden biliniyordu) bir hafta kala aynı tarihe ve güne bir gece denk getirerek festivale katılımı engellemişlerdir. Ayrıca, Federasyon'un PAAK-BİR'e göndermiş olduğu festival afişlerini asmayıp, yönetim odasında bekletmişler sonra da çöpe atmışlardır.

Böyle bir anlayışın Alevilerin birliğini sağlamayacağı açıktır. Bu anlayış, kendi kişisel çıkarlarını toplumun çıkarlarının önünde gören anlayıştır. Bir kişinin yönetim kurulundan istifa etmesiyle, keyfi bir şekilde kongre kararı alarak, nasıl bir anlayışın hakim hale getirilmeye çalışıldığı da açıkça ortaya çıkmıştır. Çünkü, olağanüstü durumlarda bir kongre kararının alınması ancak, "1) Üyelerin üçte iki çoğunluğunun imzası ile 2) Dernek başkanının istifası ile, ya da 3) Yönetim kurulunun yarısından bir fazlasının istifasıyla mümkündür".

Oysa bunların hiçbirisi gerçekleşmemiştir. Ne üyelerin imzaları, ne de başkan veya yönetim çoğunluğunun istifaları söz konusudur. Hiçbir yazılı açıklamada istifa ettiklerine dair bir açıklama yoktur. Bundan dolayı seçime (kongreye) gidilmesi için hiçbir neden olmadığı gibi, yapılmaya çalışılan olağanüstü kongre de tüzüğe uygun ve meşru değildir!.. Ayrıca seçime liste usulüyle gidilmesi de sadece kendi kadroları arasında değişiklik yapılması için kongre yapıldığını da açık etmiştir.

Son cezaevi katliamlarına, bir devrimci gazetecinin katledilmesine yine sessiz ve seyirci kalmış, anaların çığlıklarına kulaklarını tıkamışlardır. (Haklarını yememek lazım. Utanma belası, yürüyüşten bir gün sonra, suya sabuna dokunmayan bir bildiri yazmışlardır. Ancak, bu bildirideki tavır ve yaklaşımları, *Hürriyet-Milliyet* gazeteleri gibi burjuva basının tutum ve yaklaşımlarından daha beter geriliktir.) Tıpkı Dersim, Lice, Şırnak, Batman yakılıp yıkıldığında, tıpkı Maraş, Çorum, Sivas katliamlarının yıldönümlerinde sessiz kalındığı ve nice katliamlara sessiz kalınacağı gibi!

Böyle bir örgütlenme anlayışının sahipleri, Alevi toplumunun tarihsel değerlerine (kültürüne, inancına, felsefesine), bir yanı sevgi, saygı, hoşgörü, barış, kardeşlik, diğer yanı başkaldırı, kavga ve isyan olan, devrimci özüne

sahip çıkıp örgütleyemezler. Toplumsal yaşamla bütünleştiremezler. Bu anlayışla aynı çatı altında olmak, bu anlayışın sahiplerinin işlediği ve işleyeceği suçlara ortak olmak demektir. Bu suçlara ortak olmamak için PİR SULTANCI geleneği öne çıkarıyoruz!

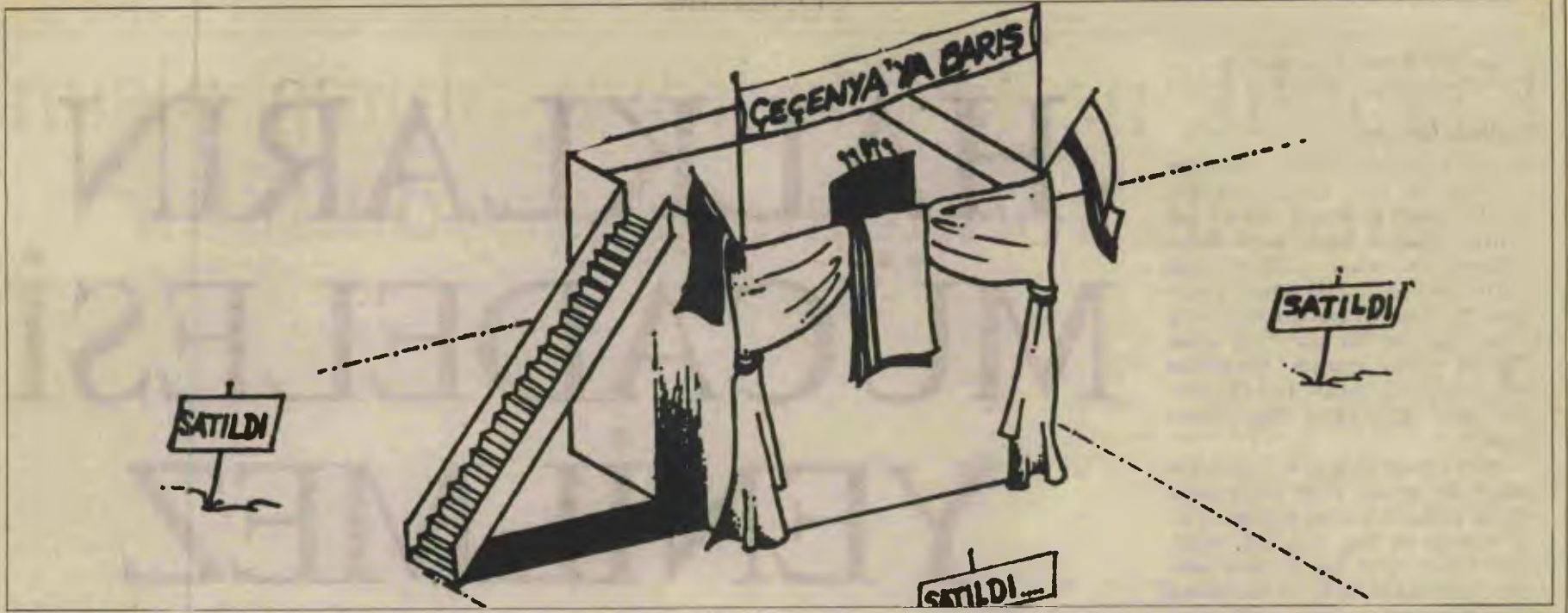
Pir Sultan geleneğinde sevgi, hoşgörü, barış vardır, isyan vardır, direnme vardır, ezilenlerden yana olmak vardır. Sömürülen geniş kesimlerin dili, gözü, kulağı, toplumsal kavganın taşıyıcısı olmak vardır. Pir Sultan, "BİZİM MÜCADELEMİZ KAPI KULUNA DEĞİL, KAPININ KENDİSİNEDİR, VİRAN OLMUŞ BİR BAHÇEYİ ATEŞE VERMEDİKÇE AYIKLAMAK NEYE YARAR" derken, hedefi belirleyen, kavganın verileceği yeri gösterendir. "GELİN CANLAR BİR OLALIM, ZALİME KILIÇ ÇALALIM" derken canların birliğinin niçin ve hangi temelde bir birlik olduğunu koyandır. Bu birlik, boş, gelişigüzel, ne idüğü belirsiz bir birlik değildir. Bu birlik ezilen, horlanan, katledilmek istenen canların birliğidir.

Oysa bugün, birlik anlayışının içi boşaltılmaya çalışılıyor! Zalimin karşısında, mazlumun yanında olan kavgacı yanı unutturulmaya çalışılıyor! Sadece, GELİN CANLAR BİR OLALIM haline dönüştürülüyor. Bugün bu sloganı, (boşaltılmış, kısırlaştırılmış içeriği ile) MHP, RP partileri bile benimseyebiliyor, slogan olarak kullanabiliyor.

Pir Sultan geleneğine sahip çıkmak ve bu gelenek ruhuyla örgütlenmeyi benimsemek, birçok insanı ve örgütlenmeleri ÜRKÜTMEKTEDİR. Özellikle bir takım çevreler (kendileri de SÖMÜREN, ZALİM oldukları için!) daha da fazla korkmaktadırlar, korkmakta da haklıdırlar! Bugün bulundukları konum itibarıyla bu geleneğe düşmandırlar. Ezilenin değil, ezenin yanındadırlar, hatta bizzat kendileri ezendirler. Bu kesimler inanç temelinde bir örgütlülüğü ön plana çıkararak Pir Sultancı geleneğin önünü kesmeye çalışmaktadırlar.

Bunun için Pir Sultan geleneğinin takipçileri olarak bizler, Paris'te yeni, tertemiz bir süreci başlatmış bulunmaktayız. Bu süreçte halaylarımızla, semahlarımızla, cemlerimizle, kavgalarımızla güzel, mutlu bir geleceğe KENDİ ÖZ ÖRGÜTLERİMİZLE dostlarımızla birlikte, beraber, eşit temelde yürüyeceğimiz süreçtir. Bu süreç, aynı zamanda bizi demokrasi mücadelemizde ve demokrasi mücadelesi veren dostlarımızdan ayırmaya çalışan, bizi bize düşman yapmayı amaçlayan anlayışlarla da bir hesaplaşma sürecidir. Tüm Alevi canlarını, ilericileri, demokratları destek vermeye ve tüm gelişmelere karşı duyarlı olmaya çağırıyoruz.

PARİS PİR SULTAN ABDAL KÜLTÜR DERNEĞİ, GEÇİCİ YÜRÜTME KURULU

Kafkas Çeçen Dayanışma Komitesi'ne

Oshetya ve Abhazya'dan sonra Çeçenistan'da yaşanan katliamlarla gündeme gelen Kuzey Kafkasya Ulusal Mücadelesi'ni evrensel ilke olan "Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı" çerçevesinde destekliyor, Rusya'nın yayılmacı emperyalist politikalarını kınıyoruz.

Dergimiz *Kervan*, dün olduğu gibi bugün de işgale, soykırıma, sömürüye başkaldıran halkların yanındadır.

Haklı savaşımızı coşku ile selamlıyoruz. Tüm benliğimizle yanınızdayız.

Kervan Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
İSMAİL YILDIRIM

15.02.1996

DUYURU

ÇEÇENİSTAN'DAKİ KARDEŞLERİMİZ İÇİN İLAÇ KAMPANYASINA
SİZDE KATILIN.
PENDİK-KAYNARCA KUZEY KAFKASYA DERNEĞİ
TEL: 0216-390 99 73

Yaşasın Halkların Mücadelesi

1- Rus işgaline karşı amansız bir ulusal kurtuluş mücadelesi veren Kuzey Kafkas halklarının "amansız, fakatsız" yanındayız.

2- Emperyalizme karşı Anadolu halklarının ulusal kurtuluş mücadelesinde önemli bir role sahip Çerkes Ethem'i ve onun Yeşil Ordusu'nun mücadelesini selamlıyoruz. TKP genel başkanı Mustafa Suphi ve 15 yoldaşını Karadeniz'de boğdurtan Kemal hareketi, aynı tutumu Çerkes Ethem'e karşı da almak istemiştir. "Hain" olan Çerkes Ethem değildir. O, Anadolu'nun gür seslerindendir.

3- Avrasya gemisinin kaçırılmasını ve istemlerini, "ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı" bazında destekliyoruz. Bu arada Kuzey Kafkas halklarının etrafında ateş dansı yapan şeriatçıları ve kurtçuları lanetliyoruz.

4- Avrasya gemisini kaçırarak ana dillerinde savunma yapmak istiyorlar. Bunu destekliyoruz. Bu savunmaya hiçbir şeriatçı, kurtçu pislik bulaştırılmadan, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı çerçevesinde olmalıdır.

5- *Kervan* başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi halkların, Kürt halkının ve Çerkesler, Abhazylar gibi ezilen ulusal azınlıkların da yanındadır. Dergimiz sayfaları bu yiğit direnişçilere açıktır.

KERVAN

Çeçen halkı özgürlük savaşçılarıyla kucaklaşmak istiyor

Biz dincilerin milyarlarını istemiyoruz

Okuyucularımızın Kuzey Kafkasya mücadelesine yönelik daha iyi bilgi sahibi olmaları için, "Birleşik Demokratik Kuzey Kafkasya PLOTFORM Bülteni"nden bazı alıntılar yayınlıyoruz.

Tutsaklığı bilmeyen yiğit halkın kızları,
Bilinmeli hiçbir zaman zincire vurulamaz.
Haykırıyorum ki ben, özgür dağların kızı:
Başkasına zincir vuran, kendi özgür olamaz.
Mohmad Mamakayev(1910-1973)

"Türkiye'de yaşıyoruz, 1860'lardan beri bu ülkenin iyi-kötü gününde burada yaşayanlarla birlikte olduk. İlan edilen asgari ücretler bizim de asgari ücretimiz oldu... Bütün bunlar etnik kimliğimizi unutturmadı bize. İçimizden birilerine unutturulmuş, unutulması dayatılmış veya isteyerek unutulmuşlarımız olabilir. Dışımızdaki bir kesimin etnik kimliğimizi reddettiğini de biliyoruz. Şoven milliyetçiler, Turan anlayışını, Osmanlı'nın çöküşünden başlayarak bugünlere kadar taşıdı. Bizi Çerkes, Kuzey Kafkasyalı olarak gör-

meyen, anavatanımızı esir Türklerin yurdu olarak sunan bu anlayışa, son yıllarda bir de din motifi ekledi. Hemen hepimizin çevresinde, 'Kuzey Kafkasyalı olup, Kuzey Kafkasyalılık' adını üstlenenler(!) olmuştur.

"Abhazya savaşı sırasında pek ortalıkta olmayan, ortaya çıktığında da gerekli yanıtı alan çevrelerin, Çeçenistan savaşında olayın merkezinde yer almasının ve buna bilerek göz yumulmasının nedenleri ve sonuçları masaya yatırılacaktır Kuzey Kafkasyalılarca. Kaldı ki Türkiye'de birlikte yaşadığımız insanların içinde şoven anlayışa karşı çıkanların olduğunu ve Abhazya savaşında yaşandığı gibi Kuzey Kafkasyalılara çıkarsız destek verdiklerini de biliyoruz. Çıkarsız destek yerine etnik kimliğimizi tahrif edenlere tanıyan primler sonucu, hangi noktada

olduğumuz da açıktır."

(...)

"Biz yüzümüze haykırırcasına, 'sen Çeçen Türküsün, benim istediğimi milliyete aitsin' diyenlerin milyarlarını istemiyoruz. Biz halkımızı, şeriatı kabbullen kavimlerin bir parçası gören ve 'din savaşçısı' görenlerin milyarlarını da istemiyoruz. Kimliğimizi daha baştan reddeden, bizi istediği milliyete ait görenlerin, din savaşçısı görenlerin milyarlarını kabul etmenin açıklanması, 'her kesimin yardımını beklemek, istemek' olarak değerlendirilemez. Yapılabilecek tek yorum, daha baştan olayı birtakım çevrelere havale etmek, onların ipoteğine sokmaktır. Bu özellikle istenmiş ve pratiklerle (miting, geceler vb.) el birliği ile kotarılmıştır."

(...)

"Çeçenlerin doğal müttefikleri ne

Türkiye'deki Pan-Türkistler, ne de Almanya'daki Neo-Naziler olabilir, aynı şekilde ne İran'daki Hizbullah, ne de Türkiye'nin benzeri örgütleri müttefikimiz değildir. Şunu net olarak ortaya koyalım, Turancılık bütün dünyadaki Türkleri bir bayrak altında toplamak istemektedir. Pan-İslamizm ise, dini politize eder ve belli bir gurubun ekonomik çıkarlarını temel edinir. Önemlisi, ulusal kimlikleri ümmetçiliğe kurban eder. Bu çevrelerle kurulan ilişkilerin gerekçelerinden birisi, "yardım önerileri hep belli çevrelerden geliyor, almayalım mı?" şeklindedir. Alalım, ancak insani yardımı politik çıkarları için malzeme olarak kullananlar ve yardımın ardından bize reklam verenler varsa ki var, bundan böyle mitinglerimiz onların gösteri alanı olmayacaktır." ●

Tarihsel Gelişim

Kuzey Kafkasya halklar topluluğu yüzyıllardan beri, çeşitli evrelerde istilalar sonucu ayrılmalar dışında, hep birlikte yaşadılar. {Doğu Roma İmparatorluğu'nun istilası (523-550). İran istilası (483-531). 738 yılında Süleyman İbn-İsam komutasındaki Arap ordusu işgal etti. Bu işgal 13 ay sürdü. 714-791 yılları arasında Abbasilerin işgali altındaydı. (1410-1441) Moğolların işgali. (1578-1810) Osmanlıların işgali.}

1810 yılında da Çarlık Rusyası'nın saldırısına uğradı. 1859 yılına kadar Kuzey Kafkasya'nın her tarafında Çarlık Rusyası'na karşı mücadele sürdü. 1857 yılında Şeyh Şamil teslim oldu. 1864 yılına kadar da üç yıl Hacı Murat Kaberdey, Abhazya bölgesinde mücadeleyi sürdürdü. Bu mücadelenin noktanmasıyla, Kuzey Kafkasya halkları nüfusunun yüzde 82'si göçe-sürgüne zorlanır. Bu nüfus, Osmanlı'nın izlediği özel iskan politikaları sonucu, Osmanlı topraklarında sorunlu yerlere tampon olarak yerleştirilerek dağıtılır. Şu anda 7 milyonun üzerinde bir nüfus yoğunluğuna sahip olan bu Kuzey Kafkasya halkları, Türkiye'de, Çerkesler olarak anılırlar. Kalanlar ise, 11 Mayıs 1918 yılında, Abdülmecit Çermay'ın devlet başkanlığında, bağımsız Birleşik Kafkasya Cumhuriyeti'ni ilan etti. Bu cumhuriyeti Osmanlı da dahil, onlarca devlet tanıdı. 23 Şubat 1944 yılında (800.000 Çeçen Sibiry'a sürüldü. 11 Şubat 1957'de hayatta kalan 240.000 Çeçen sürgünden döndüler.

Çeçen Ulusal Kongresi 25 Kasım 1990 yılında, aldığı kararla Hava Pilot General Cohar Dudayev'i meclis başkanı seçti. Bu meclis de üç aşamalı bir program belirledi.

- 1- Çeçenistan'ın bağımsızlığı.
- 2- Kafkas Cumhuriyetler Konfederasyonu.

- 3- Kafkas Halkları Konfederasyonu.

Çeçen Ulusal Kongresi, 15 Eylül 1991'de aldığı karar gereğince, 27 Ekim 1991'de, Uluslararası İnsan Hakları Komitesi gözetiminde yapılan seçimde Cohar Dudayev yüzde 92.06 oy alarak devlet başkanı seçildi. 1 Kasım 1991'de Meclis, ittifakla Çeçenistan'ın bağımsızlığını ilan etti. Moskova (Rusya) bağımsızlığı tanımayarak 7 Kasım 1991'de olağanüstü hal ilan etti ve başkent Grozni'ye asker sevk etti. Ancak halkın yoğun tepkisi sonucu geri çekilmek zorunda kaldı. Bu dönemde Anayasa çalışmaları tamamlanarak, 12 Mart 1992'de Çeçenistan Anayasası, mecliste ittifakla kabul edildi. Aynı dönemlerde egemen federe cumhuriyetlerinin yasal yetki organları arasında Rusya Federasyonu sözleşmesi 31 Mart 1992 yılında imzalandı. Bu çalışmaları daha önce bitirmiş olan Çeçenistan ve diğer Çerkes cumhuriyetleri Rusya Federasyon anlaşmasına imza koymadı ve katılmadılar. Moskova direkt müdahale yerine Gamşahurdiya'yı (Gürcistan) kullanarak Güney Osetya'daki başkaldırıyı kan ve şiddetle bastırdı. 14 Aralık 1992'de başlayan Abhazya'daki başkaldırı da aynı araç kullanma yöntemini (Edvard Şavardnadze) denediye de

HALKLARIN MÜCADELESİ YENİLMEZ

Türkiye'deki Kuzey Kafkas hareketinin önemli liderlerinden biri olan okuyucumuzun, dergimize yolladığı ve Avrasya gemisinin kaçırılması ile ilgili gerçekleri ortaya seren yazısını yayınlıyoruz.

başarılı olmadı. 13 aylık sıcak çatışma, Gürcistan'ın (Şavardnadze'nin) mağlubiyetiyle sonuçlandı.

Rusya, Gürcistan'da ya da Azerbeycan'da koyduğu senaryoyu Çeçenistan'da da tekrarlamak istedi. Devlet başkanı Cohar Dudayev'e karşı muhalefeti örgütleyip, işbirlikçilerle birlikte Çeçenistan'ı işgal ve ilhak etmek istedi. Umar-Avturkhanov liderliğindeki muhalefet 26 Kasım 1994 yılında Rus askerlerinin örtülü desteğiyle Grozni'ye saldırıya da, kısa sürede etkisiz duruma getirildiler. 11 Aralık 1994 günü, muhalefet maskesi ile tekrar saldırılar. Bir kısım askerlerini Çeçen ordu-

suna esir bırakarak geriye çekildiler. Bu saldırıyı, Rusya ilk günler kabul etmedi. Daha sonra esirlerin, Çeçenistan tarafından uluslararası basın karşısına çıkarmasıyla kabul etmek zorunda kaldı. Sonra, Çeçenistan'da otoriteyi kurup, düzeni sağlamak bahanesiyle seferberlik ilan etti ve evrensel savaş hukukunu tanımayan bir katliama başladı. "SSCB'yi birlikte kurduk. Birlikte üretip, birlikte yaşadık. Kardeş halkları boğazlamak doğru değildir" diye ordu komutanları bağırıyordu, her kademedeki Yeltsin ve ekibine tepkiler yükselmeye başlamasına rağmen, onlar kulaklarını tıkayıp, emperyalist emellerine devam

ettiler. Çerkes halklarından biri olan Çeçenlere karşı yürüttüğü savaşı soykırımına dönüştürdüler. Rusya'nın, yeni dünya düzenine adapte olma ve emperyalist güç olma hevesi, Kuzey Kafkasya'yı 1810-1864 yılları gibi yine kan gölüne çevirmiştir.

Kuzey Kafkasya birbirinden ayrılamaz

Dünya da bu mazlum, direngen ve onurlu halkların haklı mücadelesinin kanla bastırılmasını seyretmekte, hatta Yeltsin'e övgüler yağdırarak destekle-

mektedir. Irak, Kuveyt'i işgal edince başta ABD olmak üzere aralarında Türkiye'nin de bulunduğu onlarca ülke karşı çıktı. Irak'ın üzerine bombalar yağdırarak, günümüze kadar süren ekonomik amborgoyu uygulayarak halkını da cezalandırdılar. Burjuva meşrutiyetinde bile olmayan yöntemlerle Rusya'nın, Osetya'nın başkaldırısını kanla bastırması, Abhazya işgaline (Gürcistan'ın) sessiz kalınmakta, Çeçenistan'ın işgaline Abhazya'nın iç işi olarak bakılarak, bu işgal ve soykırım onaylanmaktadır.

a) 1949 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne,

b) 1945 Tarihli Birleşmiş Milletler Şartı'na,

c) 1948 tarihli Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi'ne,

d) 1974 tarihli Helsinki Nihai Sene-di'ne,

e) 1994 tarihli Paris Şartı'na, aykırı olmasına rağmen bazı özel zamanlarda, insan hakları savunuculuğuna soyunan ve bu maskeyle dolaşmasını seven ABD Dışişleri Bakanı Varner Chirstopher, Çeçenistan'daki sorunun temelde iç mesele olduğunu söylüyor.

Aynı Chirstopher, PBS Televizyonu'na verdiği demeçte, "Bölünme yolunda bir Rusya'yı görmek, ne Rusya'nın ne ABD'nin çıkarına değildir. Çeçenistan sorununun çözümü konusunda Yeltsin'in başka bir seçim yolu olmadığını düşünerek böyle bir karar aldığına eminim" şeklinde konuşuyor. Emperyalist güçlerin yeni dünya düzeninde Kuzey Kafkasya'ya tahammülleri yok. Neden? Bu sorunun cevabı Kuzey Kafkasya'yı tanımakta yatıyor. Kuzey Kafkasya 9 cumhuriyetten oluşuyor.

1) Dağıstan Cumhuriyeti. 2) Çeçenistan Cumhuriyeti. 3) Adige Cumhuriyeti. 4) Güney Osetya Cumhuriyeti. 5) Kuzey Osetya Cumhuriyeti. 6) Kaberdey Cumhuriyeti. 7) Karaçay Çerkes Cumhuriyeti. 8) Abhazya Cumhuriyeti. 9) İngus Cumhuriyeti.

Bu 9 cumhuriyette 16 ayrı dil, 55 ayrı lehçe konuşuluyor: 1) Kaberdey 2) Çeçen 3) Abhaz 4) Adige 5) Kumuk 6) Lezgi 7) Oset 8) İnguş 9) Karaçay 10) Barkar 11) Ubrıh 12) Abazin (Apsua) 13) Besleney 14) Hatıkey 15) Şapsığ 16) Bjediğ.

Konuşulan lehçeler: 1) Kaberdey 2) Besleney 3) Sapsığ 4) Ahbaz 5) Çeçen 6) İnguş 7) Bat 8) Kartvel 9) İber 10) Abasg-Kerket 11) Ponti 12) Avar 13) Oset 14) Kumuk 15) Nogay 16) Karaçay 17) Lezgi 18) Agul 19) Rutul 20) Tsakhur 21) Tabasaran 22) Budukh 23) Dzhek 24) Khinalug 25) Udi 26) Kalmuk 27) Ermeni 28) Mingrel-Laz 29) Svan 30) Asur 31) Godoberi 32) Karata 33) Tindi 34) Begulal 35) Kapucha 36) Gürcü 37) Adige 38) Avar 39) Andiler 40) Kotikh 41) Chamalal 42) Akvakh 43) Khvarsi 44) Dido 45) Khunzal 46) Ginuk 47) Archi 48) Lak 50) Kaitak 51) Kubachı 52) Talsyh 53) Kürtler 55) Balkar.

Kuzey Kafkasya'daki bu dil mozaiğinin yanında, dinsel bir mozaik de vardır. Müslüman, Hristiyan, Katolik, Protestan, Rum, Ermeni. İrksal ve dinsel temalar ön plana çıkarılmadığı için, tarihten günümüze kadar problemsiz birarada yaşamışlardır. Problem dışardan istilalar dışında yaşanmamış-

*Bağımsız Kuzey Kafkasya için mücadele eden
(Abhazya, Osetya, Çeçenistan'da)
Özgürlük Hareketi, ırksal ve dinsel mozağin
bir arada özgürce yaşama kararlılığını
dillendirmektedir. Bağımsız Ahbazya,
bağımsız Çeçenistan, bağımsız Osetya denilmiyor.
Kollektif yaşama isteniyor.
Bağımsız Kuzey Kafkasya deniyor.
Bu durum, bizi dünyadaki diğer ulusal
hareketlerden ayıran önemli bir özelliktir.
Kuzey Kafkasyalılar olarak
şeriat naraları duymak istemiyoruz,
biz şeriata çok yabancıyız.
Şeriat, kan şiddet ve gözyaşı üzerine kuruludur.
Biz, Kuzey Kafkasya'da barış, Türkiye'de barış,
dünyada barış istiyoruz.
Savaşımız da bunun içindir.*

tır. Bugün de Bağımsız Kuzey Kafkasya için mücadele eden (Abhazya, Osetya, Çeçenistan'da) Özgürlük Hareketi, ırksal ve dinsel mozağin bir arada özgürce yaşama kararlılığını dillendirmektedir. Bağımsız Ahbazya, bağımsız Çeçenistan, bağımsız Osetya denilmiyor. Kollektif yaşama isteniyor. Bağımsız Kuzey Kafkasya deniliyor. Bu durum, bizi dünyadaki diğer ulusal hareketlerden ayıran önemli bir özelliktir.

Viladimir İlyiç Lenin'in Ekim devrimiyle sağladığı kazanımların, Kuzey Kafkasya halkı da farkındadır. Bugün en gerici Çerkes bile bu kazanımları yadsımaz, sevgi ve özlemle sözeder. Dağlı Halkları Federasyonu, ulusal kurtuluş mücadelesinin başlamasıyla, Kuzey Kafkasya Federasyonu'na daha sonra da Dünya Çerkes Halkları Federasyonu'na dönüşmüş, son kongrede komünist önder Şenibe Yure seçilmiştir.

Türkiye'deki Çerkesler

1810-1864 yıllarında Çerkesler, Çarlık Rusya'sına karşı verdiği savaşta mağlub olunca anayurtları Kuzey Kafkasya'dan Osmanlı topraklarına sürgün gelmişlerdir. Osmanlı'nın özel iskan politikalarıyla Çerkesler, dağıtılarak Alevilerle-Sunniler, Kürtlerle-Türkler vb. sorunlu yerlere tampon olarak yerleştirilmiştir. Osmanlı'nın yıkılması ve emperyalist güçler tarafından işgal edilmesiyle Türkiye'deki diğer yerleşik halkla birlikte mücadeleye ön saflarda başlayan Kuvay-i Seyyare'yi oluşturan, Ekim Devrimi'nden sonra oluşan Kızıl Ordu'dan esinlenerek Yeşil Ordu'yu kuran da Çerkeslerdi. Fakat daha ilerki

bir geniş yazıya konulabilecek entrikalarla Çerkes Ethem(Pşave Ethem)'in komutasındaki Kuvay-i Seyyare'yi tasviye edip ona bağlı (Bursa, Bandırma ve Çanakkale'deki) Çerkesleri de çeşitli yerlere sürmeleriyle Türkiye Cumhuriyeti ile ara açıldı. Ethem'e "hain" yaftası vurulmasıyla bu ara iyice açıldı ve içine kapanmayı getirdi. Bu kopuşun ve kırgınlığın bir nedeni de, 1908 yılında açılan Çerkes Teavün Cemiyeti'nin, 1911 yılında çıkarılmaya başlanan Guaze adlı Çerkesce gazetesinin, 1918 yılında açılan Çerkes Numune Mektebi'nin, 1920 yılında çıkarılmaya başlanan Diyane adlı derginin 1923 yılında kapatılması ve akabinde başlanan "Vatandaş Türkçe Konuş" kampanyalarıyla Çerkesler üzerine baskı uygulanması, hatta yer yer sürgünler yaşanmasıydı. Tüm bu olumsuz gelişmelerin sorumluluğunu, Mustafa Kemal, İnönü ve CHP üçgeni gördü.

Her ne kadar, "hain" Çerkes Ethem yaygaraları koparılsa da, Çerkes Ethem Çerkesler için bir kahramandır. Çerkesler, onu kendi içinde yaşattı. 1980'ne kadar seçimlerde de, bu Kemalist üçgene kim muhalefet ettiyse oyunu ona verdi. Örgütlülüğünü de, 1952 yılında kurulmaya başlanan ve bugün yüzü aşan Kuzey Kafkas Kültür Dernekleri'yle sağlamaya çalıştı.

Bugün Türkiye'de Çerkesce (anadil) eğitim istiyoruz. Çocuklarımıza tercih ettiğimiz isimleri koymak bizim de hakkımız. Çerkes kültürünü yaşatmak ve geliştirmek, tüm Çerkeslerin ortak ütopyasıdır.

Türkiye'de diğer halklarla birlikte yaşıyor aynı havayı teneffüs ediyorsak, sorunlarımızın da birlikte çözüleceğine inanıyoruz. Çerkesiyle, Alevisiyle, Kür-

düyle, Türküyle, Lazıyla vb. birleştirecek güç sınıf mücadelesidir. Bu halklar kendi örgütlülüklerini yaratarak, sınıfın yanında yer alarak mücadeleye çözülecektir.

Avrasya eyleminin özü

Ulusal mücadele Abhazya'da verilirken, Türkiye'de gerici yafta Abhazya'nın Hristiyan olmasından dolayı sessiz izlendi. Aynı insanlar, aynı özgürlük hareketi Çeçenistan'da mücadeleye başlayınca, cihad naraları atmaya başladılar.

16 Ocak 1996 tarihinde, Muhammed Emin Tokcan, Erdinç Tekir, Sedat Temiz, Ertan Coşkun, Ceyhan Mollamehmetoğlu, Tucer Özcan, Ramazan Zubarayev, Abdurrahmanov Buoscan ve Raki Gısba'nın Çeçenistan'daki emperyalist Rus vahşetini dünyaya duyurmak ve 140 savaşçısıyla Selman Raduyev'in Dağıstan'ın Pervamaiskoye köyünde katledilmelerini önlemek amacıyla, Avrasya feribotunun Trabzon limanından kaçırılmasıyla, Türkiye'deki malum gerici güçler cihad nağralarını daha da yükselttiler ve kendi reklamlarını yaptılar. Buna gemideki arkadaşların bir kısmı da alet oldu. Gemiye kaçırılan arkadaşların bir kısmının yaptığı işaretlerden yola çıkarak, gerici bir örgüt izlenimi yaratıldı. Erdinç Tekir ve Sedat Temiz'e baktığımızda dinle hiçbir bağları olmadığını, aksine fazla birikimleri olmasa da sosyalist olduklarını yakınlarından öğreniyoruz. Bunun yanı sıra Raki Gısba'nın Hristiyan asıllı Marksist bir kişiliği var. Bir özgürlük ulusal mücadelesinde yadigarlanmaması gereken bu mozaığı, gözaltına alınan dokuz kişide de görebiliriz.

Kamuoyunda mücadelenin özünü yani Çeçenistan'da ne olduğunu tartışmaktan çok, gemiyi kaçırılan arkadaşların kimlikleriyle spekülasyon yapıldı. İslamcı basın sahiplenerek reklamını yaptı. Burjuva basın yaklaşım konusunda ikiye bölünse de, her iki kutubun da izlediği politika, sorunu özünden uzaklaştırma biçimiydi.

Sosyalist basının ve partilerin büyük bir kısmı ise suskunluğu yeğledi. "Gerici çevreler destekliyse, ben de mutlaka karşı çıkmalıyım" mantığıyla hareket eden Doğu Perinçek, Aydınlık ve İP, Kuzey Kafkasya'daki özgürlük mücadelesine ahlaksızca saldırdı. Bu konuyla ilgili bir tek, feribot eyleminden çok önce ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı çerçevesinde yaklaşan İşçinin Sesi ve Kervan gazetelerinin yazarı Rıza Yürükoğlu'nun temiz ve gür sesi yükselmişti: "Çeçenler tarihsel, etnik kültürel olarak Ruslarla hiçbir yakınlığı olmayan bir halk. 'Ben ayrı yaşamak istiyorum' diyor, bitti gitti." diyordu.

Biz bu seslerin çoğalmasını istiyoruz. Çoğaldıkça güçleneceğiz. Kuzey Kafkasyalılar olarak şeriat naraları duymak istemiyoruz, biz şeriata çok yabancıyız. Şeriat, kan şiddet ve gözyaşı üzerine kuruludur. Biz, Kuzey Kafkasya'da barış, Türkiye'de barış, dünyada barış istiyoruz. Savaşımız da bunun içindir. Türkiye'de de savaşımız barış için olacaktır. Türkiye'de sınırsız ve sınıfsız toplumun gerçekleşeceğine inanıyoruz. ●

İsmail Kaygusuz

Yeri geldikçe sözünü ettiğimiz, nazlanma aşamasının karşılığı olan Makam-ı Naz'ı, M. Tevfik Oytan "tasavvuf dilinde bir nazariye" olarak nitelemektedir. Ona göre: "bu hal, bir çocuğun ana ve babasına karşı nazlanmasına benzeyen tuhaf bir şeydir". (M. Tevfik Oytan, *Bektaşiliğin İçyüzü*, İstanbul-1955, s.125-126)

Enelhak (ben tanrıyım) deyip, Fena-fillah mertebesinde tanrıyla bütünleşmiş mutasavvıf-ozan. artık Makam-ı Naz'dadır. Buraya canı pahasına tanrısal aşkla yanarak ulaşmıştır. Onun için bu makamda, bir çocuğun ana-babasına nazlanması değil, aşığın maşuğuna, nazı ve sitemi söz konusudur. Yani tasavvuf dilinde "can ve cananın cilveleşmesi" görüntüsü yönünde bir adlandırmadır.

Burada tanrıya öylesine sövüp saymalar, kafatutınalar ve ağır eleştiriler vardır ki, tanrı olup olacağına pişman ettirilir. Onun için Makam-ı Naz adlandırılmasını mutasavvıfların ikiyüzlülüğü olarak görmek olasıdır. Gerçekte, ege-men ortodoks dinin (Sünniliğin) zulmü ve ölüm fermanlarının korkusundan bu zahiri adlandırma ve idealist açıklamalara gidilmiştir. Daha önce söylediğimiz gibi, "tanrıda yok olma" anlamına gelen Fena-fillah kavramı da bu yüzden yaratılmıştır. Oysa Enelhak diyen in-sanda tam tersi durum oluşmakta, yani onun maddesel varlığında tanrı yokolmaktadır.

Bayezid Bistami'den Yunus ve Kaygusuz Abdal'a, Azmi'ye, Harabi'ye ulaşan Makam-ı Naz'da tanrıyı sorgulama; Alevi-Bektaşî inanç ve düşüncesinin temsilcisi "Baba Eren(ler), Bektaşî Babası, Bektaşî vb." halktan tiplerin fıkraları-nüktele-rine kadar inmiştir.

Bayezid Bistami tanrıya meydan okuyor

İlk olarak M.Tevfik Oytan'ın verdiği Bayezid Bistami'nin Makam-ı Naz'da tanrıyla konuşması örneğini burada özetleyelim. 8.yüzyılda yaşamış olan İranlı büyük mutasavvıf Bayezid Bistami hakkında pek çok kerametler anlatılır. "Hırkamın altında tanrıdan başkası yoktur" diyen Bayezid-i Veli'nin, birkaç kez mirac olayı yaşadığı, yani tanrıyla buluşup sohbet ettiği söylenir. Böyle bir cezbe halindeyken Bayezid:

- "Tanrım! der. Mahşer gününde elime nurdan bir kılıç alıp, cehennem önünde durarak, gönderdiklerin hepsini cennete geçireceğim."

Tanrı karşılık verir:

- "Ya Bayezid! Eğer sen böyle yapacaksan, ben senin ömrün içinde yaptığın hatalardan bir tekini bile halka göstermem yeter. Bizim Veli bildiğimiz Bayezid, meğer ne naneler yiyormuş diye, seni taşa tutarlar."

Bayezid:

- "O zaman ben de, senin rahmet-i ilahiyenden (tanrısal esirgeyiciliğinden) iğne deliği kadarını onlara gösteririm. Halk: 'Demek allahın rahmet deryası bu kadarcık mı; öyleyse bunca ibadete ne gerek var?' derler. Böylece onları sana tapınmaktan vazgeçirtirim."

Tanrı söyleyecek söz bulamaz ve

MAKAM-I NAZ'DA TANRIYI SORGULAMA ELEŞTİRİ VE YOKSAMA

Sonsuz olan maddedir.

*Tanrı da uzay ve zaman gibi,
maddenin bir varoluş biçimi olarak
tanımlanamaz mı? Öyle ya da değil, ama
tanrıyı en gelişmiş madde olan insanda
varoluşa (=yokoluşa) götüren
Alevi-Bektaşî inancı, onun, maddenin dışında
varolmayacağını ispatlamıştır.*

tartışmayı kesmek için:

- "Ya Bayezid! der. Ne sen böyle bir iş tut, ne de ben sana bunu yapayım!" Böylece anlaşmaya varırlar. (M.Tevfik

Oytan, *agy.* s.129)

Açıkça görülüyor ki, Bayezid Bistami cehennem inancıyla birlikte, biçimsel ibadetlere de karşıdır. Eğer

tapınmalarla varlığını sürdürüyorsa tanrı, kaldırıldığında yokoluşa uğrayacaktır. Tanrıyla birleşme sözkonusu olduğundan, aslında sorgulayan da yanıtlayan da kendisidir. Zaten ege-men din düzeninin kılıcından kellesini zor kurtarmıştı Bayezid Bistami.

Yunus Emre kimi sorguluyor?

Kaygusuz Abdal'ın sövgülerini ve eleştirilerini bir yanda tutarsak, Yunus Emre'nin doğrudan tanrıyı sorgulayan, kıyasıya eleştiren, sorguladığı kadar onu yargılayan, bazı bölümlerini aşağıda sunduğumuz şiirini aşan olmamıştır. Bu tür şiir yazmış pek çok Alevi-Bektaşî ozanı vardır. Hepsî de Yunus'u örnek almışlardır. Yunus öylesine çok yönlüdür ki, bu büyük Alevi ozanın ve ermiş mutasavvıfın Makam-ı Naz şiirinde, tanrıya seslenişleri kaldırdığımızı, düzenle hesaplaşıyor olduğunu görürsünüz:

Ya İlahi ger sual etsen bana
Cevabım iş budurur anda sana

Ben bana zulm eyledim ettim günah,
Neyledim nittim sana ey Padişah?

Gelmeden dedin hakkıma kem diye
Doğmadan dedin asi Adem diye

Sen ezelden beni âsi yazasın
Doldurasın alene avazesin

Ben beni düzdüm mü sen düzdün beni
Pür ayıp nişe getirdin iy gani

Gözüm açıp gördüğüm zindan içi
Nefs u heva pür dolu şeytan içi

(...) Rızkını yiyip seni aç mı kodum
Ya yiyip öynünü, muhtaç mı kodum?

Kıl gibi köprü gerersin geç deyü
Gel seni sen tuzağımdan seç deyü

(...) Kulların köprü yaparlar hayr için
Hayrı budur kim geçerler seyr için

(...) Terazî korsun hevaset dartmağa
Kasdedersin beni oda atmağa

Terazi ana gerek bakkal ola
Ya bazergan tacir ü attar ola

Çün günah murdarların murdarıdır
Hazretinde yaramazlar karıdır

(...) Ayıdursun kim sen'oda urayım
Şirkin bir denk artık ise göreyim

(...) Sen temaşa kılarısın ben hoş yanam
Haşa lillah senden iy rabb-el enam

(...) Geçmedi mi intikamın öldürüp
Çürüdüp gözüme toprak doldurup

Hiç Yunus'tan değdi mi sana ziyan
Sen bilirsın aşıkâra vü nihan

Bir avuç toprağa bunca kıyl ü kaal
Neye gerek ey kerim-i zülcelal

Kaygusuz Abdal, tanrının anasını babasını soruyor

Kaygusuz Abdal'da tanrıyı sorgulama, aşağılama, sövgü, hakaret, tehdit ne ararsanız bulursunuz. Yücelttiğini sandığınız an, yerin dibine batırmıştır. Ali ile kıyaslar, okuma yazmada ondan geri kaldığını söyler. Kıldan köprüden önce kendisinin geçmesini ister. Cennet bahçedir, muhabbet yeridir ama cehennemî karşısına dikmeyi akılsızca bulur. Hele namaz kılmayı ateşe atmayı, ancak onun gibi anası babası bellisiz bir piç düşünür. Sonra, tanrının her yerde ve herkeste zuhur ettiğini ve tüm sırlarını

bildiğini söyler. Bu sırları açıklayıp, onu dile düşümlerle tehdit eder.

Dinlerdeki bu tür inançlarla alay ederken, inananları da eleştirmektedir. Tanrıya onca başkaldırı ve aınansız saldırısına rağmen, sonunu kurnazca bağlıyor. Kendini güvenceye almak için, yaradana inancını ortaya koymayı ihmal etmiyor:

Yücelerden yüce gördüm
Erbabsın sen yüce Tanrı
Bu allahlığı sen nereden
Satın aldın kaç Tanrı

Ali ile bir olmuşsun
Bir mektepte okumuşsun
Ali olmuş hafız kelim
Sen okursun hece Tanrı

(...) Yaratmışsın bağ-ü cennei
Kulların etsinler sohbet
Cehennemî niçin yarattın
Be akılsız koca Tanrı

(...) Senin kulların anılır
Atası anası ile
Senin anan baban yoktur
Benzersin bir piçe Tanrı

(...) Kaygusuz' em der buradan
Cümle mahluku yaradan
Kaldır perdeyi aradan
Gezelim bilece Tanrı

Kaygusuz Abdal bir başka şiirinde tanrının, insanı çamurdan yaratıldığını söyleyerek işleri karıştırdığını sorguluyor. Balçıktan yoğurup yaptığı(!) insanlara günah yükleyip, hem de bakkalmış gibi onları tartması, ağır gelenleri katran kazanlarına atması, kıldan köprüden geçirmesini anlamsız buluyor. Bütün bunları neden yaptığını sorarken, bu saçmalıklarla insanların kafalarının bulandırılması, aşağılanması ve korkutulmasını dile getirerek, toplumsal eleştiriye dönüştürüyor. Gerekliğinde yapılamaz denileni, uçmayı başarak korkuların aşılabileceğini gösteriyor:

Adem'i balçıktan yoğurdun yaptın
Yapıp da neylersin bundan sana ne
Yarattın insanı saldı cihana
Salıp da neylersin bundan sana ne

Bakkal mısın teraziye neylersin
İşin gücün yoktur gönül eğlersin
Kulun günahını tartıp neylersin
Geçiver suçundan bundan sana ne

(...)

Azmi'nin kuşkuları ve soruları materyalist felsefenin kapsamındadır

16.yüzyılda yaşamış Azmi ise, tanrının yaratıcılığını konu edinmiş. Azmi'nin şiiri ince bir alay içinde sürekli sorgulama. Yaratıcılığından ve evrende olan şeylerin yapılmasından tek onun sorunlu görülmesinden kuşku duyuyor. inanası gelmiyor. Zamanının bütün meslek ve zanaat erbabıyla tek tek karşılaştırıp, bunca işgüzarlığın tek bir elde toplanmasının olanaksızlığını vurguluyor. Yani öyle, Kuran'ın yazdığı gibi Kaf ile Nun harflerinden meydana gelen Kün (Ol) enriyle, dünyanın yaratılmış olduğunu akli-mantığı almıyor.

Binalar kuran bir iskancının hesap-kitaplarına benzer matematiksel yasalarla yerin temelsiz, göğün direksiz durduğunu, bu nedenle denizler kapaksız olduğu halde dökülmediği ve eli-ayağı olmayan suların hareket etmesi gerektiğini düşünüyor. Akıl yürüterek

mantıklı, bilimsel nedenler aramak çabasındadır.

Azmi baba sorular yağdırıyor: Rüzgarın kanatsız olmasını da mı sen buyurdun? Kocaman dağları kürekle mi yaptın? Sen iskancı mısın? Rahşancı (parlatıcı, cilacı) mısın? Cancı mısın? Ormancı mısın? Bostancı mısın? Yılan-cı mısın? Yoksa yalancı mısın?..

Tanrıya yöneltilen bu tür kuşkular ve soruların hiçbir dinde yeri yoktur. Her ne biçimde sorulursa sorulsun, din ve inanç dışıdır, materyalist felsefenin kapsamına girer. Ama Azmi de, Kaygusuz gibi sonunu tatlıya bağlamak zorunluluğunu duymaktadır. Son dört-lükten bir öncekinde kul olarak yüce Sultanına niyaz edip, bütün bunları muhabbet olsun diye söylediğini, çünkü kendisinin yabancı değil, canında can mihmanı, gönlünün yarı olduğunu açıklıyor. Azmi'nin bu 15 kıtalık şiirinden bazı dörtlükler geçelim:

Yeri göğü ins-ü cinni yarattın
Sen ey mimarbaşı cyvancı mısın
Ayı günü çarhi burcu yarattın
Ey mekan sahibi rahşancı mısın

Denizleri yarattın sen kapaksız
Suları yürüttün elsis ayaksız
Yerleri temelsiz göğü direksiz
Durdurursun aceb iskancı mısın

Kulların kanatsızca rüzgarı
Kürekle mi yaptın sen bu dağları
Ne yapıp da öldürürsün sağları
Can virüp alırsun sen cancı mısın

(...)
Havaya çekilüb seyrana durdun
Akıl ermezlerin aklını urdun
Kıldan ince köprü yaptın da kurdun
Akar suyun mu var bostancı mısın

(...)
Kazanlarda katranların kaynarmış
Yeraltında balıkların oynarmış
On bu dünya kadar ejderin varmış
Şerbet mi satarsın yılan-cı mısın

(...)
Bilirsin ben kulum sen sultanımsın
Kalbde zikrim dilde tercemanımsın
Sen benim canımda can mihmanımsın
Gönlümün yarısın yabancı mısın

(...)

Fıkralarda Baba Erenler'in tanrıya başkaldırısı

Mutasavvıfların Makam-ı Naz'ı, Alevi-Bektaşî edebiyatında tam anlamıyla tanrıyı sorgulama ve onunla hesaplaşma makamına dönüşmüştür. Yukarıda sadece üç ozandan verdiğimiz şiir örneklerinde bunu gördük. Ayrıca konunun başında değindiğimiz gibi, Baba Erenler'in kişiliğinde halka inmiş, fıkralar ve nüktelerle sokağa düşmüştür. Tanrının kendisi olduğunu söylüyor, ona başkaldıran, kendisine kul olmakla ne durumlara düştüğünü ve yaratıcılığın, dünyanın sahibi olmanın sorumluluklarını anımsatan, sorgulayan, terketmekten çekinmeyen Baba Erenler'i birkaç fıkrada izleyelim:

1) *Balçıktan insan yaratıyorum*

Baba Erenler, şırl şırl akan bir derenin kenarında, çimenler üzerinde oturmuş, demlenmek arzusundadır. Önünde bir mendil, mendilin üzerinde de yarım şişe şarabı vardır. Meze ise hak getire! Aldığı her yudum şarap boş midesini yakmaktadır. Cebinde beş parası da yoktur. Midesinin yanmasına unutmak için meşgul olmayı dener.

Yanıbaşındaki koyu çamurdan küçük insan heykelticikleri yapmaya başlar. Yaptıkça hoşuna gider. Bir sürü insan heykelticği sıraya dizer.

Tam o sırada dere kıyısında geçen kasabanın hocası, gelip Baba Erenler'in başucunda dikilir. Baba'ya ne yaptığını sorar. Erenler ona, midemin açlıktan kazıntısını unutmak için kendimi meşgul ediyorum, diyecek değil ya. Şöyle bir kafasını kaldırıp hocayı görünce, yüzünü buruşturarak:

“Balçıktan insan yaratıyorum, az sonra ağızlarından ruh üfleyeceğim. Bu gördüklerin benim kullarım!” der demez, hoca parlar:

“Bre zındık bunu nasıl söylersin? insan yaratmak Allah'a mahsustur. Sen haşa Allahlık mı iddia ediyorsun, kafir!”

Baba Erenler altta kalır mı? Onu çıldırtacak sözleri peşpeşe sıralar:

“Evet. Ben bu insanların Allahıyım. İstersen bir tane daha yapayım, rızıkını verip karnını doyumadıktan sonra, böyle kul çok yaparım” dediği yetmiyormuş gibi, hocanın yakasına yapışıp bağınmaya başlar:

“Senin Allahın da, benim gibi bir sürü kul yaratıp ortalığa salmış, rızık yok, yiyeceği, parası yok! Bak bir lokma mezem yok, midem yanıyor şarabımı içemiyorum. Söyle Allahına, rızıkını versin, yoksa kendimi Allah ilan edeceğim.”

Hoca ne diyeceğini, ne yapacağını şaşırır. Erenler bağırıp çağırılmaktadır. Üstelik öğle namazını kıldırma gidecektir birazdan. Peşinden gelip camide de böyle bağırırsa, kendisi gibi yoksul olan bir sürü insanı da kandırır diye içinden geçirirken, çaresini bulur. Yumuşak bir sesle:

“Baba öyle bağırıp çağırma, der. Allah seni mutlaka duymuş olmalı ki, senin rızıkını benimle gönderdi. Bir yerden on mecdiye geçti elime, demek bu senin rızıkımsın. Buyur al da, beni bırak. Yoksa namaza geç kalacağım!”

Baba Erenler parayı alır ve bu kez hocanın eteğine yapışır:

“Madem benim rızıkımı verdin, artık sen benim Allahımsın, ben sana tapınacağımı bundan geri” deyince, Hoca Erenler'i itip:

“Haşaaa! Haşaaa!” diye bağırarak arkasına hiç bakmadan koşup gider. Baba Erenler de gülümseyerek, bakkalın yolunu tutar.

2) *Utan ey Tanrı*

Baba Erenler, ipliğini çeksen bin yamalığı dökülen perişan giysileri üzerinde, duvar dibinde oturmuştur. Demi yok, karnı aç. Beş parasız Kahire sokaklarında kalmış durumda. O sırada birden davul ve borazan sesleri arasında renkli, yeni urbaları içinde, yalın kılıç, pür silahlı askerler belirir. Öyle gösterişli yürüyüşleri vardır ki, Baba'nın ağzı açık kalır. Yanına yaklaşan ilk adama sorar:

“Oğul bunlar kim ola ki, böyle haşmetli haşmetli yürürler?”

Adam: “Baba bunlar Mehmet Ali Paşa'nın kullarıdır!” diye yanıtla. Bu kez Baba Erenler ayağa kalkar, bir kendine bakar, bir de Mehmet Ali'nin askerlerine bakar. Başını yukarı çevirip, ellerini uzatarak hışımla bağırır:

“Utan utan ey Tanrı! Bir senin kulunun haline bak, bir de Mehmet Ali'nin kullarına bak da utan! Bari

gidip onun kulu olayım”

Sonuç: Tanrı maddenin bir varoluş biçimi midir?

Görülüyor ki, mutasavvıf ozan tanrıyı sorgulamaya ve Devriye türünden şiirler yazmağa giriştiğinde doğaya, evrene başka türlü bakmaya başlamış. Evrenin özü ve yaratılış gerçeğini akılla aramaya çıkmıştır. Dinin dogmalarını reddedip, korkularını aşınca, tanrının sorgulanmasında akılcı yöntemlerle maddi öz arayışı içindedirler. Dört temel öge, yani toprak, su, hava ve ateşle başlayarak değişim ve dönüşümleri irdeleye tanrı ve doğa esrarını çözümlemeğe girişmişlerdir. Antik çağ maddeci filozof ve bilginlerinden zamanlarına ulaşan akılcı ve bilimsel bilgi yöntemlerini kullanarak bunu yapmayı denemişler. Alabildiğine maddeci yaklaşımlarına rağmen, ege-men ortodoks inancın (Sünni İslam) baskısı yüzünden, tanrıyı bir yerlere yerleştirir durumdadırlar hep. Derinlemesine incelendiğinde Alevi-Bektaşî mutasavvıf ozanlarının, zamanlarının örtülü maddeci bilim adamları oldukları rahatlıkla anlaşılabılır.

Günümüzün mutasavvıfları çağdaş bilim adamlarıdır. Evrenin ve uzayın oluşumu ve özüne ilişkin sırların bir çoğunu çözdüler. Ama keşfedilmesi için Kolomb'larını bekleyen çok kıtalar var daha. Eski filozoflar ve mutasavvıf ozanlarımız fiziksel evrenin dört temel öğeden ya da tözden (cevher) oluştuğuna inanıyorlardı: toprak, su, hava ve ateş.

Bilim geliştikçe, doğanın temel öğeleri ve kavramları da değişti. Çağdaş bilimsel görüşlere göre, evren madde ve alan adı verilen iki temel biçimde var olabilir. Uzayın kendisi de, maddenin varoluş biçimlerinden biridir ve ancak madde varolunca vardır. Madde katılar, sıvılar, gazlar ve plazma gibi fiziksel olarak sezilebilir şekiller alır. Aynı zamanda madde elektromanyetik (ışın ve radyo dalgaları), gravitasyonel (kütle çekim güçleri) ve çekirdek alanları şeklinde gözükür. Ve hem bir alan, hem de fiziksel madde olarak sayılabilen, kozmik ışınlar biçimini alır. Bunlar doğanın yedi temel ögesidir ki, gözlenebilir evrenin sonsuz çeşitliliği, bu öğelerin karşılıklı düzenlenim ve etkileşimlerine bağlıdır. En gelişmiş (canlı) madde olan insan doğanın öğelerini kendi hizmetine sokmuştur. (M. Vasilyev, K. Stanyukoviç, Çev. Ferit Pehlivan, *Madde ve İnsan*, Ankara-1976, s. 27, 28, 29)

Görüldüğü gibi yirmi birinci yüzyılın mutasavvıfları olan bilimciler, Fenafillah aşamasını delip geçmişler, onların doğayı ve evreni çözümlemelerinde tanrıya yer yoktur. Sonsuz olan maddedir. Uzay gibi, zaman da maddenin bir varoluş biçimidir. Zaman maddenin dışında varolamaz ve zamanın geçişi maddede ki değişimlerle ölçülür. Tanrı da uzay ve zaman gibi, maddenin bir varoluş biçimi olarak tanımlanabilir mi? Öyle ya da değil, ama tanrıyı en gelişmiş madde olan insanda varoluşa (=yokoluşa) götüren Alevi-Bektaşî inancı, onun, maddenin dışında varolmayacağını ispatlamıştır. ●

HOŞGÖRÜ YILI VE EMPERYALİZM

İnsanlık tarihinde sınıflı toplumların başgöstermesiyle birlikte hoşgörü-süzlük kavramı (ilişkileri) da girdi insanoğlunun yaşamına.

Sabri Yücel

Bindokuzyüzdoksanbeş yılını da geride bıraktık...

Bilindiği üzere, 1995 yılı bütün dünyada HOŞGÖRÜ YILI olarak kabul edildi ve hoşgörü kavramı dünyanın birçok ülkesinde çeşitli platformlarda tartışıldı, bireyler ve toplumlar arası hoşgörü ilişkilerinin geliştirilme yönünde çeşitli etkinlikler düzenlendi.

Dünyamıza ve insanlık alemine mutluluk ve huzur getirecek bu gibi çabaları saygıyla karşıyor, yürekten destekliyoruz. Ancak Hoşgörü Yılı'nı geride bırakırken konuyla ilgili bazı görüşlerimizi dile getirmek, gördüğümüz bir takım olumsuzlukların altını çizmek istiyoruz.

Kuşkusuz hoşgörü ve hoşgörülülük (veya hoşgörüsüzlük) sorunu insanlığın binlerce yıldır üzerinde kafa yorduğu belli başlı sorunlarımızdan birisidir. Evet, yüzlerce, binlerce yıldan beri üzerinde en çok durulan, en çok söz edilen, en çok tartışılan konulardan (kavram ve davranışlardan) birisi de hoşgörü ahlakıdır. Dünyadaki hemen tüm beşeri ve ilahi dinler, dinsel mezhepler, felsefi-ideolojik akımlar, sosyal ve ahlaksal kuramlar, peygamberler, nebiler, veliler, emişler, filozoflar, düşünürler, bilginler, ozan ve yazarlar şu veya bu biçimde hoşgörüden, hoşgörüsüzlükten söz etmiş, söz konusu bu yaşamsal kavramın-davranışın insanlığın kafasında ve gönlünde tuttukları yere işaret etmişlerdir. Bu konuda yazılan kitaplar bugün on binlerle ifade edilebilecek düzeye ulaşmıştır.

Peki bunca çabaya, yapıta karşın, dünya (insanlık) şu anda "gerçek bir hoşgörü"ye kavuşabilmiş midir? Bu soruya olumlu yanıt vermek elbette ki pek mümkün değildir. 21. yüzyıla yaklaştığımız bir zamanda dünyamızın içinde bulunduğu kanlı ve karanlık tabloya göz attığımızda hoşgörü soru-

nunun hâlâ çözülmediği, yakın bir gelecekte de maalesef çözülmeceği açıkça görülüyor. Evet, üzüler, yüreğimiz yanarak bu somut gerçeğin altını çiziyoruz. Yaşadığımız, tanık olduğumuz trajik olay ve olgular, şu yaşanası cennet dünyamızın daha hayli zaman hoşgörüsüz, bağnaz, zorba davranışlara-ilişkilere sahne olacağını gösteriyor.

Peki dostlar, bu uzaktaki düşü, bu uzaktaki umudu yakın eyleminin bir yolu yok mudur?

Vardır elbette... Neden olmasın ki?..

Hoşgörü yılları ilan etmekle, hoşgörüden dem vurmakla insanlık hoşgörüye kavuşmuyor. Şunu usumuzdan çıkarmayalım ki, yeryüzünden emperyalizm tümünden silinmedikçe insanlık gerçek bir hoşgörüye eremeyecektir. Çünkü bizim asıl sorunumuz hoşgörü (veya hoşgörüsüzlük) değil, emperyalizmdir.

İnsanoğlu bugüne dek nice zor sorunlarını çözü, nice amansız dertlerine çare bulmuş, nice nice aşılmaz engelleri yenerek gelmiş bugünlere. Atalarımız, "her derdin bir dermanı vardır" demişler. Yeter ki dertlerimize, sorunlarımıza doğru "tanı" koyalım. Tanımımızı doğru koyup ondan sonra da doğru "sağaltım" yöntemleri bulalım.

Önce şöyle bir düşünüp taşınalım canlar...

Yeryüzünde bireyler ve toplumlar arasında şu hoşgörüsüzlük illetti ne zaman baş gösterdi? Ne zamandan beri insanlar birbirleriyle kanlı- bıçaklı oldular? Kin ve nefret tohumları, nasıl saçıldı insanlar arasına? Kavgalar, çatışmalar, cinayetler, savaşlar neden musallat oldu insanlığın başına? Şu güzelim dünya nasıl, neden cehennemleşti böyle?

Yanıt için uzun uzun düşünmeye gerek yok sanıyorum dostlar. Çünkü yanıt kısa ve net!..

İnsanlık tarihinde SINIFLI TOPLUMLAR'ın başgöstermesiyle birlikte hoşgörüsüzlük kavramı (ilişkileri) da girdi insanoğlunun yaşamına. Kölecî, feodal ve kapitalist toplumların tarihi aynı zamanda hoşgörüsüzlüğün (ve tabii kavga, çatışma ve savaşların) da tarihidir! Hoşgörüsüzlük, her çağ ve toplumda, her kültürde değişik biçimlerle, kılıklara bürünerek günümüze değin

den Afganistan'a Cezayir'den Hindistan'a, Sri Lanka'dan Etiyopya'ya, Irak'tan Küba'ya bir dizi ülke emperyalizmin ya vahşi kuşatması ya da gizli- açık işgali altında esir tutuluyor.

Ve böyle bir dünyada 1995 yılı, emperyalizmin güdümündeki kurum ve örgütler (BM, UNESCO vb.) marifetiyle HOŞGÖRÜ YILI olarak ilan ediliyor...

Ve yaptıkları plan, program ve projeler doğrultusunda yığın yığın laf üretiyorlar hoşgörü üzerine...

Ama 1995'lerde de bir kerecik olsun hoşgörülü bir gün yaşamıyor insanlık alemi...

1995'lerde de dünya kan göllerinde... İnsanlık alemi bu yüzyılda iki büyük dünya (doğrusu paylaşım) savaşı yaşadı. 60 milyondan fazla insan bu savaşlarda yok edildi. Yüzyıl içindeki bölgesel savaşlarda, darbe ve içsavaşlarda, terör ve suikastlerde ölen-öldürülen insanları da katarsak bir yüzyılda yüz milyondan fazla insan katledilmiştir. Ve hâlâ edilmektedir.

Ve bizler 1995'te hep hoşgörüden (sevgiden, barıştan, kardeşlikten...) dem vurduk... adeta karamizah yaparcasına. kendimizle alay edencesine hoşgörü türkülerini çığdırdık...

Hayır dostlarım hayır, kendimizi boşu boşuna aldatmayalım. Hoşgörü yılları ilan etmekle, hoşgörüden dem vurmakla insanlık hoşgörüye kavuşmuyor.

Şunu usumuzdan çıkarmayalım ki, yeryüzünden emperyalizmi tümünden silinmedikçe insanlık gerçek bir hoşgörüye eremeyecektir. Çünkü bizim asıl sorunumuz hoşgörü (veya hoşgörüsüzlük) değil, emperyalizmdir.

Yunus'un dediği gibi: "Gelin tanış olalım/ İşi kolay kılalım/ Sevelim, sevillelim/ Dünya kimseye kalmağ".

Evet, dünya emperyalizme hiç kalmayacaktır.

Dünyadan emperyalizm yok edildiği gün, hoşgörü çiçekleri oylum oylum açacaktır insanlığın gönlünde. ●

Derviş Baba bu şiirsel fıkrasında, göklerin Rabbi kendisi olduğunu iddia eden Baba Erenler'i anlatıyor. Soyut tanrı inancıyla alay eden Baba Erenler, bakalım yönetimin elinden nasıl kendini kurtarıyor.

GÖKLERİN RABBİ BENİM!

I
Baba Ramazan'da camiye gider
Sünni teba'yla namaz eda eder

Namaz sonu hoca hutbeye başlar
Çokbilmiş tavrıyla her yanı haşlar

İnsandan yaşamdan tek sözcük etmez
Hep havada gezer hiç yere inmez

Kendin melek sanmış göklerde uçar
Yedi kat gök aşmış Allahı arar

Düşünmez ki sözleri kime yarar
Bir de bu göklerin Rabbini sorar

Cemaatsa hayran onu dinliyor
Başka ne söyleyecek diye bekliyor

Kinsede tis yoktur tek yanıt çıkmaz
Baba erenler sonu n'olur hiç bakmaz

Hoca göz atıp da yineleyince
"Bu göklerin Rabbi kimdir?" deyince

Birden Baba "Benim!" diye yanıtlar
Cemaat karışır kızır softalar

"Böyle kafir camide ne eyliyor
Adam Allahlık ilan ediyor"

Diye Erenler'i tartaklamışlar
Bir daha camiye bırakmamışlar

II

Söz dolanıp saraya kadar varmış
Mabeyinci başı buna çok kızmış

Zaptiyeyle getirmiş Erenler'i
"Gör n'aparız Allah ben diyenleri!"

Tehdidiyle bir de mahkeme kurmuş
Tanıkların huzurlarında sormuş

"Behey kafir Ramazanda camide
Allah benim nasıl dersin bu evde?"

Baba demiş "Ben gerçeği söyledim
Suçum o ki yanlış yerde dillendim"

"Erenler Cemi'nde sandım kendimi
Tekrarladım her dem söylediğimi"

"Hal ehli değilmiş çevremdekiler
Gelip beni sana ihbar etmişler"

Başmabeyinci daha da köpürmüş
"Tekrar ediyor hala yığın!" demiş

Ordaki hatırı sayılır bir zat
"Açıklamasına müsaade et"

"Ben Baba'yı mahalleden tanırım
Yanlış anlama var bunda sanırım"

Deyince başmabeyinci sakinler
Böylece mahkeme Baba'yı dinler

Hamburg Anadolu Alevileri Kültür Birliği (HAAK-BİR) Başkanı Mehmet Zülküf Kılıç'la Alevilikte son gelişmeler üzerine söyleşiyi dergimiz yayın yönetmeni İsmail Yıldırım yaptı.

Kavuk düştü, kel göründü

Alevi Partisi girişimini, Alevi Partisi'ni nasıl değerlendiriyorsunuz?

Alevilik, 1000 yıldan bu yana günümüze çeşitli zorluklarla, büyük baskılarla, büyük katliamlara maruz kalarak gelmiştir. Bu süre içinde ve 70 yılı aşkın Türkiye Cumhuriyeti süreci içinde de Alevi toplumu hep laik düşünceyi savunmuştur. Laiklikte din ve devlet işleri kesin olarak birbirinden ayrıdır. Şimdi, Alevi kitlesiyle bir siyasi parti kurduğun zaman, bu Alevi kültür ve felsefesiyle çelişir. Aleviliğin içerisinde inanç olayı vardır. Yani, Alevi Partisi inanç partisi kökenlidir.

Biz, toplumun ezilen kesimlerinin ortak çıkarları için, -Sünni, Alevi, Türk, Kürt olarak, Laz, Çerkez vb.- inançları, dinleri ve dilleri ne olursa olsun, tüm demokrat insanların dayanışma içerisinde ve düşüncelerin, kültürlerin özgürce ifade edilebileceği bir ortamın oluşmasını yanayız. Alevilerin kendilerini diğer demokrat insanlardan soyutlayacak bir Alevi Partisi oluşumuna karşıyız.

25 Kasım'daki salon toplantısıyla kamuoyuna kuruluşu duyurulan Demokratik Barış Hareketi (DBH) sizce neydi, neyin girişimiydi?

25 Kasım'daki girişim toplantısı, örgütlerin düşünceleri alınmadan, hatta Türkiye ve Avrupa bazında çatı örgütlerinin genel yönetim kurullarının da kararı olmadan çok yüzeysel ve bireysel alınmış bir kararın ürünüdür. Bu kararı sanki bütün örgütlerin tabanı istiyormuş gibi, genel yönetim kurullarından alınmış bir karar gibi yaydılar. Ama bunun böyle olmadığı çok kısa zamanda belli oldu. Yanlış olduğu o kadar belli oldu ki, önyak bazı kişiler, Demokratik Barış Hareketi'nden geri çekildikleri ve desteklemediklerini duyurdular.

Bu hareket sizce bir Alevi Partisi hareketi midir?

Demokratik Barış Hareketi'ne yığınların yöneleceğini ve sonunda da partileştiği zaman büyük bir destek göreceğini sanarak, bu arkadaşlar kendilerini aldattılar. Ama bu da kendilerinin bilgisizliği ve deneyimsizliğinden kaynaklanan hususlardı. Ve bu deneyimsizlik ve bilgisizlik kısa zamanda toplumun tepkisini görünce, geri adım attılar. Bağımsız adaylarını çekmek zorunda kaldılar. Tabii umarım, "Demokratik Barış Hareketi'ni Alevi Partisi'ne dönüştürmenin" yanlışlığından ders çıkarmışlardır. Böyle bir girişimde bulunamazlar. Çünkü Aleviler,

inançları, kültürleri ve dilleri ne olursa olsun diğer demokrat insanlardan ayrılmak istemiyorlar. Bu girişim yanlış bir girişimdi.

Hareketin başındaki A.H.Veziroğlu, hala "DBH'yi Demokratik Barış Partisi'ne dönüştüreceğiz" diyor.

Bu Veziroğlu'nun kendi düşüncesi! Veziroğlu'nun geçmişine bakalım. Geçmişte milletvekili seçilmiş ama Alevi örgütlenmesi içinde bulunmamış bir isim. Çok kısa zaman içinde -artık maddi olanaklarıyla mı, yoksa birilerinin desteğiyle mi- bu Alevi örgütlenmesi içine gelmiş ve hemen kendisini başta görmüş! Veyahutta kendisine, Alevilerin tabanda Alevi Partisi gibi bir girişime destek verecekleri şeklinde yanlış bir izlenim empoze ettiler, o da deneyimsizliği nedeniyle böyle bir olguya inandı! Ve acele bir girişimde bulundular. Ve bu girişimin de gerçekten deneyimsizliğin ve bilgisizliğin ürünü olduğu ortaya çıktı. Kendileri de başarısız olduklarını görüp geri çekildiler.

Veziroğlu ya da bunun çevresindeki

insanlara da sormak gerekir: Alevi örgütlenmesi o kadar zorlukla karşı karşıyayken neredeydiniz? Avrupa'da da, Türkiye'de de finans sorunu vardı. Veziroğlu o kadar parası ile neden günlük gazete çıkmasını ya da televizyonun kurulmasına önyak olmadı? Artık Veziroğlu değil, ne oğlu olursa olsun, Alevi kitlesini bu düşüncenin peşine çekemeyeceklerdir. Bunun kesin vurgulanması gerekir.

Ali Haydar Veziroğlu ismi 25 Kasım sıralarında gündeme geldi. Ama bunun epey öncesinde Alevi Partisi girişimi çalışmaları vardı. Bu parti çalışmalarını ilk başlatanlar kimlerdi?

Tabii, geçmiş için de konuşacağız ama, önce güncel olanı yani Türkiye'de bu 25 Kasım'daki harekete baktığımız zaman, o alanda yetkin olarak kimler vardı, buna bakalım. O alanda başı çekenlerden, Avrupa'dan Alevi Birlikleri Federasyonu(AABF)'nin yürütme kurulu, Türkiye'den de, yine Temsilciler Meclisi'nin yürütme kurulunda görev almış arkadaşlar vardı. Bu, kesin

böyle. Tabii bunlar hiçbir yerde açık "Alevi Partisi"ni kuracağız diye ortaya çıkmadılar. Ama içlerinde yatan oydu. Yalnız kendi toplantılarında, küçük toplantılarda bunu ifade ettiler. Ama toplum huzurunda, sorulan sorular karşısında bunu gizlediler. Şimdi kavuk düştü, kel göründü. İçlerindeki şey en sonunda ortaya çıktı.

Bu insanlar bellidir, zaten yürütme kurullarında adları belli az sayıda insan vardır. Üç-dört kişi... Bunlar, Alevi toplumunun bunun arkasında olmayacağını çok iyi gördüler. Alevi toplumu kendi örgütlülüğüne sahip çıkacak ama böylesi bireysel hareketlerin arkasında olmayacak. Alevi bin yıllık mücadelesini bir kenara atıp, bu kendi çıkarlarını güden, dar düşünen insanların, Alevi Partisi'nin arkasında olmayacaktır.

Bizlerin de çabalarıyla, Alevi toplumunun bu örgütsel hareketliliğini artık kimse kendi çıkarına kullanamayacağını görecektir. Ve bu girişimde bulunanlar da cezasını görecektir. Özetleyecek olursak; İlk başta Alevi Partisi girişimi içinde olanlar, bunu gizliden gizliye yapmışlardır. Ve bunu gizlice yapanlar, 25 Kasım'da ilk saflarda koşan insanlardır.

Ama bir şeyi de vurgulamak istiyorum. Şimdi bu demek değildir ki, Aleviler hiçbir siyasetle uğraşmaz. Bu kesin ayrı bir olay. Şimdi biz ne diyoruz? Alevi hareketi -gerek Türkiye'de, gerekse Avrupa'da- bağımsız olmalı. Bir siyasi partiye bağımlı olmadan, herhangi bir siyasi partinin kuyrukçuluğunu yapmadan ya da, devlete bağlı olmadan, bağımsız olarak örgütselliğini korumalı. Siyasi eğilimi olabilir. Bu siyasi eğilim tabii ki, Alevilerin kendi sorunları ve Türkiye'de insanlarımızın insanca yaşam koşullarını ön plana getiren sorunlar doğrultusundadır. Şimdi Alevilerin belirli sorunları vardır.

Nedir Alevilerin sorunları? Bu defalarca yazdık, çizdik. Zorunlu din dersleri, Diyanet Kurumu kesin kes kaldırılmalı. Devlet, dini kendisi finanse edemez. Alevi köylerine zorla camiler yaptırılmamalı. İmam hatip liseleri kaldırılmalı.

Aleviler, kesin olarak sol çizgidedirler. Mümkünse soldaki partileri bir araya getirip, demelidirler artık, "işte bakın, bizim sorunlarımız şunlardır. Siz (bunları) parti programınıza alıyormusunuz? Ve alıyorsanız bunu programınızda ve belirli toplantılarınızda işlemeniz gerekiyor."

Belediyeler bazında olsun, milletvekilliği bazında olsun aday da verebilirler. Ama belirli bir siyasi parti içine girmeden ve bağımlı da olmadan. Diyebilirler ki, bizim şu sorunlarımızı

HAAK-BİR BAŞKANI ZÜLKÜF KILIÇ'LA SÖYLEŞİ

çözerseniz, parti programınıza alırsanız size şu ölçüde destek oluruz. Ama şunu kesin bilin ki biz sizin "adamınız" değiliz.

Diyelim bu sorunların bazılarını, ya da hepsini(!) sağ yapıda bir parti programına aldı ve bunu seslendirdi. O durumda Aleviler bu türden partiye de oy vermeli midirler?

Bu konuda şunu açıkça söyleyeyim. Bizim Hamburg Anadolu Alevileri Birliği olarak hazırlamış olduğumuz bir kitap var. "100 Soruda Alevilik" kitabı. Bu kitapta bunları çok açık ifade ettik. Alevilerden, yani 20-25 milyonluk bu toplum içinden Refah'a oy veren var mıdır, diye sorarsanız yüzdelik oranıyla hesaplanamayacak çok az

sayıda oy veren vardır diyebilirim. MHP'ye ya da diğer sağ partilere de, yine yüzdeyle hesaplanmayacak az sayıda oy veren vardır. Ama şunu da çok kesin belirteyim. Alevi toplumunun, Alevi örgütlerinin bir MHP ile, bir Refah'la oturması, konuşması, hele bu türden destek konusunda konuşması doğal değildir. Niye doğal değildir? Çünkü felsefesine, düşüncesine terstir. Biri, ırkçı, milliyetçi bir partidir. Aleviler, 73 milleti aynı gözle görür. İnsanların diline, ırkına, mezhebine, rengine bakmadan aynı gözle görüyor. Şimdi Alevilerin felsefeleri bu iken, tutup ırkçı-milliyetçi bir partiye konuşması, anlaşması mümkün değildir. Buna kitle olarak oy vermesi de mümkün değil.

Diğer yandan dini esas alan, onu da

İslam adına ama hele yobaz, gerici, şeriatçı özelemler uğrunda yürüten bir partiye bir araya gelmesi de mümkün değildir. Oy vermesi de mümkün değildir. Yani Alevi felsefesi taşıyıp, "ben Aleviyim" diyenlerin bunlara kesinlikle oy vermemesi gerekir.

Yani başta da söylediğiniz gibi Alevilik soldan, emek güçlerinden, demokrasi güçlerinden koparılamaz.

1000 yıllık, hatta, 1400 yıllık süreçte baktığımızda, Alevi düşüncesi devamlı ezilenin yanında olmuştur. Haksızlığa, ezene başkaldırmıştır. Sağ iktidarların konumu da bellidir. Türkiye'de son 15 yılda sağ iktidarlar, emekçinin hakkını sürekli kısmışlardır, emekçiler, yaşayacak değil sürünecek duruma gelmişlerdir. Sağ iktidarların emekçiye pek birşey veremeyeceğini herkes somutta da gördü.

Alevi Partisi girişimi bu seçimler döneminde Alevi oylarının sağa kaymasında bir işlev gördü mü? Ya da bu yönde bilinçleri bulandırmadı mı?

Bu girişim nedeniyle, "Ne oldu, ne oluyor?" diyen, kararsız birçok Alevi vardı. Gizli gizli yaptıklarından bazı örgütler bile, durumu tam anlayamadı. Bu kafa çelişmesi Alevilerin oylarının belirsiz şekilde dağılmasını getirdi. Bu, sağın işine yaradı. Aleviler kendilerini bir yerde seslendiremedikleri için değişik yönere yöneldiler. Sosyal-demokrat partilere, HADEP'e, bir kısım Alevilerin, kararsız Alevilerin, oyları da sağ partilere kaymış olabilir. Bu da birlik-teliğin olmayışına dayanıyor.

Aleviler, bugün Kürt meselesine nasıl yaklaşmalıdırlar?

Bugün Türkiye'de Türkler olduğu gibi, Kürtler de yaşıyorlar. Biz, Alevi toplumu olarak sürekli ezilmiş insanlardan yana olduğumuzu söylüyoruz. Artık Kürt sorunu olduğunu devletin kendisi de kabul eder olmuştur. Kürtlerin yoğunlukta olduğu Güneydoğu bölgesinde yıllardır ilkel yaşam koşulları sürmekte, kültürel yaşamlarını yerine getirememektedirler. Devlet, sorunları bugüne kadar askeri yöntemle bastırmak istemiştir. Tabii halk tarafından buna tepki daha da büyümüştür.

Alevi toplumu olarak, biz Kürtlerin kendi kültürlerini, gelenek ve göreneklerini, düşüncelerini ifade edecekleri bir ortamın içinde olmalarını isteriz. Bu ortam, yalnız Kürtler için değil, Alevi- siyle, Sünnisiyle, Lazıyla, Çerkezlerle tüm insanların, insanca yaşayacakları laik-demokratik özgürlükçü bir düzen olmalıdır. Örneğin anayasanın, şu bölümü bu bölümü değil, tamamı kaldırılmalıdır. Yerine demokratik, çağdaş bir anayasa konulmalı ve insanlar düşünce ve inançlarından, kültürlerini yaşatma istemlerinden dolayı hapislere atılmamalı. Bir şeyi bastırmakla sorun ortadan kalkmaz, tam tersine büyür. Yani bu sorunu temelden çözmek gerekiyor. Bunun da, Türkiye'mizde yaşayan her toplumun kendilerini ifade edecekleri ortamın yaratılmasından geçeceği kanısındayız.

Yine başa dönmek istiyorum. Avru-

pa'daki Alevi topluluk, dernekleriyle olsun, kitlesiyle olsun bu Alevi Partisi girişimine karşı ne tür bir tavır aldı, bugün tavır nedir?

Bugün bile daha "biz Alevi Partisi kuruyoruz" diye hiç kimse cesaretle ortaya çıkmadı. Ama neticede -Alevi ismiyle olmasa bile, değişik isimlerle olsa- Alevi Partisi kurma girişimleri mevcuttur. Alevi Birlikleri Federasyonu'nun, üç maddelik basın açıklamasında, Demokratik Barış Hareketi'yle bir ilgileri olmadığını ve desteklerini geri çektiklerini belirttiler. Onun dışında belirli bir adres verilmedi ama sosyal-demokratlarla ve soldaki partilerle diyalog içinde olunması belirtildi. Yani adı Alevi olsun ya da olmasın Avrupa'daki Alevi Birlikleri'nin büyük bir çoğunluğunun böyle bir partiye destek çıkmayacakları açık. Son Temsilciler Meclisi'nde de öyle bir karar çıktı. Taban ise zaten karşıydı.

Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu bu Alevi Partisi girişiminden desteğini tamamen çekti. Peki Veziroğlu'nun altını düşeyen kadro olarak Türkiye'de bu girişimden kim kaldı?

O vitrindeki insanlardan da büyük bir kısmı kalmadı. Bu girişimin neticesi olmayacağına kesin olarak inanıyorum. Belki, şimdi birisi orada (Çankaya'da) bir bina almış, içine iki de insan koyup orada oturuyor ama, yani bu, bu kadarıyla ibarettir. Sonuç olarak birşey vermeyecek. "Biz bu girişimi destekliyoruz" diyen insanların bireysel hareket ettikleri çok ortadaydı ve gerek Avrupa'da gerekse Türkiye'de demeklerin tepkileri belli olunca bağımsız adaylar politikasından vazgeçildi. Ama kesin söylüyorum. Bu girişim toplumdan destek görmeyecek, partiye dönüşmeyecek ve başarılı olamayacaktır. Zaten başta belirttiğim gibi vitrindeki insanların büyük bir kısmı da geri çekildi.

Buraya kadar ki oluşumuyla bile, bu girişim Alevi toplumuna belirli bir zarar verdiği inancında mısınız?

Tabii. Kesin bu inançtayım. Bu DBH sanki derneklerin ve diğer güç merkezlerinin büyük bir kararıyla ve desteğiyle hareket ediyormuş gibi gösterildi, bunu hemen algılayıp tepki gösteren insanlara teşekkür etmek gerekiyor. Yoksa aksi halde vahim bir sonuç çıkacaktı ortaya. Buraya kadar bile 25 milyonluk Alevi kitle adına gerçekten kara bir lekeydi. Geri çekilme konusunda çaba harcayan insanlara da teşekkür etmek gerekiyor. En azından Aleviler böylesi büyük bir fiyaskonun bedeliyle karşı karşıya kalmadılar. Ama zararı da oldu. Alevilerin "pazarlık gücü"nün kaybolduğunu düşünüyorum. Bakıyorum insanlar, seçim olsa nasıl bir tavır içinde olacaklarının bilincinde değildirler. Bu karamsar ortamın yaşanmasında Demokratik Barış Hareketi'nin de payı oldu.

Anlattıklarınızdan da anlaşılıyor ki, bu girişim Alevi toplumunun bir seçeneği değildir. Peki söyleyebilir misiniz, bu girişim kimin, neyin seçeneği idi?

*Kimilerinin içindeki şey en sonunda ortaya çıktı.
Çok iyi gördükleri gibi,
Alevi toplumu böyle bir harekete destek vermedi.
Alevi toplumu,
kendi örgütlülüğüne sahip çıkacak,
bin yıllık mücadelesini
bir kenara atıp,
bu kendi çıkarlarını güden,
dar düşünen insanların arkasında
hiçbir zaman olmayacaktır.*

Verizoğlu'nun konumunu, rolünü anlat-tık. Başta da belirttiğimiz gibi, gönlün-de hep bir parti kurma düşüncesi yatan arkadaşlarımız vardı maalesef. Bunlar ortada olan isimlerdir. İşte bu insanlar, gönüllerinde yatan bu olaya büyük maddi destek veren birilerini bulunca hemen ortaya atıldılar. Yani fırsat bu fırsattır gibisinden.

Birşeylerin bilincinde olmalıyız. Bi-liyorsunuz son 3-5 yıl içinde dünyada büyük gelişmeler oldu. Türkiye'de bundan kesin olarak etkilendi. İşte Aleviler diğer toplum kesimleri gibi kendi haklarını, kendi inanç ve kimlik-sel özgürlüklerini elde etmek için mücadele veriyorlar. Ama bu mücade-leyi çok planlı, çok programlı, çok akılcı, çok yapıcı bir şekilde vermemiz gerekiyor. Çünkü bu fırsat her zaman elde olmayabilir. Böyle bir mücadele verme ortamımız ortadan kalkabilir. Zamanı iyi değerlendirmek gerektiği inancındayım. Bunu kaçırsak tekrar bu ortamı elde edemeyiz.

Biraz da Avrupa'daki Alevi örgüt-lenmesine değinelim. Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu'nun ekim ayı sonunda yapmış olduğu genel kuru-lundan bu yana kendi birliği ve süreci nasıl işliyor?

AABF bir genel kurul süreci geçirdi. Genel kurulda, birkaç derneğin ihraç edilmesi dışında büyük bir sorun yaşanmadı. Bu, tam demokratik bir ihraç olmadı belki de. En azından o derneklerden yeterli bir savunma alın-ması gerektiği inancındayım.

Başka bir olay, yapılan yanlışlıklar ortadayken, sanki çok doğru şeyler olmuş gibi, DHB adaylarının seçimden çekilmemesi görüşünde ısrarlı olan federasyonudan bazı arkadaşlar tabii sorun yarattı. Ama ben, AABF'ye bağlı yüzün üzerindeki derneğin, "bireysel tavırlara" artık son verip, gerçek sorunlarımızı çözmek için kol-larını sıvayacaklarına ve bireysel hare-kette bulunanların, örgütlü kitlenin büyük kısmından gerekli yanıtı alacak-larına inanıyorum.

Son olarak söylemek istediğiniz birşey var mı?

Bugüne kadar Alevi örgütlenmesi için-de olmayan insanlarımızın da, mutlaka bu örgütlenme içerisine girmelerini ve aktif görev yapmalarını isterim.

Bir de, demeklerin yurtiçi ve yurtdışı örgüt temsilcilikleri için vurgulamak istediğim bir şey var. Hep birlik ve beraberlikten dem vuruyoruz, konuşu-yoruz. Bu doğru, ama buradan bir yanlışla gidiliyor. Düzgün, güzelce eleştiri mekanizması çalıştırılmıyor. Bu arkadaşlarımıza göre, yanlış bir şeyi görüp, ortaya koyduğun, eleştirdi-ğin zaman sanki yıkıcılık yapıyormuş-sun gibi bir ortam yaratılıyor. Böyle olunca yanlış gören biri ortaya çıkıp cesaretle yapıcı eleştirisini yapamıyor. Eleştirilmekten hoşlanmayan yönetici-ler de "Alevi bölücüsünü, Alevi yıkı-cısını" yakalanışlar gibi davranıyorlar. Ama bir yanlış zamanında görülüp, üzerine gidilmediği zaman, bir bakıyor-sun uçurumun dibine geliyorsun. Ondan sonrada önlem alabilecek zamanın kalmıyor. Bugün örgütlerimizin geldi-

*Eğer birliği, beraberliği, kardeşliği
Alevi örgütlenmesinde görmek istiyorsak,
yanlış gördüğümüzde hemen üzerine gidip,
doğruyu gösterip, onu aşmamız gerekiyor.*

*Yanlış biriktirip biriktirip, uçurumun kenarına gelmeyi
kaldıracak zamanımız yok.*

ği nokta budur. Zamanında yanlışları ortaya koyan arkadaşlar bölücü-yıkıcı gibi gösterildi. Ve yanlış gören insan-lar da bu tepkilerden dolayı cesaretleri kırılıp, bu yanlışlıkları dile getiremedi-ler. Bugün örgütler, dernekler, federas-yon parçalanma noktasına geldi. Ama bunun kendilerinden kaynaklandığını göremiyorlar. Çünkü zamanında sessiz kalınmasıydı, yanlışlar eleştirilerek, öneriler gösterilerek çözülsüydi, bugü-ne gelinmezdi. Örgütler daha sağlıklı, daha başarılı çalışmalar içinde olurlar-dı. Ama umudum var, o handicap atlatıldı. Artık sessiz kalmanın birliğe, beraberliğe, barışa çok büyük destek olmadığı görülmüş olmalı. Eğer birliği, beraberliği, kardeşliği Alevi örgütlen-mesinde görmek istiyorsak, yanlış gördüğümüzde, hemen üzerine gidip, doğruyu gösterip, onu aşmamız gerek.

Biz Alevi örgütlülüğü itibarıyla sonuç olarak ne istiyoruz? Bunu bilme-miz lazım. Ne için mücadele veriyoruz, bunu bilmemiz lazım. Bunu bütün dernekler önce kendi kitle ve çalışma alanı içerisinde, üyeleriyle, çatı örgüt-leri de kendisine bağlı olan örgütlerle iyice tartışmalı. Bütünsel bir temelde ilkeleri, programı çıkarmalı, o ilkeler, o programlar doğrultusunda hareket et-meli. Yani bugün Federasyon'un başı-na, ya da Temsilciler Meclisi ve derneklerin başına (yönetici olarak) kimler gelirse gelsin ilkeler ve prog-ram doğrultusunda çalışmalı, o insanlar

bunun dışında hiçbir şeyi ifade etme-melidirler. Ama bugün maalesef büyük bir çoğunlukla derneklerimizin, çatı örgütlerimizin ilke ve programı olma-dığı için her gelen yönetici kendi kafasına, kendi düşüncesine göre bir yöntemi uyguluyor. Biri gidip diğeri geliyor, değişik bir yöntem uyguluyor. Tabii bu örgütsellikle bağdaşmadığı gibi, örgütselliğe birşey de getirmiyor. Hep yerinde sayıyor. Çünkü adam ne istediğini, örgütü de nereye götüreceği-ni bilmiyor. Yani ben bugün, yalnız kültürümün belli yönlerini yaşatmak için mi örgütlü olacağım? Elbette cemimi, örgütlü olmasam da yapaca-ğımı. 1400 yıldır dernekler mi vardı? Baskılara rağmen, jandarmadan gizle-nerek de olsa kendi cemevlerimizde, cemlerimizi yürütebiliyorduk. Biz in-sanca yaşam için, demokrasi kurum ve kurallarıyla bütünsellik içinde yaşamak için mücadele veriyoruz. Bunu iyice bilip mücadele edersek, nereye gidece-ğimiz kesin belli olur. Belirsiz bir mücadele süreci geçirirsek, hep böylesi bir kaosla karşılaşırız. Neticede çöze-ceğimiz birşey olmadığı için, hep birbirimize düşerek sonuçsuz ve başa-rısız bir örgütlenme içine gireriz. Program ve ilkelere dayalı bir mücade-le vermemiz.

Tabii ilk başta demokrasi, demokrasi deyip dilimizden düşüremediğimiz kav-ramı önce kendi örgütlerimizde yaşat-malıyız.

Alevi toplumunun mücadele ve ör-gütlülük süreci var. Bununla birlikte Sivas Katliamı, Gazi Katliamı ve çeşitli saldırılar yaşandı. Devletin vereceğini söylediği ve toplumun reddettiği 3 trilyon meselesi oldu ve bir Alevi Partisi sarsıntısını yaşadı. Bütün bunların ışığında, Alevi toplu-munun örgütlenme ve haklarını elde etme sürecinde fazla bir zaman olmadığı ve dolayısıyla eldeki zama-nı çok iyi, daha tasarruflu kullanmak gerektiğini söyleyebilir misiniz?

Bu kesin. Bunu daha önce de ifade ettik. Yani Alevi toplumu son yıllarda sahip olduğu şu fırsat, bu ortam olmayabilirdi.

Alevi toplumunun zamanı iyi değér-lendirmesi gerekiyor. Artık birbirimizi itmeyle-kakmayla zaman geçirmeme-miz gerektiği inancındayım.

1980 öncesi Maraş, Sivas olayları yaşadığımızda, Alevi toplumu bir sinme süreci içindeydi, sessiz kalmıştı. Ama Alevi örgütlülüğü döneminde yaşanan Sivas ve Gazi olayları akabinde Alevi-ler sinmemişlerdir, daha mücadelecı olmuşlardır.

Daha da mücadelecı olmamız ve bu konuda aceleci olmanız gerekiyor. Ama acelecilikten programsız ve ilke-sizliği anlamamak lazım. Önce ilke ve programımızı ortaya çıkarıp, zaman kaybetmeden, zamanımızı iyi değér-len-dirmemiz gerektiği inancındayım. ●

Olacaklardan siz sorumlusunuz

Zorunluluktur

Adana şube başkanımız Seyfettin Uçar, sabaha karşı 01.00'de, evinden polislerce gözaltına alındı. Hiçbir gerekçe belirtmeyen polisler, gözaltına aldıkları şube başkanımızın, şube yöneticilerimiz ve ailesi ile görüşmesine de müsaade etmediler.

Şube başkanımızın, işyeri ve ikametgahı açıktır. Buna karşın kaçak bir suçlu gibi, evinin gece yarısı basılarak gözaltına alınması, kabul edilemez bir uygulamadır. Polisin bu tutumu, işçiler ve sendikalar üzerinde estirilen terörün bir parçasıdır. Benzer tutumlar, İzmir'de 9.9.1994 günü, şube başkanımız ile diğer 2 ayrı sendika başkanına, Aralık 1995'te NAK KARGO'da işe geri dönme mücadelesi veren işçilere ve şube yöneticilerimize uygulandı. Son olarak da İstanbul Topkapı ambarlarında Sivas Sürat işverenin 30 Ocak 1996 günü hem işten çıkarttığı, hem de

şikayetçi olarak gözaltına aldırıldığı 2 üyemizin durumuyla ilgilenmek için Zeytinburnu Emniyet Müdürlüğüne giden 2 merkez yöneticimiz gözaltına alınıp tartaklandı.

Siyasal iktidarın işçi sınıfı hareketinin gelişmesinin önünü kesmek ve sendikaları işlevsiz bırakmak amacıyla sendika yöneticileri ve öncü işçiler üzerinde dozu giderek artan baskılar uygulamaktadır. Örgüt-süz ve sinmiş bir toplum yaratma amaçlı bu uygulamalara karşı çıkmak zorundayız. Başta sendika konfederasyonları olmak üzere tüm demokrasi güçlerini bu anti-demokratik tutumlara karşı çıkmaya çağırıyor, Adana Şube Başkanımız Seyfettin Uçar'ın gözaltına alınmasını kınıyor, bir an önce bırakılmasını istiyoruz.

*Sabri Topçu
Genel Başkanı*

Son yıllarda çalışanlar üzerinde uygulanan baskı ve yıldırma politikaları tüm şiddetiyle artmaktadır.

26 Mart 1994 yerel seçimlerinde, "adil düzen" sloganlarıyla yönetimlere gelen Refah Partili yöneticiler, "adil düzen"den ne kastettiklerini somut olarak göstermektedirler.

Bizler, İstanbul'da ulaşım faaliyetini gösteren tramvay ve metro emekçileri olarak, üzerimizde oynanan çıkar oyunlarına her dönemde karşı olduk. Refah Partili yöneticiler işbaşına geldiğinde 600'e varan personel sayısını 1200'e çıkararak yoğun bir istihdam ve siyasi kadrolaşmaya gitmişlerdir. RP'li yöneticiler aynı zamanda taşeronlaşma maskesi altında yoğun bir işçi kıyımına yönelmişlerdir. "Adil düzen" masalını bizde somut bir şekilde yaşamaktayız.

Günlük geliri 7 milyar civarında olan bu işyerinin, nasıl bir ihale yöntemi ile taşeronlaştığı bizce meçhul ve şaibelidir. Geliri bu kadar yüksek olan bu işyerini kendi teşkilatlarına çıkar sağlamak için mi kullanmışlardır? Bunun kamuoyuna açıklanmasını istiyoruz. 60 olan mevcut sayıyı 1200'e çıkaran RP'li yöneticiler, taşeronlaşmayı bahane ederek eski personele karşı yoğun bir saldırı

başlatmışlardır. Bu saldırılar sonucu 45 arkadaşımızın işine son verilmiştir.

Atilan işçiler işverenle yaptığı görüşmede, "işimize neden son verildi" diye sorduklarında işveren şu yanıtı vermiştir. "Bizim bir programımız var, bunu yaşama geçirmek zorundayız". Programlarının ne olduğunu sorduğumuzda da, "muhatabın kendileri olmadığını, konunun kendilerini aştığını" söylemişlerdir.

İşyeri, Büyükşehir Belediyesi'ne bağlıdır. Recep Tayyip Erdoğan'dan hesap istiyoruz.

İşyerimizde örgütlü olan Türkiye Demiryolu İş Sendikası, işverenin bu tutumu karşısında sessiz kalmıştır. Bu tutumu, basın ve kamuoyunun önünde kınıyoruz.

İşverenin, uygulamadan vazgeçip, atılan işçilerin işbaşı yaptırmasını, aksi halde doğacak her türlü mağduriyetten R. Tayyip Erdoğan sorumludur. Haklarımızı elde edinceye kadar, mücadelemizin devam edeceğini bildiriyor ve bütün bu hususlarda kamuoyunu duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Yaşasın haklı mücadelemiz!

*İŞTEN ATILAN
METRO VE
TRAMVAY İŞÇİLERİ*

Bu ayaklar kokuyor

Son dönemlerde bir sürü çalkalanmalar olurken, burjuvazi, ceviz kabuğunu bile doldurmayacak "haberlerle" gündemi değiştirmeye, halkımızı uyutmaya çalışmaktadır.

Ümraniye Cezaevi'nde yaşanan olaylar ve oradan çıkarak tüm Türkiye'yi saran isyan ateşi, bir Türk genciyle bir İngiliz kızın arasındaki aşkın gölgesinde bırakılmaya çalışıldı. Bu aşka adeta, "ülke sorunu"ymuş edasıyla eğilen tüm burjuva basını, son dönemlerde yaşanan olayları unutturmak için özel çaba sarfetmişlerdir. Neredeyse İngiltere-Türkiye savaşına dönüştürülecek bu aşka, "Leyla ile

Mecnun", "Kerem ile Aslı" gibi yakıştırmalar yapılarak, "olay haber" diye sunulmuştur. Böylece, devletin yaptığı katliamların üstünü örtme ve halkı, gelişen ülke gerçeklerinden haberdar etmeme gibi bir durum sözkonusu olmuştur.

Öte yandan bu traji-komik olaylar bitmeden Kardak Kayalıkları krizi meydana gelmiş, ülkemizde tüm burjuva basın Yunanistan'a verip veriştiirmeye başlıyor. Burjuvazi ve emperyalistler halkı halka karşı kıldırma amaçlarını gizleyemiyordu. Üzerinde tek bir canlının dahi yaşamadığı ada nedeniyle iki ülkenin işçi-emekçi halkı birbirine düşman edilmeye çalışılıyor.

Bunlar, ülkemizde aylardır hükümet kuramayan burjuvazinin, halkımızın bu devlete kalmayan güvenlerini tazelemenin çabalarıdır. Giderek derinleşen bir kriz yaşanmaktadır. Ülkemizde derinleşen kriz burjuvaziye kendi içinde de akıl almaz ayak oyunlarına itmektedir.

Son yapılan 24 Aralık seçimlerinde, halkımızın hiçbir partiye tek başına hükümet olabilecek oranda oy vermemesi burjuvazinin maşalarını zor duruma sokmuştur. Halkımız, seçimlerde tüm burjuva parti ve sözcülerini hiçbirine güvenmediğini göstermiştir. Burjuvazi, başına sopa yemiş tavuk gibi ne dediğini bilmeyen, nereye gideceğini kestiremeyen bir beceriksizlik içine

girmiştir.

Artık kendi içlerinde de tutarsızlıkları su yüzüne çıkmasının sınırı kalmamıştır. Bir gün önce söylediğini "unutup", ertesi gün tam tersini söylemeye başlamışlardır.

Evet ülkemizde yönetenler artık yönetememekte, yönetilenlerde yönetilmek istememektedir. Biz komünistler, bu durumu iyi değerlendirip ülkemizde yükselmekte olan devrimci duruma göre kendimizi hazırlamalıyız. Aksi takdirde bugün yaşadıklarımızı birkez daha yaşamak durumunda kalacağız.

Salih Kırmızı

Yaşamı güzelleştirmek ellerimizdedir

Şeriatın ilk hedefi kadınlardır, meseleye sahip çıkmamız gerekiyor. Evimizde oturup, ondan sonra “RP’li kadınlar ne güzel aktif çalışıyor” diye yakınmanın hiç sırası değil. Evlerden dışarı çıkıp sorunlara sahip çıkmamız, bizim de aktif çalışmamız ivedi bir görevdir.

8 Mart 1857 yılında 40 bin New York’lu terzi kadının sağlığına zararlı koşullar altında, az ücretle uzun saatler çalışmaya karşı yaptıkları grevin anısına yapılan bir anma günüdür. 8 Mart dünya emekçi kadınları mücadelesini anma günüdür.

İleri kapitalist ülkelere nazaran bizim gibi ülkelerde emekçi kadının üzerindeki baskılar daha yoğundur. Türkiye’de emekçi kadınlar ezgiye, sömürüye karşı kavganın en ön saflarında yer alıyor. Emekçi kadınlar, haklarını aradıkları için meydanlarda dövülüyor, ayaklar altında sürükleniyor. Baskılar yapılarak belli kalıplara sokulmak isteniyor. Doğuda kadınlar bir de Kürt olduğu için eziliyor, aşağılanıyor, terörist damgası vurularak gözaltına alınıyor, işkenceler yapılarak, “köy yakmalarla” yok ediliyor.

Elbette ki, kapitalist toplumun bir sonucu olarak emekçi insan kadın da olsa, erkek de olsa eziliyor, baskı görüyor. Ama demek istediğim, kadın, bir de kadın olduğu için eziliyor.

Yaşadığımız koşullarda bunu açıkça görüyoruz. Mesela ev yaşamını bir değerlendirelim. Erkek evde yönetimi ele alıyor, kadın aşağılanıyor, uşaklaştırılıyor, erkeğin arzularının kölesi oluyor, çocuk yetiştirme aracı oluyor. Burjuva kesimi bazen kadını “sevimli” biçimlere büründürüyor ama kadını kendi malı olarak görmeyi de ortadan kaldırmıyor. En demokrat, ilerici aile de bile, kadının kendisinden daha fazla ilerlemeye açık bir durumla karşılaştığında, erkeğin hemen onu engellediğini görüyoruz.

İş yaşamına baktığımızda, ülkemizde çalışan kadın hiçbir zaman, hiçbir yerde eşit işe eşit ücret almamıştır. Bu aslında yalnızca kadınlar için değil tüm emekçiler için geçerli. Ama kadın erkekle aynı işte çalışır, aynı işi yapar, kadın olduğu için ondan daha az ücret alır. Çocukluğunda küçük yaşta üretime başlamıştır. Örneğin, küçük atelyelerde yaşı 12-15 arasında değişen küçük kızlar çalışırlar ve çok az ücret alırlar ve hepsi sigortasızdır. Uzun saat çalışırlar, mesai alamazlar. Fabrikalarda çalışan kadınlarımız yine sigortasızdır, sigortasız oldukları içinde hiçbir sağlık kontrolü yaptırılmazlar. Bu durumda, burjuvazinin iğrenç para hırsı yüzünde, kadınlarımız fiziksel, moral derken bir yığın hastalığa yakalanmaktadır.

Kadınlarımızın sendikalarda, derneklerde veya çeşitli partilerde aldıkları yer oldukça orantısızdır. Herkes bu tür kurumlara şöyle bir göz atсын, bu durumu göreceklerdir. Ben, bölgemizdeki dernek yönetiminde bulunduğum dönemde tek bayandım. Yönetimde bulunan arkadaşlar bile derneğe birgün eşlerini getirmemişlerdir. “Neden eşlerinizi derneğe getirmiyorsunuz?” diye sorduğumda en iyi verdikleri cevap. “Çocuk-çocuk var, onlar uğraşıyorlar”. Ama masa başında kadın haklarını savunmaya gelince, senden benden iyi savunuyorlar.

Burada kadına çok iş düşüyor. Artık aldığımız görevlere, sorumluluklara, erkeklerin izniyle fantazi olsun diye gelmeyelim. Kadınıyla-genciyle işçi saflarına katılalım, erkek işçilerin, sermayeye karşı yaptığı mücadelede güçlerine güç katalım. Her yere hak

ettiğimiz için gelelim, daha güzel günlere ulaşmak için gidelim. Oturduğumuz yerde kimse bize, “al bu da senin hakkın” demez.

Sendikalarda yer alarak toplu sözleşme masalarında sesimizi çıkarmalıyız. Bugün fiilen, üretmekte olan kadının emeği yok sayılıyor. Bu durumda toplumun kadını nasıl algıladığına bakmayalım, onun kadar önemli olan kadının kendini nasıl algıladığıdır. Ezilmemek, sömürülmemek için her alanda sesimizi duyurmak gerekiyor.

Medya, tüm dünyada kadını malzeme olarak kullanıyor. Dergilerin kapakları, sayfaları kadının cinselliği ile dolu. Medya bilinç yaymanın önemli bir aracıdır. İçeriksiz ve nitelsiz filmler seyrettirilerek, kadınlara hak edilmeyen değerler veriliyor. Kapitalizmin “kâr” hırsını, insanlığa düşman yüzünü her yanda görüyoruz.

Bugün şeriatçı akımlarla mücadele önemlidir diyoruz. Şeriatçılar kadın üzerinde öyle akla hayale gelmeyen oyunlar oynuyorlar ki, örneğin bir kadın ile erkeği bir saatliğine de olsa nikahlayabilmektedirler. Böylece şeriatçı devlet eliyle fahişelik teşvik edilmekte ve kapitalizmin kadın üzerindeki en katmerli sömürsünü gerçekleştirilmektedir. Kadınlarımızı baskılarla eve kapatmaya, dışarıda ise peçe içine sokmaya çalışmaktadırlar. Kadın olarak şeriata teslim olmak istemiyorsak, kızlarımızı evli-dul-kız diye belli kalıplara soktunmak istemiyorsak, karaçarşafı giymek istemiyorsak, bu gidişe dur demeliyiz. Şeriatın ilk hedefi kadınlardır, meseleye sahip çıkmamız gerekiyor. Evimizde oturup, ondan

sonra “RP’li kadınlar ne güzel aktif çalışıyor” diye yakınmanın hiç sırası değil. Evlerden dışarı çıkıp sorunlara sahip çıkmamız, bizim de aktif çalışmamız ivedi bir görevdir.

Yaşamı güzelleştirmek kendi elimizdedir, bir başkasının elinde değildir. Biz erkeği karşımıza almadan, kadın-erkek elele mücadele edelim, emeğimize, haklarımıza hep beraber sahip çıkalım. Unutmayalım ki, kadının kurtuluşu emeğin kurtuluşu ile orantılıdır. İşçi, hakkını aradı diye yerlerde sürükleniyor, terör yasasına tabi tutuluyor, işten atılmakla tehdit ediliyor. Bütün bu haksızlıklar hepimize yapılıyor, var mı kadını erkeği? Tüm emekçi kadınlar, devrimci sınıf kardeşleriyle elele vererek hiçbir tehlikeye yılmadan, proletarya devrimi savaşına bilinçli olarak katılmazsa kadınlar tam bir özgürlüğe eşitliğe kavuşamazlar.

Kadınların erkeklerle birlikte omuz omuza yeni bir toplumun kurulması için kavgaya katılmaları gerekiyor. Bu toplum sosyalist toplumdur. Emekçi kadınlar sınıf kardeşleriyle birlikte sosyalizm için savaştıklarında gerçek bir demokrasinin ve kültürün nimetlerinden yararlanacaklardır.

Kadın erkek hepimize büyük görevler düşüyor. 8 Mart’ları daha güzel yaşamak için, bizleri sömüren, ezen, köle gibi gören kapitalist devlete karşı, işçinin emekçinin yanında yer alalım. Durmak yok artık, yüreğimizin ne kadar büyük olduğunu gösterelim. Bu kapitalist leş kargalarına kimin daha haklı ve güçlü olduğunu göstermenin zamanı çoktan gelmiştir.

Sevgi Eryaman

Devlet eğitimi mi, özel eğitim mi?

Hedefimiz genel, eşit eğitim; okullarda özyönetimdir

Son dönemlerde ülkemizde KİT'lerin özelleştirilmesinde sonra, şimdi de eğitimin özelleştirilmesi gündeme gelmiş durumda. Tabii bu konular kendiliğinden gelişmiyor, bunun böyle olması için uğraşanlar (burjuvazi) var.

Bu durumda burjuvazi aynı anda kendi karşıtı da doğuruyor. Özelleştirmelerin sonucunda işsiz kalan işçi-emekçi halk arasında büyük bir kışırmadır gidiyor. Ve emekçi halkın tepkileri giderek daha gür bir sesle yükselmektedir.

Bu durum akla şöyle bir soruyu getiriyor! Peki o zaman eğitimde özelleştirme konusunda tutumumuz nedir?

Bu konudaki yaklaşımımızın genel çerçevesi dergimiz başyazar Rıza Yürükoğlu'nun *Kervan*'ın 35.sayısında yayınlanan *Özelleştirme, İşçi Sınıfı ve Marksizm* başlıklı yazısında yer almıştır.

Biz burjuvazinin halk üzerinde iddia ettiği özel, kamu, her türlü mülkiyetine karşıyız. Bizim için karşıımızda burjuvazi vardır. Bir burjuva kurumunu diğer burjuva kurumuna karşı savunmak bizim görevimiz değildir. Bakacağımız nokta, makinalı üretime geçilmesiyle işçi sınıfının, işsiz kaldığı için makinaları kırmaması durumunda olduğu gibi, toplumsal gelişmenin getireceği yararları, öte yandan kısa vadede göstereceği zararları doğru tespit etmemizdir.

Eğitimin özelleştirilmesi, uzun vadede işçi sınıfının nihayi hedefi (sosyalist devrim) çerçevesinde büyük faydaları olacaktır. İşçi sınıfına iktidarın yolunu açma yönünde, Türk burjuvazisinin kendi çıkarları doğrultusunda yapacağı böylesi bir özelleştirme, uzun vadede işçi sınıfımıza hizmet edecektir.

Peki nedir bu yararlar? Birkez eğitimin özelleştirilmesi eğitimde rekabete neden olacak bu da eğitimde kaliteyi getirecek. Eğitimde kalitenin artması toplumun kültür düzeyiyle doğrudan bağlantılı olduğu için bu toplumun yapısını da belirleyecek, daha düzenli, daha duyarlı, daha bilinçli bir toplum yaratma yönünde olumlu adımlar olacaktır. Kaldı ki, sürekli kendi kendimize şöyle demiyor muyuz, "devlet ne kadar küçülürse işçi sınıfının devrim yapması o kadar kolay olur". Neyi savunacağız o zaman burjuvazinin devletin egemenliği altındaki eğitimi mi?

Eğitim özyönetim istiyoruz. Yani din ve devlet eğitimden elini çeksin diyoruz. Marksizm-Leninizm bunu en geniş ayrıntılarıyla anlatmıştır.

Tabii ki burjuvazi, fazla para kazanma hırsıyla bunu gerçekleştirecek, ama otomatik sonuçları olacak. Medrese eğitimlerinden geçişleri hatırlayalım. Burjuvazi kendisi için yaptı ama otomatik olarak halkın ilerlemesini sağladı. Yani burjuvazinin her alandaki

açmazı yine karşısına çıkıyor: Kendi mezar kazıcılarını her alanda yetiştiriyor. Tarihin gidişini kimse tersine çeviremez.

Kapitalizmin gelişme eğrisini çevrilebilmesi imkansızdır. Yani her alanda olduğu gibi, eğitim alanında özelleştirme artıyor, artacaktır. Yapmamız gereken, bu durumun getireceği zararlara, zorunlu har(a)çlara karşı mücadele örgütlemektir.

Özelleştirilmiş eğitimin, ücretleri çok yüksek olacağından işçi-emekçi halkın çocuğunu okutması ya olmayacak ya da dişini ırnağına katarak yollayan dar gelirli aile için çok zor olacaktır.

İşçi emekçi aileden gelen çocuk ile bilgi düzeyi son derece artacak, eğitimde fırsat eşitliği bizim gibi ülkelerde iyice büyüyecektir.

Burada yapılabilecek şeylerden ilki önce demokratik kitle örgütlerinin kendi aralarında bir eylem birlikteliğine varmaları olmalıdır. Bununla beraber öğrenci aileleri ile tek tek ilişki kurup devlet okullarında talep edilen parayı vermeme yönünde ve eğitimin kalitesinin düşürülmemesi hatta artırılması yönünde mücadele edilmelidir. Buna ek olarak, şartlara göre, mümkünse alternatif okullar açılmalı, buralarda işçiyi-emekçiyi kapsayan daha nitelikli eğitime ağırlık verilmeli.

Sadece veliler değil, eğitim görevlileri de örgütlenmeli. Fakat ne yazık

günümüzde eğitimcilere yeterince önem vermemekte ve onların mücadelemizdeki yeri yeterince değer kazanmamaktadır. Daha güçlü bir şekilde mücadele etmek istiyorsak, onları da saflarımıza vakit geçirmeden kazanmalıyız. Öğretmen-öğrenci birliği sağlıklı gelişmede son derece önemlidir.

Günümüzde ne oluyor? Devlet okullarında bilimsel eğitimden söz etmek hakgetire. Okullardan mezun olanların birşey öğrenmeden mezun olduklarını söylemek hiç de abartma olmuyor.

Güzelce mezun olsan bile(!) iş bulamıyorsun. Üstelik bu kalitesiz eğitimin karşılığında bir de öğrencilerde, sanki özel okumuş gibi şu yolla bu yolla ayda en az 200-300 bin TL.sı talebinde bulunuyorlar. Bir okulda 2 bin öğrencinin okuduğunu varsayacak olursak (ki bu rakam çok daha yüksektir) bu ücret ayda 400 milyonu geçmektedir. Bu rakamlar liseye giden bir öğrenci için kabaca belirlenmiş rakamlardır. Kaldı ki, devlet tarafından bir de vergi adlarıyla ailelerden kesilenler vardır.

Öncelikle bu okullarda alınmakta olan paraları vermeme yönünde, bir birliktelik oluşturup bu alınan haksız "aidat"lara hep bir ağızdan hayır demeliyiz. İşçi, esnaf, küçük esnaf, devrimci-demokrat, işsiz-işçi herkes bu blokta yerini almalıdır.

Salih Kırmızı

Savaşa değil eğitime para

Gençlik her zaman yeniye açıktır. Yeni fikirler arayışında olup, yakaladığı anda yaşama geçiren bu kesimdir. Marksizm bilimsel olduğundan, bilimle paralel gelişen bir yapısı olduğundan, gençlik Marksist ideolojiye açıktır. Özgürlüğe, barışa, insancılığa, sevgiye olan özlemine ancak Marksizmin cevap verebildiğini, kucaklaştığı zaman anlıyor.

Gençlik gelecektir. Burjuva partilerinin şovları son günlerde bitmiyor. Bakın şeriatçı Refah Partisi bile "aydınlık geleceğe" diye bağırıyor, gençlere seçim hakkı diyor. 18 yaş uygulamasını kaldıranlar da onlardı. Gençliğin Marksizmle kaynaşmasından korkuyorlar. Onları daha fazla baskı altında tutamayacaklarını anladılar ve gençliğe 18 yaş politikleşme hakkı tanıyarak, akıllarınca gençliğin Marksizme kaymasını engelleyecekler.

Her sınıfın gençliği kendi yapısının özelliklerini yansıtır. Bizim de burada

bahsettiğimiz gençlik, emekçi kesimin gençliğidir, ve ezen-ezilen kavgasında safını ezilenden yana alan gençliktir. Başka türlüünü kimse beklemesin.

Gençlik artık şahlanma dönemini yaşıyor. Sadece bizim ülkemizde değil, dünyada öyle. Dünyada görülen gençlik eylemlikleri, sınıf kavgasının kızıştığını gösteriyor ve dünyanın yeni Ekim devrimlerine doğru ilerlemesinin kaçınılmaz olduğunu gösteriyor.

1995 yılını kapatırken Fransa'da nükleer bomba denemeleri oldu. Anında öğrenciler tepki gösterdiler. Paris'te UNEP öğrenci derneğinden, 40 bin kişi anında valiliğe yürüyüşe geçti. Arkasından değişik kesimlerden 200 bin kadar öğrenci bu durumu protesto edici eylemler yapıyorlar. "Nükleer bombalara değil, eğitime para" sloganıyla. Dikkatimi çeken bir nokta da bu ülkelerde öğrenci sendikalarının olması.

Dünyada bir-sosyalist kanat olduğu dönemde, kapitalist kanat diğer kesimlerin sosyalizme özlem duymalarını

engellemek için "sosyal devlet" anlayışını egemen kıldılar. Eğitimin parasız olması, gerektiğinde bursların kendilerine verilmesi, devlet hastanelerinin parasız olması, öğrenci sendikaları gibi. Ancak artık sosyalist devletlerin çözülmesiyle beraber bunlar da alınan bu haklara saldırıya geçmeye başladılar.

Türkiye'deki eylemliler paralı eğitime karşı, liselerdeki dayaa karşı ve YÖK'e hayır şeklinde somutlanıyor.

Türkiye'de hava sol esiyor. Gençlikte hareketlilik yüksek. Eksiklikler de var, öğrenci hareketleri arasında koordinasyonun olmamasından ileri gelen, dağınık bir hareketlilik var. Ortak eylemlikler az. Bunu düzeltmemiz lazım ve ortak eylem komiteleri oluşturmalıyız.

Türkiye Kürdistanı'nda bir savaş var. Ve bütçenin en büyük kesimi buraya akıyor. Buna karşın her geçen gün eğitime aktarılan bütçe azalıyor.

Türkiye gibi orta gelişmiş bir ülkede

halkın ekonomik gücü günbegün zayıflatılıyor ve savaşa aktarılan bu para bizlerin ceplerinden alınıp yine bizim insanlarımıza karşı silah, kurşun olarak kullanılıyor. Savaşın altında iyice yıpranan devlet, bu haksız savaşın faturasını bizlere ödetmek istiyor. Okullarından topladıkları para da, bu sürecin parçasıdır.

Maddi güçlerimiz bu olgunlukta olsa, çok iyi olurdu özelleştirme. Neden mi?

Çünkü bu devlet okullarında; eğitim bilimsellikten uzak, toplumsal dinamiği iletilecek bir yapısı kalmadığından, toplumu geri çekmekte, ihtiyaçlara cevap vermemektedir.

Paralı eğitimde ezilen kesime hitap etmediğinden sorun yine bizlerin omuzuna atılmıştır.

Şunu unutmuyoruz: İstedığımız düzeydeki eğitim tam anlamıyla ancak devrim sonrası gerçekleşir, o halde o günler için savaşalım!

Dilber Gül

GAZİ ATEŞİ TÜM ÜLKEDE YANACAK!

Tam bir yıl önce egemen güçler, Gazi'ye saldırarak, katliam yapıp, özelinde Gazi ama genelde işçi-emekçi halkın demokrasi kavgasını sindirmeyi amaçlamışlardı. Gazi halkı, üzerine düşen sorumlulukların bilinciyle sokaklara, barikatlara taşarak egemen güçlere yanıt, tüm ülke emekçilerine de mesaj yollamışlardı.

Yine bir yıl sonrasında hazırlıklar başladı. Bu kez iki taraf da hazırlanıyordu. Bir tarafta egemen güçler baskılarını artırarak, ev basmalarla, gözaltılarla, Gazi'nin giriş-çıkışlarına polis barikatları kurarak ve Gazi'de polis işgaliyle, adeta bir taarruz başlatmışlardı.

Diğer tarafta ise işçi-emekçi halk güçleri, güç birliği yaparak, yoğun bir hazırlığa başladılar. Tam bu sırada Kervan dergisinin binlerce dağıtılan özel sayısında şöyle bir tespit yapılıyordu:

"Gün Birlik Günüdür... Emekçi halklar olarak, gücümüzü birliğimizden alırsak..."

"12 Mart önümüzde duran bir ikilemdir. 12 Mart'ta bütün ülkenin Gazi'de olacaktır. Ya katillerin, emmen sınıtın zileri ya emekçi halkın baskıya, zulme ve sömürüye karşı onur zateri. 12 Mart günü tutumumuz. 12 Mart'tan sonraki ülkenin kaderini de belirleyecektir. Böyle bir sorumluluğu da taşımaktayız."

Gelişmeler bu tespiti de doğruluyordu. Her iki kesim de 12 Mart'a asılıyordu. Demokrasi kavgası ya daha da gerileyecek, bir mevzi kaybedilecek, ya da bu kavga bir adım daha ilerleye-

cek, kazanılan bir mevzinin üzerine bir yenisi daha eklenecekti.

Tüm hazırlıklar tamamlandı. 6 Mart'ta başlayan etkinlikler 12 Mart'a gelip dayanmıştı. 12 Mart sabahı TKP ve MLKP milislerinin, sabahın erken saatlerinde, servis arabalarını durdurup 12 Mart'ın önemini anlatmalarıyla başladı hareketlilik.

Sabahın erken saatlerinde Gazi hal-

kı, Cemevi önünde toplanmaya başladı. Saat 12:00'yi gösterdiğinde kitlenin sayısı 30 bini bulmuştu.

Doğu Kiraathanesi'nin önünde Gazi Halk Platformu bir basın açıklaması yaptı. Basın açıklamasının ardından kortejler mezarlığa doğru yürümeye başladı. Hırslı, coşkulu ve üzerine düşen sorumluluğu bilen 30 bin insan, İsmet Paşa Caddesi boydan boyda insan

12 Mart 1995'de Gazi Mahallesi bir katliama sahne oldu. Bu katliam oyununa emekçi halk ve onun öncüleri gerekli cevabı onurluca, direnerek, barikatlarda savaşıyorlardı.

Partimiz, ayaklanmada doğru tutum alarak, barikatlarda yığınlarla -etle tırnak misali- bütünleşerek hareket etmiş, isyanı yönetme- yönlendirme ve ayaklanmadan öğrenme noktasında hiçbir ikircim göstermeden üzerine düşeni yapmıştır.

Gazi ayaklanmasının yıldönümünü halkla birlikte, Gazi'nin sokaklarını istila edeceğine, büyük bir yığınsallıkla, düşmanı kahreden birlikteliğimizi göstererek anmamız gerektiğini biliyorduk.

Zaman kaybetmeden, geniş katılımı bir toplantı düzenledik. Bu toplantıda yığın çalışmalarını yürütecek, ev ziyaretlerini yapacak gurupları oluşturduk.

Hemen bir bildiri bastık. 10 Mart günü, şehit ailelerinin cemevinde verdiği kitlesel yemeğe gelen herkese dağıttık. Ajitasyon-propaganda gurupları bildiriye ev ev, kapı kapı dağıttı.

12 Mart günü, üç pankartımız ve bir sancağımızla cemevinin önünde yerimizi almıştık. Emekçi halkımız şehitlerine sahip çıkmış, İsmetpaşa Caddesi'ni sel gibi basmıştı. Dile kolay 30 bin insan...

Her taraf rengarenk pankartlarla bezeliydi. Kitle, Pehlû Mezarlığı'nı ziyaret etti. Daha sonra cemevine döndü. Sadece mezarlığa gidiş ve dönüş 3-4 saat almıştı.

Halkımız öfkesini, tepkisini sloganlarla yansıtıyordu. "Özgür Gazi yargılanamaz", "Gazi faşizme mezar olacak", "Susma sustukça sıra sana gelecek", "Eli kanlı Taşanlar, sıra sana gelecek", "Katil devlet, katil polis", "Gazi'nin hesabı sorulacak"...

Daha sonra, eylem bitmiş olmasına rağmen, dağılmamakta ısrarlı halk, barikat ateşleri yakmaya karar verdi. İlk ateş Kervan dergisi ve TKP pankartı önünde yakıldı. Yakılan ateşi halk büyük bir sevinç ve alkışlarla karşıladı.

Yakılan temsili barikat ateşlerinin etrafında gençler halaya durdu...

seli. Mezarlık almıyor, kortej baraja doğru yürüyor. Kortejin bir ucu ise halen Doğu Kiraathanesi'nin önünde. Dev bir gövde gösterisi, egemen sınıflara dev bir meydan okuyuş.

Kortej tekrar cemevine dönüyor. Artık dağılma saatleri gelip çatıyor ama kimse ayrılmak istemiyor. Guruplar halinde toplanan kalabalıklar ateş yakmaya başlıyorlar. İlk ateşi görüyoruz. Ateşin ardında TKP, yan tarafta da Kervan pankartları. Ateşle bütünleşmişler. Önünde ateşin yakıldığı bina pankartlarla, flamalarla süslü. MLKP, DHKP-C, TKP, TİKKO, TİKB... pankartları var her yerde.

Öbek öbek ateşler yakıldıktan sonra halaylar çekiliyor, sloganlar atılıyor.

12 Mart ikilemi çok şeye gebeydi ve çok şeyi de gösterdi. Bir yandan saldırı hükümeti "güvenoyu" aldı. Diğer yandan hem yeni hükümete, hem de egemen sınıflara Gazi'den sert bir tokat atıldı.

Emekçi halk, 12 Mart'ın yıldönümünden büyük bir moral üstünlükle çıktı. Egemen güçlerin morali ise hayli bozulmuştu. Bu moral çöküntüleri Taşanlar'ın suratından bile belli oluyordu. M.Ali Birand'ın 32.Gün programında Taşanlar, hem gazetecileri hem de emekçi halkı, gözü dönmüşçesine, tehdit etti. Aslında Taşanlar, tüm dünyaya tedirginliğini, korkusunu anlatmış oldu.

Evet, 12 Mart'ın yıl dönümünden emekçi halklar moral üstünlükle çıktılar. Demokrasi kavgasında bir mevzi, bir kale daha dişle, dırmakla korundu.

Kervan-İstanbul

GÜVENAL PERDE

İbrahim MERAL

Taç Güpür, Fransız Güpür,
Tül ve Perde çeşitleri, itinalı
dikişleriyle hizmetinizdedir.

Rızapaşa Yokuşu, Bizim Han
No:61/26 Sultanhamam - İST.

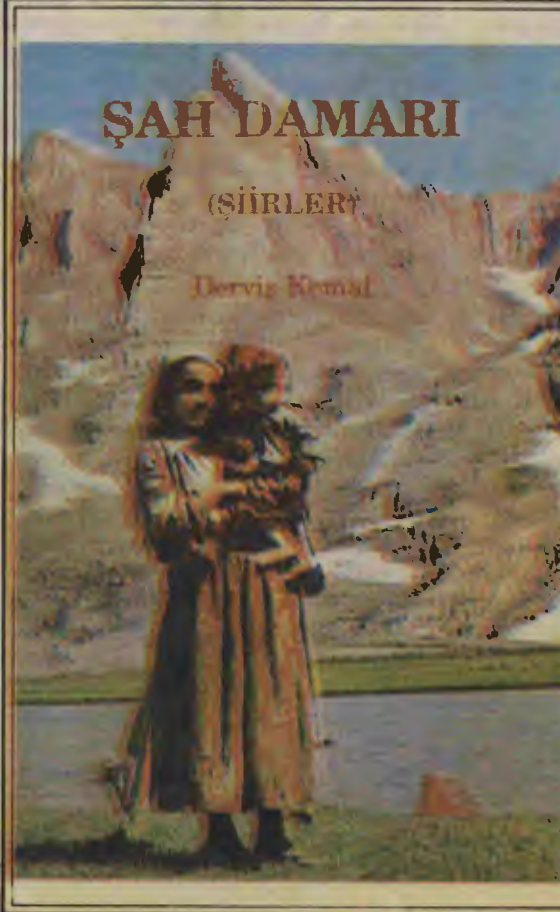
TEL: 0212-511 13 55 - 512 84 16

ER - KA

**BÜRO MOBİLYALARI
ESKİ MOBİLYA YENİSİ İLE DEĞİŞTİRİLİR**

Tüm aydın, demokrat dostlarıma duyurulur
Ergun KAYA

Cennet Mah., Ziya Gökalp Cad., No:8 Küçükçekmece/İSTANBUL
TEL: 0212- 579 74 56

ŞAH DAMARI

(ŞİİRLER)

Derviş Kemal

ALEV
YAYINLARI'NIN
BU YENİ
KİTABI
DERVİŞ
KEMAL'İN
ÇOK
GÜZEL
ŞİİRLERİNİ
İÇERİYOR.
MUTLAKA
OKUYUN.

Kitapçınızda
isteyiniz.

İLK ADIM TÜTÜN ÜRETİCİLERİ KALKINMA KOOPERATİFİ

Arif Akmaz

Ocak, şubat aylarında günlük basında tütün üreticileriyle ilgili şu tip haberleri sık sık okumaya başlarız: “Tütün üreticisi perişan. Piyasa daha açılmadı. Köylü, piyasa açılmadan, tütünü tüccara satmak zorunda kaldı. Tüccar ile devlet anlaşmalı.” Evet bu yazılanların hepsi doğru. Biz sürüyü kurta teslim etmişiz, sonra da sürüde neden koyunlar azalıyor diye yakınıp duruyoruz. Kardeşim zaten kurtun görevi sürüyü gütmek değil ki, hele hele sütü sağlamak, her yıl kuzu almak, koyunların yünlerini kesmek hiç değil.

Sonuçta üretmek, eşitçe insanca paylaşmak diye bir derdi yok kurdun. Yani tekerci devletin, tekerci devletin gümrük ve tekel bakanlarının işbirliği yaptığı yerli yabancı tütün tekellerinin, yoksul tütün emekçisinin çektiğiyle uzaktan yakından bir ilgileri yoktur.

Tekelci devletin işbirlikçisi olan sömürücüler, örgütlü bir durumda. Nasıl örgütlenmişler? Tekelci devlette örgütlenmişler. Tüm kurumlarda örgüt-lüler. Ekonomik kurumlarda, siyasal kurumlarda örgüt-lüler ve buradan çıkan kararları sömürücüler kendi çıkarı doğrultusunda çıkartıyorlar. Bunların kurmuş oldukları siyasal iktidar konuları yapıyor.

Tütün yasası kanunu nerede onay buluyor, tütün dikimi ve satımı ile ilgili detay nasıl şekillendirilip, resmi gazetede yayınlanıp onaylanıyor? Bizim ihtiyaçlarımızı karşılayacak, tefecinin eline düşmeden bize yetecek miktardaki kredinin miktarı hangi karar mekanizmasında sonuçlandırılıyor? Tabii ki bizi sömüren karar mekanizması bunu tespit ediyor. Biz de daha sonra feryat ediyoruz: “Bu kredi yeterli değildir.” Piyasa açıldıktan sonra da, tütün koçanını “ölüm haberini bildiren telgraf” gibi elimizde üzüntüyle dolaştırıp, ne yapacağımızı bilemiyoruz.

Bu durum yıllardan beri böyle devam edip gidiyor. Biz örgütlenmedikten sonra, örgütlü bir güç haline gelmedikten sonra, bundan başka hiçbir şey olmayacaktır.

Hepimizin çoluğu çocuğu vardır. Hangi çocuk anasını yataktan kaldırır? Bir defa ağlayıp susan çocuk mu? Yoksa arkası arkasına boğulacak şekilde bağırarak çocuk mu anasını kaldırır? Ne anası, böyle çocuk babasını bile yataktan kaldırır. O zaman yapılacak şey, sorunlarımızı ve istemlerimizi tespit edip, inatçı ve sürekli bir mücadele sürdürüp, örgütlü mücadeleye atılmamızdır.

Bu örgütlenme, tüm tütün emekçilerini kapsayan anlaşılır, açık, dürüst bir kooperatif örgütlenmesidir. Bu, Türkiye’deki tüm tütün köylerini kapsamalı, Türkiye düzeyinde merkezi, demokratik, denetlenen, yoksul tütün emekçilerinin güvenini kazanan bir örgütlülük olmalıdır.

Önce konumumuzu belirleyelim

Örgütlenmemizi asgari ve azami temelde ikiye ayırarak sürdürebiliriz. Asgari temelde, tütün üreticilerinin durumunu ve istemlerini iyi bir şekilde değerlendiren bir örgütlülük temelinde mücadele edilmesi gerektiğinin tespit edilmesi gereklidir. Azami program ise, düzenin değiştirilmesini hedefleyen, işçi sınıfı ve emekçilerin iktidarını hedefleyen devrimci bir çözümdür. Sonuç itibarıyla sosyalizmdir.

Bildiğimiz gibi tütün emekçileri, yoksul köy emekçileridir. Emekçi köylülerin en alt sınırını oluşturan kır yoksullarıdır. Küçük bir toprak parçasında çalışır. Bu miktar çoğunlukla 5-7 dönümdür. Ailece, ücretli işçi kullanmadan tütün üretimini gerçekleştirir. Büyüğe bir kesimi de topraksız köylülerdir. Tütün üretimi için topraklar kiralanır. Ayrıca tütün üreticisi köylüler, tütün üretimini bitirdikten sonra köylerine yakın topraklara tarım işçisi olarak giderek yaşamını sürdürürler. Kısaca tütün üreticisi olan yoksul tütün üreticileri *işçi sınıfına en yakın olan kır yoksullarıdır*.

Bu durumun iyi değerlendirilmesi, örgütlenme için önemli bir tespittir. Bu kesimin örgütlenme haklarını alması, sınıf ile dayanışmasının güçlendirilmesi örgütlenmenin doğru sunulmasına bağlıdır. Tütün üreticileri iş güçlerini satmamaktadırlar. Yani işçi değildirler. Meta ürettiklerine göre bu metaya göre uygun hedefi şaşırtmayan doğru bir örgütlülüğü yaratmamız gerekmektedir.

Tütün üreticilerinin kavgası kapitalizmdir. Bu mücadele toptancı bir siyasetle, toptancı bir anlayışla yürümez. Nasıl ki, toplumda tüm sınıflar, ekonomik-demokratik örgütlülüklerini, kapitalist üretim ilişkileri temelinde, üretimde tuttukları yere göre belirliyorlarsa, tütün üreticileri de bu temelde davranmak zorundadır.

Bu örgütlenme, tüm tütün emekçilerini kapsayan anlaşılır, açık, dürüst bir kooperatif örgütlenmesidir. Bu, Türki-

ye’deki tüm tütün köylerini kapsamalı, Türkiye düzeyinde merkezi, demokratik, denetlenen, yoksul tütün emekçilerinin güvenini kazanan bir örgütlülük olmalıdır. Bugün bazı bölgelerde, yerel düzeyde, tütün emekçileri kalkınma kooperatifleri kurulmuştur. Fakat bu kooperatiflerin, yoksul tütün emekçilerin çıkarlarını korumaktan ziyade, belli bir çıkar için kurulduğunu, belli bir süre canlı giden kooperatifin daha sonra ortaya çıkan yolsuzluklar nedeniyle batarak işlemez duruma geldiğini görüyoruz. Pireye kızıp yorgan yakmaya değmez. Bu yerel kurumlar yanlış işlemiştir. Doğru işletmek görevimizdir.

Merkezi kooperatifler-güzel günler

Sonuç itibarıyla, kooperatiflerin, merkezi Türkiye örgütlülüğünü sağlamak için abc’sidir.

Dönem dönem tütün emekçilerinin başından örgütlenme örnekleri geçmiştir. Tütün emekçileri, bu örgütlülük deneylerinden, yolsuzluklardan, yalancılıklardan rahatsızdılar. En çok rahatsız oldukları bir konu da, kararların kapalı kapılar arkasında alınması, demokrasinin işlememesidir. Emekçi köylüler, ilk başta, kararların alınmasından işlemesine kadar demokrasinin açık olarak uygulanmasını istiyorlar. Kooperatiflerin başını, köylerde sevilen, namuslu, kimsenin hakkında gözü olmayan, devrimci, halktan soyutlanmayan, kitlenin psikolojisini dikkate alan tütün emekçileri çekmelidir. Giderler belgelenmeli, şeffaf bir deftere sahip olmalı. Eleştiri-özeleştiri mekanizması çalıştırılmalıdır.

Merkezi tütün emekçileri kalkınma kooperatifi, bu şekilde devlete, tekelere ve tüccara karşı örgütlü ve yığınsal bir güç olacaktır. İşte o zaman tütün emekçisinin, itilip kakılması, değer verilmemesi, keyfi uygulamalar ortadan kalkacaktır. Tabii bunun düzeyini, örgütlenmenin düzeyi belirleyecektir. Bu kooperatif, tütün emekçilerin sorun-

larını ve istemlerini tespit edecek, gerektiğinde alanlara çıkacak, gerektiğinde meclisi dahi, Türkiye’nin her bir tarafından, işgal ederek, istemlerini insana yaraşır bir şekilde haykıracaktır.

İşin başı, niyetli inatçı, dürüst ve çıkarsız köylülerin başı çektiği, demokrasi ve açıklığın hakim olduğu demokratik tütün kooperatifçiliğini kurmaktır. Asgari hedefimiz budur. Bu olmadan tütün emekçilerinin kazanacağı hiçbir şey yoktur. Tekelci devletten, onların siyasal partilerinden ve siyasal iktidarlardan, tütün emekçilerinin çıkarlarına yönelik çözümler beklemek ökülden süt sağmaktır.

Bu kooperatifimizle, tarımsal girdilerin yüksekliğini protesto edebileceğiz. Bu konuda gerekli tedbirlerimizi almak için mücadele edeceğiz. Bankalardan verilen kredilerin az olduğunu haykıracağız, gerçekçi krediler konusunda tespitlerimizi yapıp kamuoyu oluşturalım. Tütünlerin tespitindeki kalite kontrollerinde yapılan adaletsiz tespitler konusunda, biz de eksper denetimi yapmak hakkını kullanacağız. Yaratmış olduğumuz tütünün satımında söz sahibi olacağız, fiyat tespitinde bulunacağız. Bizi dikkate almazlarsa, gözlerinin önüne binlerce yoksul tütün emekçisi ile birlikte dikileceğiz. Almış oldukları tütünlerimize keyiflerine göre ödeme yaptırmayacağız. Paramızı nasıl almamız gerektiğinin çerçevesini onurlu bir şekilde çizeceğiz. Kısacası tütünün her alanında haklarımızı koruyup, onurlu üreten insanlar olarak, içimizi karartan sarı dünyamız olan tütünümüzü, örgütlenip evimizi aydınlatan güneş sarısı tütün haline getireceğiz.

İşte böyle bir çalışma, böyle bir gayret, işte böyle bir açıklık ve örgütlülük, asgari hedefimizi gerçekleştirecek ve azami hedeflerimize ulaşmada sağlam bir köprü olmasını sağlayacaktır.

Asgari programımızı ne kadar kararlı yaparsak, azami programımızda da o kadar ilerleriz.

Unutmayalım, Rusya’da Ekim Devrimi öncesi, önce “kahrolsun komünizm, yaşasın bolşevizm” diye bağırarak köylü yığınları, daha sonra, bunun ikisinin aynı şey olduğunu kavradılar. Öyle zamanlar oldu ki, Bolşevikler, girdikleri yığınlar içinde “ben Bolşevikim” diye bağırıyorlardı ama görüşleri, tavırları, önerileri ile herkes onlar için “bu Bolşevik galiba” dedi. Sözü kısası, laf değil, bilimsel, niyetli kavgayı sürdürmeliyiz. İşte o zaman köylüler, “bunlar Bolşevik galiba” diyeceklerdir. Bunun teminatı bizim çalışmalarımızdır. ●